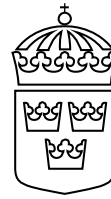

Regeringens proposition

2021/22:124

Genomförande av ändringar i
energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla
och tappvarmvatten för hushållsbruk

Prop.
2021/22:124

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 februari 2022

Morgan Johansson

Khashayar Farmanbar
(Infrastrukturdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ny fjärrkylelag. Den nya lagen innehåller regler om mätning och fakturering av fjärrkyla. Den innehåller även krav på tillhandahållande av faktureringsinformation och information om energianvändning. I fjärrvärmelagen föreslås vissa ändringar och förtydliganden i fråga om mätning, fakturering och tillhandahållande av information.

I propositionen föreslås även en ny lag om energimätning i byggnader som delvis motsvarar den hittillsvarande lagen. Det föreslås att användningen av tappvarmvatten för hushållsbruk alltid ska mätas på lägenhetsnivå i nya flerbostadshus eller i bostadsdelarna av nya byggnader med både bostäder och lokaler. I lagen föreslås även nya regler om tillhandahållande av faktureringsinformation och information om energianvändning.

Förslagen är i huvudsak föranledda av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2022.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till fjärrkylelag	5
2.2	Förslag till lag om energimätning i byggnader	8
2.3	Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen	11
3	Ärendet och dess beredning	16
4	Fjärrkyla	17
4.1	En ny fjärrkylelag	17
4.2	Lagens tillämpningsområde	19
4.3	Undantag från den kommunala lokaliseringsprincipen	21
5	Mätning och individuell mätning	22
5.1	Mätning av fjärrvärme och fjärrkyla	22
5.2	Individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk	24
5.3	Individuell mätning av el	27
5.4	Funktionskrav för mätsystem och mätutrustning	29
6	Fakturerings- och tillhandahållande av information	30
6.1	Fakturerings- och tillhandahållande av information om fjärrvärme och fjärrkyla och vid individuell mätning av värme och tappvarmvatten	30
6.2	Faktureringsinformation och information om energianvändning	33
6.3	Kostnaden för tillgång till fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning	35
7	Information om energiprestanda och andelen förnybar energi i fjärrvärme- och fjärrkylesystem	36
8	Tillsyn	37
9	Överklagande	39
10	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	40
11	Konsekvenser	41
12	Författningskommentar	51
12.1	Förslaget till fjärrkylelag	51
12.2	Förslaget till lag om energimätning i byggnader	56
12.3	Förslaget till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)	63
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet	68
Bilaga 2	Artikel 70 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemen-	

	samma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU	89	Prop. 2021/22:124
Bilaga 3	Artikel 24 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av energi från förnybara källor	91	
Bilaga 4	Promemorians lagförslag	94	
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna	104	
Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag	105	
Bilaga 7	Lagrådets yttrande	114	
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 februari 2022		119	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till fjärrkylelag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om energimätning i byggnader.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till fjärrkylelag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om mätning och fakturering i fråga om fjärrkyla och om information om energianvändning.

Ordförklaringar

2 § I denna lag avses med

fjärrkyleföretag: den som bedriver fjärrkyleverksamhet,

fjärrkylekund: den som ingått ett avtal om leverans av fjärrkyla med ett fjärrkyleföretag,

fjärrkyleverksamhet:

– distribution i rörledningar av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning, om en obestämd grupp mottagare inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten, och

– produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen.

Information om energiprestanda och andelen förnybar energi

3 § Ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information.

Mätning av bortförd värmeenergi hos fjärrkylekunder

4 § Ett fjärrkyleföretag ska

1. mäta mängden bortförd värmeenergi och dess fördelning över tid,

2. tillhandahålla de mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätningen, och

3. beräkna mängden bortförd värmeenergi vid avsaknad av mätvärden.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om mätning och beräkning enligt första stycket 1 och 3.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning enligt första stycket 2 ska uppfylla och om undantag från dessa krav.

Fakturerings- och tillhandahållande av information

5 § Ett fjärrkyleföretags fakturerings- och tillhandahållande av information om fjärrkylekund ska baseras på uppmätta mängder bortförd värmeenergi eller, vid avsaknad av sådana mätvärden, på beräknade mängder. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fakturerings- och tillhandahållande av information.

6 § Ett fjärrkyleföretag ska lämna faktureringsinformation och information om energianvändning till en fjärrkylekund och, på begäran, till ett företag som fjärrkylekunden har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket och om undantag från dessa krav.

7 § Ett fjärrkyleföretag får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla en fjärrkylekund fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning.

Kommunala fjärrkyleföretag

8 § Trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar, får en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ i samma lag bedriva fjärrkyleverksamhet utanför kommunen, om det görs i geografisk närhet till fjärrkyleverksamheten inom kommunen och i syfte att uppnå en ändamålsenlig fjärrkyleverksamhet.

Tillsyn

9 § Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) ska utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

10 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

11 § Beslut enligt 10 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.
Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022.

2.2 Förslag till lag om energimätning i byggnader

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter och information om energianvändning.

Individuell mätning av el

2 § Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra en byggnad eller utför eller låter utföra en ombyggnad av en byggnad ska se till att el-användningen i varje lägenhet kan mätas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheterna i första stycket.

Individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk

3 § Den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med värme från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att den energi som används för uppvärmning i varje lägenhet kan mätas.

Den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att det tappvarmvatten för hushållsbruk som används i varje lägenhet kan mätas.

Första och andra styckena gäller endast om det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning.

4 § Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att det tappvarmvatten för hushållsbruk som används i varje bostadslägenhet kan mätas.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. i vilka fall det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning enligt 3 §,

2. vilka mätmetoder som ska tillämpas vid mätning enligt 3 § första stycket, och

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

3 de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning enligt 3 och 4 §§ ska uppfylla och undantag från dessa krav. Prop. 2021/22:124

Avläsning av mätsystem och tillhandahållande av information

6 § Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § ska

1. se till att mängden energi som används för uppvärmning och mängden tappvarmvatten för hushållsbruk till varje lägenhet läses av, och

2. säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket 2 och om undantag från dessa krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.

7 § Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla lägenhetsinnehavare fakturor, faktureringsinformation eller information om energianvändning.

Tredimensionella fastigheter

8 § Om en samfällighetsförening ansvarar för el-, värme- eller tappvarmvattensystemet i en byggnad som består av tredimensionella fastigheter, ska det som sägs i denna lag om ägaren till en byggnad i stället tillämpas på föreningen.

Tillsyn

9 § Byggnadsnämnden och den eller de statliga myndigheter som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) ska utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Regeringen får meddela föreskrifter om tillsynen enligt första stycket.

10 § Om ett system för individuell mätning ska installeras, ska tillsynsmyndigheten lämna de upplysningar som behövs för att de skyldigheter som anges i denna lag och i föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska kunna följas. Tillsynsmyndigheten ska bestämma vilka handlingar som ska lämnas till myndigheten.

11 § Den som har en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska lämna tillsynsmyndigheten de handlingar och uppgifter i övrigt som behövs för tillsynen.

12 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

13 § En statlig tillsynsmyndighet får ta ut avgifter för sin tillsyn.
Regeringen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

14 § En kommun får ta ut avgifter för sin tillsyn.
Kommunen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

Överklagande

15 § Beslut enligt 12 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022.
 2. Genom lagen upphävs lagen (2014:267) om energimätning i byggnader.
 3. Bestämmelsen i 4 § gäller inte om ansökan om bygglov för uppförande av byggnaden har lämnats in före ikraftträdandet.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om fjärrvärmelagen (2008:263)

dels att rubriken närmast före 6 § ska utgå,

dels att 6–6 d och 52–54 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 5 § ska lyda ”Information till fjärrvärmekunder och allmänheten”,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 5 a och 5 b §§, och närmast före 6 a och 6 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

Ett fjärrvärmeföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna information enligt första stycket.

5 b §

Ett fjärrvärmeföretag som ingår avtal med konsumenter ska på sin webbplats lämna tydlig information om oberoende användarrådgivning där fjärrvärmekunderna och allmänheten kan få råd om tillgängliga energieffektiviseringsåtgärder och jämförelseprofiler.

6 §²

Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

- 1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,*
- 2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,*
- 3. var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,*
- 4. den tid som avtalet löper,*
- 5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2014:272.

6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt debitering av kunden,

7. avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

8. villkoren för uppsägning av avtalet,

9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter

a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,

b) ett underhåll av rörledningarna, eller

c) ett borttagande av anslutningen,

11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag, och

12. när *det* ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på annat sätt tillhandahåller den *ytterligare konsumentrelaterade* information som *anges* i 6 d §.

6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt *fakturer*ing av kunden,

7. *huruvida* avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

12. när *avtalet* ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på *något* annat sätt tillhandahåller den information som *avses* i 5 b och 6 c §§.

Mätning av värmeenergi hos fjärrvärmekunder

6 a §³

Ett fjärrvärmeföretag *är skyldigt* att mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tiden.

Om inte avtal om kortare tidsintervall har träffats med fjärrvärmekunden ska mängden levererad värmeenergi i en fjärrvärmekunds leveranspunkt mätas en gång per månad.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska fjärrvärmeföretaget rapportera mätresultaten till kunden en gång per månad.

Ett fjärrvärmeföretag *ska*

1. mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tid,

2. tillhandahålla *de* mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätningen, och

3. beräkna använd värmeenergi vid avsaknad av mätvärden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om mätning och beräkning enligt första stycket 1 och 3.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de funktionskrav som mätsystem och mät-

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer medde-
lar närmare föreskrifter om mät-
ning och rapportering.*

***Fakturerings- och tillhanda-
hållande av information***

6 b §⁴

*Ett fjärrvärmeföretags debitering
av kunderna ska avse uppmätta
mängder.*

*Om inte annat har avtalats med
fjärrvärmekunden ska debitering
av kunden ske minst fyra gånger
per år.*

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer medde-
lar närmare föreskrifter om debite-
ring.*

*Ett fjärrvärmeföretags faktu-
rering av en fjärrvärmekund ska
baseras på uppmätta mängder
värmeenergi som har levererats till
kunden eller, vid avsaknad av
mätvärden, på beräknade mängder.*

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer får
meddela ytterligare föreskrifter om
faktureringsinformation.*

6 c §⁵

*Ett fjärrvärmeföretag får inte de-
bitera någon avgift för att tillhan-
dahålla fjärrvärmekunderna fakturor
och faktureringsinformation
om energianvändningen.*

*Ett fjärrvärmeföretag ska lämna
faktureringsinformation och infor-
mation om energianvändning till en
fjärrvärmekund och, på begäran,
till ett företag som fjärrvärme-
kunden har utsett.*

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer får
meddela ytterligare föreskrifter om
tillhandahållande av information
enligt första stycket och om undan-
tag från dessa krav.*

⁴ Senaste lydelse 2011:934.

⁵ Senaste lydelse 2014:272.

Fjärrvärmeföretag som ingår avtal med konsumenter ska på sina webbplatser lämna tydlig information om oberoende användarråd-givning där kunderna kan få råd om tillgängliga energieffektivitets-åtgärder och jämförelseprofiler.

På konsumentens begäran ska informationen lämnas på annat sätt.

Fjärrvärmeföretag ska på eller i samband med fakturor till konsumenter antingen lämna den information som följer av första stycket eller hänvisa till att informationen finns på webbplatsen och på begäran tillhandahålls på annat sätt.

Ett fjärrvärmeföretag får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla en fjärrvärmekund fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning.

52 §

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer bestämmelserna i 5–9, 18–21, 25–29, 31 och 37–43 §§.

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för efterlevnaden av bestämmelserna. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer 5–9, 18–21, 25–29, 31 och 37–43 §§ samt föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

53 §

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En sådan begäran får förenas med vite.

Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

54 §⁷

Beslut om föreläggande vid vite enligt 16 § andra stycket och 52 § andra stycket, beslut enligt 37 d §, begäran enligt 53 § som har förenats med vite samt beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut om föreläggande enligt 16 § andra stycket och 53 §, beslut enligt 37 d § och beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

⁶ Senaste lydelse 2014:272.

⁷ Senaste lydelse 2014:444.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.
Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prop. 2021/22:124

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (det ursprungliga energieffektiviseringsdirektivet) trädde i kraft i december 2012. Direktivet har ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (ändringsdirektivet), se *bilaga 1*. Genom ändringsdirektivet införs särskilda bestämmelser för bl.a. mätning och fakturering av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk. Förslagen i propositionen genomför artiklarna 9a, 9b, 10a och 11a samt bilaga 7a. Ändringsdirektivet skulle ha varit genomfört i svensk rätt senast den 25 oktober 2020.

Energieffektiviseringsdirektivet ändras även genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (elmarknadsdirektivet). Genom artikel 70 i elmarknadsdirektivet ändras artiklarna 9, 10, 11 och 13 samt bilaga 7 i ändringsdirektivet, se *bilaga 2*. Förslagen i propositionen genomför även dessa artiklar. Det anges i elmarknadsdirektivet att artikel 70.4 ska tillämpas från och med den 25 oktober 2020, artikel 70.5 a från och med den 1 januari 2020 och artikel 70.1–70.3, 70.5 b och 70.6 från och med den 1 januari 2021.

Förslagen i propositionen genomför även artikel 24.1 om fjärrvärme och fjärrkyla i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet), se *bilaga 3*. Artikel 24.1 i förnybartdirektivet skulle ha varit genomfört senast den 30 juni 2021.

Energimarknadsinspektionen fick i februari 2019 i uppdrag att utreda bl.a. vilka åtgärder som krävs för att genomföra artikel 24.1 i förnybartdirektivet. Uppdraget redovisades i februari 2010 genom rapporten Ren energi inom EU – Ett genomförande av fem rättsakter (Ei R2020:02). Med utgångspunkt i förslagen avseende artikel 24.1 i den rapporten och för att genomföra ändringsdirektivet och elmarknadsdirektivet i de delar som anges ovan utarbetades en promemoria i Infrastrukturdepartementet. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 4*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissvaren finns tillgängliga i Infrastrukturdepartementet (I2021/01773).

I denna proposition behandlas promemorians lagförslag.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 22 december 2021 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen i *bilaga 6*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*.

Regeringen följer i huvudsak Lagrådets förslag. Regeringen behandlar Lagrådets förslag i avsnitt 4.2 och 5.2 samt i författningskommentaren.

I förhållande till lagrådsremissen görs även vissa språkliga ändringar.

4.1 En ny fjärrkylelag

Regeringens förslag: En fjärrkylelag ska införas.
--

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Energiföretagen Sverige, Göteborgs Energi, Göteborgs kommun, Kraftringen Energi AB, Sveriges kommuner och regioner och Vattenfall AB* ifrågasätter behovet av en särskild fjärrkylelag, eftersom kunderna utgörs av näringsidkare med möjlighet att själva förhandla fram ändamålsenliga villkor. Vattenfall AB anser att om en fjärrkylelag ändå ska införas, bör den hållas på en miniminivå med syfte att uppfylla kraven i ändringsdirektivet för att undvika negativ påverkan på dagens väl fungerande marknad. Energiföretagen Sverige bedömer att den framtida marknadspotentialen för att ansluta bostadshus till fjärrkylennät är mycket liten.

Skälen för regeringens förslag

Vad är fjärrkyla?

Fjärrkyla fungerar på motsvarande sätt som fjärrvärme. Fjärrkyla definieras inte i energieffektiviseringsdirektivet. I förnybartdirektivet finns en gemensam definition av fjärrvärme och fjärrkyla (artikel 2.19). Med uttrycken avses distribution av värmeenergi i form av ånga, hetvatten eller kyllda vätskor från centrala eller decentraliserade produktionskällor, via ett nät, till flera byggnader eller anläggningar i syfte att värma eller kyla ner utrymmen och processer.

Fjärrkyla innebär att en byggnad kyla med hjälp av en köldbärare som distribueras till byggnaden i rörledningar. Kylan i ledningarna förs via en värmeväxlare över till det lokala kylsystemet i byggnaden, som därefter kyler inkommande ventilationsluft. Med fjärrkyla leds alltså värmeenergi ut ur en byggnad till rörledningar som distribuerar köldbäraren. Det finns olika sätt att framställa fjärrkyla. Den köldbärare som oftast används är kallvatten. Det vatten som distribueras till kunden har en lägre temperatur än det vatten som återförs efter att ha använts för att tillgodose kundens behov av kyla. Det använda vattnet förs tillbaka i en returledning till en anläggning där det på nytt kyla ner. De metoder som används i Sverige för att framställa fjärrkyla belastar miljön i mycket låg utsträckning.

Fjärrkyla är under utbyggnad på den svenska marknaden. De kunder som efterfrågar fjärrkyla är främst större fastighetsföretag, som använder fjärrkylan till luftkonditionering av kontorsfastigheter och vårdinrättningar, och industriföretag med behov av processkyla. Det finns ett fåtal kunder som är bostadsbolag. Användning av fjärrkyla i privatbostäder är ovanligt och enskilda konsumenter förekommer inte som direkta kunder. Marknaden för fjärrkyla är därför fortfarande i allt väsentligt en marknad mellan företag.

År 2019 levererade 38 av Energiföretagen Sveriges medlemsföretag fjärrkyla till 40 städer i Sverige och till cirka 2 000 kunder eller leveranspunkter. Ytterligare fyra företag tittar på möjligheten att bygga ut fjärrkylennät. Enligt Energiföretagen Sveriges rapport från 2020 är Sverige i dag

det land som är störst i Europa på att producera fjärrkyla, följt av Frankrike, se rapporten Fjärrkylan växer stadigt i Sverige – nu är absorptionskylan störst. Fjärrkylennätet i Stockholm är världens största, och totalt i Sverige finns omkring 66 mil fjärrkyleledningar. Enligt statistik från Energimyndigheten och Energiföretagen för 2020 uppgick användandet av energi i form av fjärrkyla (inklusive el för komfortkyla) för lokaler till 660 GWh. En del komfortkyla används i flerbostadshus, men detta utgörs huvudsakligen av kyla till olika uthyrningslokaler inom bostadsfastigheten, se forskningsprojektet Värmemarknad Sveriges rapport ”Vår gemensamma värmemarknad”. I och med att komfortkyla i lägenheter i dag är ovanligt, bedöms komfortkyla i lägenheter endast utgöra ett fåtal GWh.

Det är troligt att det ökade kylbehovet till följd av klimatförändringarna kommer att ha en betydande påverkan på energibranschen, särskilt eftersom klimatförändringarna bidrar till ett reducerat behov av värme, se Energiforsks rapport Klimatförändringarnas inverkan på fjärrvärme och fjärrkyla. Fjärrkyla kan därför bli ett viktigt instrument i framtiden för energibolag som säljer fjärrvärme. Enligt Energiföretagen Sveriges kartläggning från 2019 bedöms potentialen i fortsättningen vara stor för ett ökat utnyttjande av fjärrkyla i Sverige. Särskilt i områden där det i dag finns utbyggda fjärrvärmenät och densiteten av potentiella fjärrkylekunder är hög kan en utbyggnad av fjärrkylennät bli lönsam. De främsta kunderna utgörs av olika typer av lokaler, men fjärrkyla kan också tänkas bli mer intressant för flerbostadshus och industrier. Det gäller särskilt i områden där utbyggnad av fjärrkylennät i första hand är motiverat av en grundkundsbas med lokaler. Om fjärrkylennät fortsätter byggas ut i tätbebyggda områden med många flerbostadshus som innehåller både bostäder och lokaler, kan fjärrkyla även i bostäder bli vanligare.

EU-bestämmelserna innebär att det krävs en reglering av fjärrkyleverksamhet

Överföring och leverans av fjärrkyla är i dag oreglerad. Det ansågs inte nödvändigt att införa någon reglering av fjärrkyla vid genomförandet av det ursprungliga energieffektiviseringsdirektivet.

Flera remissinstanser, bl.a. *Energiföretagen* och *Göteborgs Energi*, ifrågasätter behovet av att reglera fjärrkyleverksamhet även nu, eftersom fjärrkyleproduktionen i Sverige riktar sig till näringsidkare och inte privatpersoner. Som konstateras ovan finns det en växande marknad för fjärrkyla främst till företagare. Energieffektiviseringsdirektivet innehåller numera ett ovillkorligt krav på att slutkunder av kyla ska tillhandahållas mätare (artikel 9a.1). Slutkund definieras i direktivet som en fysisk eller juridisk person som köper energi för egen slutanvändning (artikel 2.23). En slutkund har avtal med energileverantören. Det innebär att även slutkunder som är företag ska tillhandahållas mätare. De ska också ha rätt till faktureringsinformation och information om energianvändning enligt artikel 10a. Energieffektiviseringsdirektivets krav på mätning och tillhandahållande av faktureringsinformation och information om energianvändning gäller alltså samtliga kunder, även företag.

De nya EU-bestämmelserna innebär även att ändringar i fråga om mätning, funktionskrav, fakturering och information behöver göras i fjärrvär-

melagen (2008:263) och i lagen (2014:267) om energimätning i byggnader. Sistnämnda lag bör upphävas och ersättas av en ny lag. De närmare övervägandena i fråga om dessa ändringar behandlas i de kommande avsnitten, där även den föreslagna regleringen i fjärrkylelagen av mätning, funktionskrav, fakturering och information behandlas.

En ny fjärrkylelag bör införas

Fjärrvärme och fjärrkyla har mycket gemensamt, och det är i stor utsträckning samma aktörer som tillhandahåller de båda energibärarna. Detta kan tala för att fjärrvärme och fjärrkyla bör regleras i samma regelverk. Det finns dock flera skäl som talar emot det.

Frågor om mätning av olika energislag regleras i dag i separata regelverk, som ellagen (1997:857), naturgaslagen (2005:403) och fjärrvärmelagen (2008:263). Dessa regelverk har tillkommit vid olika tidpunkter och har till viss del olika syften. Fjärrvärmelagen har funnits i drygt ett decennium och mätning har skett betydligt längre än så. Syftet med lagen är att stärka fjärrvärmekundernas ställning och öka insynen i en fjärrvärmeverksamhet då enskilda fjärrvärmekunder blivit allt vanligare, se propositionen Fjärrvärmelag m.m. (prop. 2007/08:60). Genom de ändringar som gjordes vid genomförandet av det ursprungliga energieffektiviseringsdirektivet stärktes kravet på information till fjärrvärmekunderna ytterligare, se propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174). Fjärrvärmelagen reglerar även bl.a. tillträde till fjärrvärmenätet, medling vid tvister och redovisning av fjärrvärmeverksamhet.

Ett regelverk för fjärrkyla bör för närvarande begränsas till det som krävs enligt energieffektiviseringsdirektivet. Det finns inga krav eller annat underlag som skulle motivera en bredare reglering om t.ex. tillträde till fjärrkylenät, medling vid tvister och redovisning av fjärrkyleverksamhet. Eftersom regleringen av fjärrkyla inte bör vara lika omfattande som regleringen av fjärrvärme, är det lämpligt att införa kraven när det gäller fjärrkyla i en ny lag.

Energieffektiviseringsdirektivets bestämmelser är omfattande och detaljerade och lämpar sig därför inte för en fullständig lagreglering. En reglering på lägre nivå än lag ger dessutom större flexibilitet vid behov av justeringar till följd av ändrade bestämmelser eller tillkomsten av delegerade akter (artiklarna 22 och 24). Den nya fjärrkylelagen bör därför ha en ramlagskaraktär. De mer grundläggande bestämmelserna om aktörernas skyldigheter bör genomföras i lag medan de närmare kraven bör meddelas i förordning och i myndighetsföreskrifter.

4.2 Lagens tillämpningsområde

Regeringens förslag: Med fjärrkyleverksamhet ska avses distribution i rörledningar av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning, om en obestämd grupp mottagare inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten. En fjärrkyleverksamhet ska även omfatta produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Fjärrkylagen bör avse distribution i rörledningar av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning. Liksom fjärrvärmelagen bör fjärrkylagen omfatta fjärrkyleverksamheter som erbjuder en obestämd grupp mottagare leverans av fjärrkyla genom en anslutning till verksamheten.

I förarbetena till fjärrvärmelagen behandlas avgränsningen av fjärrvärmeverksamhet mot annan distribution av värme i rörledningar, se propositionen Fjärrvärmelag m.m. (prop. 2007/08:60 s. 23 f.). I fråga om denna avgränsning är utgångspunkten att en verksamhet som riktar sig mot en bestämd grupp inte bör omfattas av regleringen. Fastighetsinterna rörledningssystem bör därför inte omfattas. Inte heller bör verksamhet som bedrivs för eget bruk inom en förening omfattas. *Lagrådet* efterfrågar en ytterligare belysning av den avgränsning som ligger i uttrycket ”en obestämd grupp mottagare”. Kravet på att kretsen av kunder ska vara obestämd innebär att fjärrkylan bjuds ut till den som önskar att ansluta sig till ett fjärrkylennät och att kunden, om det är ekonomiskt och tekniskt genomförbart, ska få göra det. En kund ska även ha möjlighet att koppla bort sig från fjärrkylan. Det ska alltså finnas en rörlighet i kundledet för att det ska vara fråga om en obestämd grupp mottagare. Fjärrvärmeverksamhet är till sin natur begränsad till ett fjärrvärmenät och till ett visst geografiskt område nära detta inom vilket det är ekonomiskt försvarbart och tekniskt möjligt att ansluta nya kunder. De som vill anslutas får betala vad anslutningen kostar. Kostnaden ökar med avståndet från ledningarna. På ett visst avstånd från rörledningarna är det därför inte längre ekonomiskt lönsamt att ansluta någon till fjärrkyleverksamheten. En fjärrkyleverksamhet är alltså i praktiken alltid begränsad till ett visst geografiskt område. Omfattningen av området har dock ingen betydelse för frågan om huruvida en verksamhet ska omfattas av en reglering av fjärrkyleverksamhet.

Fjärrkyleverksamhet verkar under motsvarande premisser som fjärrvärme. I likhet med fjärrvärmeföretag producerar ett fjärrkyleföretag ofta den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna. Sådan produktion bör därför ingå i fjärrkyleverksamheten. Om fjärrkylan däremot produceras av någon annan än fjärrkyleföretaget, bör produktionen inte omfattas av regleringen. I likhet med fjärrvärmeföretag säljer ett fjärrkyleföretag också nästan alltid den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna och som företaget även producerat (se prop. 2007/08:60 s. 24) och Energimarknadsinspektionens rapport (Ei R2013:18). Ett fjärrkyleföretags försäljning av fjärrkyla till kunderna bör därför anses ingå i fjärrkyleverksamheten. Ett fjärrkyleföretag svarar oftast både för distributionen och försäljningen av fjärrkyla. Om ett fjärrkyleföretag endast står för distributionen av fjärrkylan medan någon annan säljer kylan till kunderna, är endast distributionen att anse som fjärrkyleverksamhet.

Regeringens förslag: Ett kommunalt företag ska kunna bedriva fjärrkyleverksamhet i en annan kommun, om det görs i geografisk närhet till fjärrkyleverksamhet inom kommunen och i syfte att uppnå en ändamålsenlig fjärrkyleverksamhet.

Promemorian innehåller inget förslag om undantag från den kommunala lokaliseringsprincipen.

Remissinstanserna: *Energiföretagen Sverige, Jönköpings kommun och Kraftringen* anser att det i fjärrkylelagen bör införas undantag från självkostnads- och lokaliseringsprinciperna i kommunallagen på motsvarande sätt som i dag finns för fjärrvärmeverksamhet.

Skälen för regeringens förslag: Kommunala företag som bedriver elnätverksamhet, produktion av el, handel med el eller fjärrvärmeverksamhet har undantagits från den kommunala självkostnadsprincipen, vilket innebär att kommunala företag inom energiområdet ska drivas på affärsrättlig grund. Fjärrvärmeverksamhet, produktion av el och handel med el har dessutom undantagits från den kommunala lokaliseringsprincipen. Kommunala företag får därför bedriva sådan verksamhet utanför den egna kommunen. Det innebär dock inte att det är tillåtet för ett kommunalt företag att bedriva fjärrvärmeverksamhet i skilda delar av landet, se propositionen Fjärrvärmelag m.m. (prop. 2007/08:60 s. 96). Syftet med att undanta kommunala företag inom energiområdet från dessa principer är att konkurrensvillkoren för kommunala energiföretag ska vara likvärdiga med dem som gäller för övriga företag. Flera remissinstanser påpekar att det vid en reglering av fjärrkyleverksamhet bör införas motsvarande undantag från nämnda principer för kommunala fjärrkyleföretag.

Det finns för närvarande 38 företag som bedriver fjärrkyleverksamhet i Sverige. Många av dem är kommunala. Fjärrkylan är viktig för att målen med energipolitiken ska kunna uppnås och spelar en betydelsefull roll i omställningen av energisystemet. Fjärrkyla erbjuder en energieffektiv lösning med liten miljöpåverkan för att kyla ner lokaler och bostadshus. Tillsammans med att kraven på komfort ökar gör det att efterfrågan på fjärrkyla i Sverige blir allt större. År 2018 bidrog den varma sommaren till exempel till att det levererades 1,2 terawattimmar fjärrkyla, vilket var 27 procent mer än året innan. Sverige ligger långt fram när det gäller utbyggnaden av fjärrkylennätet jämfört med många andra länder. Många svenska energiföretag satsar på att ge fler kunder tillgång till fjärrkyla, både genom att bygga ut befintliga fjärrkylennät och genom att bygga nya fjärrkylennät i städer som i dag saknar fjärrkyla.

En ökad möjlighet till kommunalt samarbete och bedrivande av fjärrkyleverksamhet utanför den egna kommunen skapar förutsättningar för kommunalt ägda företag att bygga upp rationella verksamheter. Detta främjar utvecklingen av fjärrkylan. Främst kan det bli fråga om att knyta samman rörledningssystem i två eller flera kommuner. Sådana former av energisamarbete kan leda till mer effektiva system och en förbättrad miljö. En sådan utveckling överensstämmer med intentionerna i energipolitiken. Mot denna bakgrund är det rimligt att kommunala fjärrkyleföretag ska

kunna bedriva fjärrkyleverksamhet utanför den egna kommunen på motsvarande sätt som kommunala fjärrvärmeföretag. Ett undantag från lokaliseringsprincipen bör därför införas i fjärrkylelagen.

Ett eventuellt undantag från självkostnadsprincipen kräver däremot ytterligare utredning och kan inte hanteras inom ramen för det nu pågående arbetet med att ta fram en ny fjärrkylelag.

5 Mätning och individuell mätning

5.1 Mätning av fjärrvärme och fjärrkyla

Regeringens förslag: Ett fjärrkyleföretag ska mäta mängden bortförd värmeenergi och dess fördelning över tid.

Fjärrvärme- och fjärrkyleföretag ska tillhandahålla de mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätning av fjärrvärme respektive fjärrkyla. Mängden använd fjärrvärme och fjärrkyla ska beräknas vid avsaknad av mätvärden. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om mätning och beräkning.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att uttrycket levererad värmeenergi ska användas. I promemorians förslag till fjärrkyle- och fjärrvärmelag anges det inte vem som ska tillhandahålla de mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätning. Förslaget om att ett fjärrvärme- eller fjärrkyleföretag ska beräkna mängden använd värmeenergi eller bortförd värmeenergi vid avsaknad av mätvärden finns inte på lagnivå i promemorian.

Remissinstanserna: *Energiföretagen Sverige*, *Krafttringen* och *Naturvårdsverket* föreslår att ”levererad värmeenergi” ändras, eftersom fjärrkyleleveranser rent fysiskt handlar om att föra bort värmeenergi från kunden.

Skälen för regeringens förslag

Tillhandahållande av mätare till slutkund

Ändringsdirektivet innehåller ett generellt krav på medlemsstaterna att se till att slutkunder av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk (tappvarmvatten för hushållsbruk) tillhandahålls mätare till ett konkurrenskraftigt pris och att mätarna visar slutkundernas faktiska energianvändning (artikel 9a.1). Hushållsbruk skulle i den svenska översättningen kunna syfta på både värme, kyla och varmvatten. Begreppet syftar dock bara på varmvatten, inte värme och kyla. Det är tydligt i den engelska versionen av direktivet där det står ”heating, district cooling and domestic hot water”.

Regleringen i artikel 9a.1 är ovillkorlig och förutsätter inte, som i det ursprungliga energieffektiviseringsdirektivet, att det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera mätare. Det är leveransen till slutkund som ska mätas. Vad som avses med slutkund definieras i energieffektiviserings-

direktivet. Det är en fysisk eller juridisk person som köper energi för egen slutanvändning, och med det menas den som har avtal om energileveransen. Mätaren ska placeras vid leveranspunkten när en byggnad försörjs med värme, kyla eller tappvarmvatten för hushållsbruk från ett system för fjärrvärme eller fjärrkyla (artikel 9a.2). Vidare hänvisar artikeln inte längre till uttrycket individuella mätare. Detta uttryck används enbart i förhållande till de bestämmelser i ändringsdirektivet som rör individuell mätning på lägenhetsnivå.

Det är bara när det gäller fjärrvärme som det finns en reglering som genomför artikel 9a.1. Den finns i fjärrvärmelagen där det anges att ett fjärrvärmeföretag är skyldigt att mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tid.

En motsvarande reglering som den i fjärrvärmelagen bör införas för mätning av fjärrkyla. Som *Energiföretagen Sverige m.fl.* påpekat är det mängden bortförd värmeenergi som ska mätas. Det bör också anges vem som ska tillhandahålla mätsystem och mätutrustning för mätningen. Detta bör även anges i fjärrvärmelagen, där det saknas en sådan reglering. Vid avsaknad av mätvärden bör mängden använd värmeenergi eller bortförd värmeenergi kunna beräknas. Att fjärrvärme- och fjärrkylföretag ska utföra en sådan beräkning bör framgå av fjärrvärmelagen och fjärrkylalagen. De ytterligare föreskrifter som behövs om mätning och beräkning kan meddelas på lägre nivå än lag.

För tappvarmvatten för hushållsbruk finns inte något behov av reglering för att genomföra artikel 9a.1. Vid genomförandet av det ursprungliga energieffektiviseringsdirektivet konstaterades att det är byggnadsägaren som med en varmvattenberedare värmer upp det vatten som tillförs byggnaden till den temperatur som krävs, se propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 122). Förhållandena är fortfarande desamma. Någon överföring och leverans av tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa till slutkunder, dvs. fysiska eller juridiska personer som köper energi för egen slutanvändning, förekommer inte.

Byggnader som försörjs med värme, kyla eller tappvarmvatten från en central källa som försörjer flera byggnader

Av den nya artikel 9a.2 i ändringsdirektivet framgår också att medlemsstaterna ska säkerställa att mätare installeras vid värmeväxlaren för det fall att en byggnad försörjs med värme, kyla eller tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa som försörjer flera byggnader. En motsvarande reglering fanns tidigare i artikel 9.3. Den artikeln har genomförts i Boverkets byggregler (BBR 2011:6, avsnitt 9.7).

5.2 Individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk

Regeringens förslag: Den energi som används för uppvärmning och tappvarmvatten för hushållsbruk ska mätas på lägenhetsnivå i befintliga flerbostadshus och byggnader med både bostäder och lokaler om dessa försörjs med värme från en central källa eller från ett system för fjärrvärme. Det är den som äger en sådan byggnad som ska säkerställa att mätning görs. Kravet ska endast gälla om det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om i vilka fall det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning och vilka mätmetoder som i så fall ska användas.

Användning av tappvarmvatten för hushållsbruk ska alltid mätas på lägenhetsnivå i nya flerbostadshus eller i bostadsdelarna av nya byggnader med både bostäder och lokaler. Det är den som för egen räkning uppför eller låter uppföra ett sådant hus eller en sådan byggnad som ska säkerställa att mätning görs.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens. Promemorians lagförslag har en annan utformning.

Remissinstanserna: *Energiföretagen Sverige* och *HSB* anser att individuell mätning av värme inte bidrar till energibesparingar utan tvärtom syftet riskerar ge incitament till att öka inomhustemperaturer. *Installatörsföretagen* anser att mätningar på individuell nivå bidrar till ett effektivt nyttjande av energisystemet. Flertalet av de remissinstanser som uttalar sig i frågan är positiva till att hänsyn ska tas till teknisk genomförbarhet och proportionalitet vid krav på installation av individuell mätning i befintliga byggnader. *Installatörsföretagen* anser att det bör tydliggöras att kravet på teknisk genomförbarhet och proportionalitet inte hindrar byggnadsägaren från att installera mätning av värme på lägenhetsnivå för att kunna driftoptimera och följa upp energianvändningen i en byggnad. *Installatörsföretagen* anser vidare att system för individuell mätning även bör omfatta mätning i enheter som kan vara funktioner, exempelvis en tvättstuga. *Naturvårdsverket* anser inte att kravet på individuell mätning av värme och kyla vid uppförande eller ombyggnad av en byggnad och kravet på individuell mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk vid ombyggnad ska strykas.

Flera remissinstanser, bl.a. *Boverket* och *Jönköpings kommun*, anser att det finns behov av att kunna undanta byggnader med vissa boendeformer från kravet på individuell mätning, som äldreboenden och gruppboendestäder. *Energiföretagen Sverige* och *HSB* framför att regelverket om energimätning i byggnader även fortsättningsvis bör ge möjligheter att undanta installation av individuell mätning av värme till förmån för bra energieffektiviseringsåtgärder.

Individuell mätning i befintliga byggnader

Individuell mätning av värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk i befintliga byggnader reglerades redan i det ursprungliga energieffektiviseringsdirektivet. Regleringen i ändringsdirektivet (artikel 9b) är i stort sett densamma. Behovet av genomförandeåtgärder med anledning av ändringsdirektivet är därför begränsat.

Det ursprungliga energieffektiviseringsdirektivet genomfördes i lagen om energimätning i byggnader och förordningen (2014:348) om energimätning i byggnader, men bara när det gäller kravet på individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk. Några genomförandeåtgärder vidtogs inte i fråga om motsvarande krav för fjärrkyla. Som konstateras i avsnitt 2.1 är fjärrkylemarknaden fortfarande mycket begränsad, och det finns få flerbostadshus eller byggnader med både bostäder och lokaler som är anslutna till fjärrkyla. Det finns alltså inget behov av att i nuläget reglera individuell mätning av fjärrkyla.

Direktivet innebär att individuella system för mätning ska installeras i flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden, dvs. byggnader som innehåller både bostäder och lokaler, för att mäta användningen av värme, kyla eller tappvarmvatten för hushållsbruk i varje enhet. Individuell mätning innebär krav på mätning av varje enhet, typiskt sett en lägenhet, när lägenhetsinnehavaren inte är slutkund, dvs. en fysisk eller juridisk person som köper energi för egen slutanvändning. Med lägenhetsinnehavare avses hyresgäst och bostadsrättshavare. Flerbostadshuset eller byggnaden med både bostäder och lokaler ska ha en central källa för värme eller kyla eller försörjas från ett system för fjärrvärme eller fjärrkyla. Detta bör anges i den nya lagen om energimätning i byggnader.

Med central källa för värme avses en värmecentral. Det kan vara fråga om en undercentral till flerbostadshus som är kopplade till ett fjärrvärmenät eller en lokal värmecentral som är gemensam för två eller flera fastigheter. Att en byggnad försörjs från ett system för fjärrvärme innebär inte att det varmvatten som levereras i fjärrvärmenätet förs över till byggnadens egna system. Värmen överförs i stället genom byggnadens värmecentrals värmeväxlare till fjärrvärmekundens eget värmesystem, som värmer upp både byggnaden och tappvarmvattnet för hushållsbruk. Det är alltså värmecentralen som utgör leveranspunkten och därmed avgränsningen mellan fjärrvärmekundens värmesystem och fjärrvärmesystemet.

Lagrådet anser att när det gäller en byggnads försörjning av tappvarmvatten för hushållsbruk från ett system för fjärrvärme kan förslaget uppfattas så att tappvarmvattnet kommer från själva systemet för fjärrvärme. Med de tydliggöranden som görs i denna proposition är det inte nödvändigt att ändra i den föreslagna lagtexten.

Lagrådet anser vidare att uttrycket tappvarmvatten för hushållsbruk ska utvecklas. Med tappvarmvatten för hushållsbruk avses tappvarmvatten som används i lägenheter i flerbostadshus. Tappvarmvatten som används i pentryn och i andra personalutrymmen i byggnader som innehåller både bostäder och lokaler anses också vara tappvarmvatten för hushållsbruk. Tappvarmvatten som används i verksamhetsdelarna i lokaler i byggnader

som innehåller både bostäder och lokaler utgör inte tappvarmvatten för hushållsbruk.

En majoritet av flerbostadshusen och byggnaderna med både bostäder och lokaler i Sverige försörjs med värme och tappvarmvatten för hushållsbruk från ett fjärrvärmenät eller en värmecentral. De omfattas därför redan av kravet på individuell mätning. Med ett flerbostadshus avses ett bostadshus med minst tre bostadslägenheter, där minst 50 procent av byggnadens area ska utgöras av bostäder, se definition i Rikstermbanken (Terminologicentrum TNC 95). Med en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler avses detsamma som i fastighetstaxeringsregistret. Denna kategori ingår i fastighetsregistrets kategori för flerbostadshus. En lägenhet kan utgöra bostadslägenhet eller lokal. Med bostadslägenhet avses en lägenhet som upplåtits för att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad. Med lokal avses en annan lägenhet än bostadslägenhet (12 kap. 1 § tredje stycket jordabalken).

Mätning i varje enhet ska göras där det är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt i den meningen att det är proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar. I den hittillsvarande lagen om energimätning i byggnader regleras individuell mätning av den energi som används för inomhusklimatet i en lägenhet (7 §) och en lägenhets förbrukning av tappvarmvatten (8 §). Kraven riktas mot den som äger byggnaden och gäller om åtgärden är tekniskt genomförbar och kostnadseffektiv. En nyhet i ändringsdirektivet är att generella kriterier för när det inte är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt med individuell mätning ska fastställas och offentliggöras på nationell nivå (artikel 9b.1 andra stycket). Genom ändringsdirektivet klargörs också att frågan om huruvida individuell mätning är kostnadseffektivt avgörs av om de därmed sammanhängande kostnaderna står i proportion till möjliga energibesparingar.

Enligt hittillsvarande reglering i lagen om energimätning i byggnader får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om i vilka fall som kostnadseffektivitet respektive teknisk genomförbarhet ska anses föreligga (7 och 8 §§). Med stöd av bemyndigandet beslutade regeringen den 1 november 2019 om kriterier som fastställer i vilka byggnader och under vilka omständigheter installation av system för individuell mätning i befintliga byggnader ska vara obligatorisk, se förordningen (2019:656) om ändring i förordningen (2014:348) om energimätning i byggnader. Den trädde i kraft den 1 juli 2021. Regleringen genomför kravet i artikel 9b.1 andra stycket i ändringsdirektivet. När förordningsändringarna togs fram byttes uttrycket kostnadseffektivt ut mot ”proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar”, eftersom uttrycket kostnadseffektiv har förtydligats på detta sätt i ändringsdirektivet. Samma uttryck bör användas i den nya lagen om energimätning i byggnader. Kravet på teknisk genomförhet och proportionalitet utgör inget hinder för den byggnadsägare som önskar installera mätning av värme på lägenhetsnivå eller i andra utrymmen att kunna driftoptimera och följa upp energianvändningen i en byggnad. I stället är teknisk genomförbarhet och proportionalitet i förhållande till möjliga energibesparingar de möjligheter till undantag som ges i direktivet. Sverige kan inte införa sådana ytterligare undantag som några remissinstanser föreslår.

I direktivet anvisas mätmetoder för mätning av värmeenergi. Det är energimätare för värme, mätare med värmekostnadsfördelare eller alterna-

tiva kostnadseffektiva metoder för mätning (artikel 9b.1 andra stycket) som ska användas. Metoderna är rangordnade och får tillämpas under olika villkor. I dag saknas det nationella bestämmelser som anger när dessa mätmetoder ska användas. Det bör därför införas föreskrifter om vilka mätmetoder som ska tillämpas vid individuell mätning av den energi som kan användas vid en lägenhets inomhusklimat. Sådana föreskrifter kan lämpligen meddelas på lägre nivå än lag.

Individuell mätning i nya byggnader

Det ursprungliga energieffektiviseringsdirektivet innehöll krav på att individuella mätare skulle installeras för fjärrvärme, fjärrkyla och tappvarmvatten för hushållsbruk vid nybyggnad och större renoveringar. Genom ändringsdirektivet har dessa krav tagits bort. Kvar finns bara ett ovillkorligt krav på installation av mätare av tappvarmvatten för hushållsbruk i varje bostadslägenhet i nybyggda flerbostadshus eller i bostadsdelarna av nya byggnader med flera användningsområden som försörjs från en central källa eller från ett system för fjärrvärme (artikel 9b.2). Ett sådant krav bör införas i den nya lagen om energimätning i byggnader.

Vid genomförandet av det ursprungliga energieffektiviseringsdirektivet bedömdes att installationskrav i nya byggnader inte bör rikta sig mot ägaren till fastigheten eller byggnaden utan mot den som för egen räkning uppför eller låter uppföra en byggnad, se propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 131 f.). Motsvarande ordning bör gälla även i fortsättningen.

Naturvårdsverket invänder mot att bestämmelserna med krav på individuell mätning av värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk vid nybyggnad och större renoveringar i den hittillsvarande lagen om energimätning i byggnader (5 och 6 §§) ska tas bort. Motsvarande krav har dock utgått ur direktivet och det saknas andra skäl att införa dem i den nya lagen om energimätning i byggnader. Nämda paragrafer har inte heller trätt i kraft. Riksdagen överlämnade åt regeringen att bestämma tidpunkten för ikraftträdandet. Lagen skulle sättas i kraft i de fall det kunde anses vara kostnadseffektivt och tekniskt möjligt att kräva mätarinstallation, och Boverket skulle få utreda i vilka fall dessa förutsättningar fanns (jfr prop. 2013/14:174 s. 223 f.). Boverket har gjort generella bedömningar i fråga om teknisk genomförbarhet och kostnadseffektivitet i rapporterna *Individuell mätning och debitering vid ny- och ombyggnad* (rapport 2014:29) och *Individuell mätning och debitering: Uppföljning 2018* (rapport 2018:18). Boverkets bedömningar innebär att det inte fanns anledning att sätta paragraferna i kraft.

5.3 Individuell mätning av el

Regeringens förslag: Det ska även fortsättningsvis finnas ett krav på individuell mätning av el vid uppförande av en byggnad eller vid ombyggnad.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att kravet på individuell mätning av el ska tas bort.

Remissinstanserna: *Bostadsrätterna, Energiföretagen Sverige* och *Riksbyggen* anser att kravet på individuell mätning av el bör finnas kvar. Energiföretagen Sverige bedömer att ett borttagande av kravet går på tvärs med elmarknadsdirektivets ambition om mer aktiva kunder som ställer sin efterfrågeflexibilitet till förfogande för elsystemet vid ansträngda timmar. De anser också att de elanvändare som så önskar måste kunna vara aktiva och välja elhandelsföretag, vilket inte är möjligt om fastighetsägarna inte väljer att ha individuell mätning per lägenhet. Bostadsrätterna och Riksbyggen påtalar att ett borttagande av kravet på individuell mätning av el riskerar att leda till att fler fastighetsägare övergår till gemensam el utan individuell mätning, vilket är en potentiellt olycklig utveckling som riskerar att medföra högre energianvändning.

Fastighetsägarna Sverige AB välkomnar att kravet stryks, även om mätning på lägenhetsnivå har sina fördelar. Fastighetsägarna föreslår att lämplig myndighet ges i uppdrag att tillsammans med branschen undersöka hur mätning på lägenhetsnivå kan främjas utan bakomliggande lagkrav.

Skälen för regeringens förslag: Regler om mätning av varje lägenhets el- och naturgasanvändning vid uppförande av en byggnad samt vid ombyggnad infördes i lagen om energimätning i byggnader (2 och 3 §§) i samband med genomförandet av det ursprungliga energieffektiviseringsdirektivet, se propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 135 f.).

I och med ändringarna av energieffektiviseringsdirektivet omfattas el inte längre av direktivets krav. Krav på individuell mätning av naturgas på lägenhetsnivå finns inte heller kvar i direktivet.

De flesta elanvändare har individuella nätabonnemang och därmed mätning av elanvändning. Elanvändare kan även få sin elförsörjning via kollektiva elabonnemang. Individuell mätning av el innebär att elanvändare kan påverka sin energianvändning genom att bli mer aktiva på elmarknaden och minska sin konsumtion eller ändra sitt konsumtionsmönster. Detta är, som *Energiföretagen Sverige* framhåller, i linje med elmarknadsdirektivets inriktning. Tidigare undersökningar har också visat på att elanvändningen minskar med 20 procent vid en övergång från kollektiva abonnemang till individuell elmätning.

Bostadsrätterna och *Riksbyggen* påpekar att ett borttagande av kravet på individuell mätning av el riskerar att leda till att fler fastighetsägare övergår till kollektiva elabonnemang. En sådan utveckling är olycklig. Regeringen har tidigare uttalat att en utveckling mot fler kollektiva elabonnemang bör brytas, eftersom den motverkar en lönsam och effektiv energianvändning, se propositionerna En sammanhållen klimat- och energipolitik – Energi och Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2008/09:163 s. 134 och prop. 2013/14:174 s. 135 f.). Några remissinstanser anser också att regleringen bör finnas kvar. De riksdagsbundna energi- och klimatpolitiska målen talar också för att kravet på individuell mätning av el bör behållas. Det finns därför goda skäl att föra över kravet på individuell mätning av el vid uppförande av en byggnad och vid ombyggnad till den nya lagen om energimätning i byggnader.

Naturgas förekommer på den svenska marknaden i begränsad utsträckning och används främst för matlagning i flerbostadshus och i byggnader med flera användningsområden. Kravet på individuell mätning av naturgas har även utgått ur direktivet. Det saknas därför skäl att föra över den hit-

5.4 Funktionskrav för mätsystem och mätutrustning

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning för mätning ska uppfylla och om undantag från dessa krav. Bemyndigandet ska införas i fjärrvärmelagen, fjärrkylagen och den nya lagen om energimätning i byggnader.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. Promemorian innehåller inget förslag om att bemyndigandet ska avse undantag från kraven.

Remissinstanserna: *Energiföretagen Sverige* och *Göteborgs kommun* delar bedömningen som framförs i promemorian att fjärravläsbara mätsystem och mätutrustning redan tillämpas när det gäller fjärrvärme och fjärrkyla. *Energiföretagen Sverige* anser att det bör införas möjlighet till undantag för särskilda fall där det kan vara nödvändigt att tillämpa ett annat mätsystem, t.ex. för elallergiker eller då fjärravlästa mätare inte fungerar av tekniska skäl.

Skälen för regeringens förslag

Ett EU-rättsligt krav på fjärravläsning

För att slutanvändarna ska få bättre och mer frekvent återkoppling om sin energianvändning ställer ändringsdirektivet krav på att mätare och värmekostnadsfördelare som används för mätning och individuell mätning i enlighet med artiklarna 9a och 9b i ändringsdirektivet ska utgöras av fjärravläsbara mätsystem (artikel 9c). Nya mätare och värmekostnadsfördelare ska uppfylla kravet efter den 25 oktober 2020. Redan installerade mätare och värmekostnadsfördelare som inte är fjärravläsbara ska göras fjärravläsbara eller ersättas med fjärravläsbara mätsystem senast den 1 januari 2027, om inte medlemsstaten visar att detta inte är kostnadseffektivt. Direktivet innehåller inte någon definition av vad som utgör en fjärravläsbar anordning, men utgångspunkten är att fjärravläsbara anordningar inte kräver tillträde till enskilda lägenheter eller enheter för avläsning (skäl 33). Det framgår vidare att det står medlemsstaterna fritt att besluta huruvida walk-by- eller drive-by-teknik ska anses vara fjärravläsbar eller inte.

Föreskrifter om funktionskrav

I dag ställs inga uttryckliga krav på nationell nivå att mätsystem av energi för värme, kyla och tappvarmvatten ska vara fjärravläsbara, även om bestämmelserna i fjärrvärmelagen om månadsvis mätning i praktiken inneburit att fjärrvärmeföretagen har installerat fjärrvärmemätare med möjlighet till fjärravläsning i samtliga leveranspunkter, se propositionen Mätning, rapportering och debitering på fjärrvärmemarknaden

(prop. 2010/11:73 s. 12). Det behöver därför införas bestämmelser om krav på fjärravläsbara mätsystem.

Fjärravläsning är att anse som ett funktionskrav. Detta framgår av propositionen Funktionskrav för elmätare (prop. 2016/17:73 s. 15).

Med anledning av kraven i ändringsdirektivet behöver det införas föreskrifter om att mätsystem och mätutrustning ska vara fjärravläsbara, vad som avses med fjärravläsbara mätsystem och fjärravläsbar mätutrustning, vilka uppgifter som ska kunna avläsas på distans och i vilka situationer undantag från dessa krav kan medges. Vidare behövs en reglering av när kraven på fjärravläsbara mätsystem för nya och befintliga mätare ska börja tillämpas och om redan installerade mätare bör undantas från kravet på fjärravläsning av kostnadseffektivitetsskäl. Som *Energiföretagen Sverige* påpekar kan det också finnas andra situationer när mätsystem och mätutrustning kan behöva undantas från funktionskraven. Undantag kan behövas om de är installerade i byggnader och andra anläggningar som ägs eller disponeras av en myndighet, t.ex. Försvarmakten eller Försvarets radioanstalt, och det är av vikt för Sveriges säkerhet. Även andra undantag kan behöva övervägas.

De detaljerade föreskrifter som behövs om de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning ska uppfylla och om undantag från funktionskraven kan lämpligen meddelas på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela sådana föreskrifter efter bemyndiganden i fjärrkylelagen, fjärrvärmelagen och den nya lagen om energimätning i byggnader.

6 Fakturering och tillhandahållande av information

6.1 Fakturering av fjärrvärme och fjärrkyla och vid individuell mätning av värme och tappvarmvatten

Regeringens förslag: Fakturering av fjärrvärme och fjärrkyla ska baseras på de uppmätta mängder värmeenergi och bortförd värmeenergi som har levererats till kunden eller, vid avsaknad av sådana mätvärden, på beräknade mängder. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om fakturering av fjärrvärme och fjärrkyla.

Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats ska se till att den levererade mängden tappvarmvatten för hushållsbruk och mängden värme till varje lägenhet läses av. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian används orden debitering och avse. Förslaget om att beräk-

nade mängder ska kunna användas vid avsaknad av mätvärden finns inte på lagnivå i promemorian.

Remissinstanserna: Göteborgs Energi, Göteborgs kommun, Jönköpings kommun, Kraftringen, Stockholms stad och Vattenfall anser att debitering av fjärrvärme och fjärrkyla inte enbart ska vara kopplad till levererad energivoly. Remissinstanserna anser att även andra flödes- eller effektbaserade parametrar bör tillåtas, eftersom detta är sådana parametrar som bättre speglar en specifik kunds kostnader och många fjärrvärmeföretag tillämpar i prissättningen för fjärrvärme.

Konsumentverket anser att det ska vara förbjudet att debitera även andra avtalade kostnader än den levererade värmeenergin i förskott.

Skälen för regeringens förslag

Fakturerings ska baseras på levererad energi

I ändringsdirektivet finns bestämmelser om faktureringsinformation och information om energianvändning (benämns användningsinformation i direktivet) när det gäller värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk (artikel 10a). I bilagan till direktivet anges minimikrav på denna information (bilaga 7a). Regleringen omfattar till skillnad från det ursprungliga direktivet alla slutanvändare, dvs. både fjärrvärme- och fjärrkylekunder som har ett eget avtal med ett fjärrvärme- eller fjärrkyleföretag och de som inte har något har något direkt eller individuellt avtal med en energileverantör, som lägenhetsinnehavare med individuell mätning av värme eller tappvarmvatten för hushållsbruk. Den faktureringsinformation och information om energianvändning som lämnas ska vara tillförlitlig, korrekt och baserad på faktisk användning i enlighet med vad som föreskrivs i bilagan. Självavläsning är möjlig utom i fråga om individuell mätning av användning som baseras på värmekostnadsfördelare. Fakturerings ska grundas på uppskattad användning eller en schablonavgift enbart där slutkunden inte har uppgett någon mätaravläsning för ett visst faktureringsintervall.

Enligt bilagan till direktivet ska fakturerings grundas på faktisk användning eller avläsning av värmekostnadsfördelare (punkt 1). Detta träffar fjärrvärme- och fjärrkylekunder och lägenhetsinnehavare som har individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk. Kravet innebär att system med förskottsbetalning i praktiken inte får användas. Det är dock inte aktuellt att införa ett förbud mot förskottsdebitering av kostnader, vilket *Konsumentverket* föreslår.

I fjärrvärmelagen finns det redan en reglering som anger att ett fjärrvärmeföretags debitering av kunderna ska avse uppmätta mängder (6 b § första stycket). I direktivet finns endast regler om fakturerings. Det saknas skäl att reglera både debitering och fakturerings. Ordet debitering bör därför bytas ut mot fakturerings i fjärrvärmelagen. Ordet fakturerings innefattar vad som hittills i lagen har avsetts med debitering. Regler om fakturerings bör införas i fjärrkylelagen och den nya lagen om energimätning i byggnader.

Den uppmätta mängden är den energi som har levererats. Det bör anges att fakturerings ska baseras på – inte avse – uppmätta mängder energi som har levererats. Därmed finns inga hinder mot att fakturerings även kan baseras på andra parametrar, som t.ex. effekt, vilket vissa remissinstanser gör gällande. Eftersom direktivet ger utrymme för att fakturerings ska

kunna baseras på en beräknad faktisk leverans i de fall det av någon anledning inte går att mäta den leveransen, bör det också anges att fakturering får baseras på beräknade mängder om mätvärden saknas. Fakturering bör regleras på samma sätt i fjärrkylagen som i fjärrvärmelagen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör i fråga om fjärrvärmelagen och fjärrkylagen få meddela ytterligare föreskrifter om fakturering. Det är bl.a. föreskrifter om tidsintervaller för fakturering och detaljerade föreskrifter om beräkning som avses.

Kravet på fakturering baserad på användning eller avläsning träffar även lägenhetsinnehavare som har individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk. Regler som anger att ersättning för kostnader som hänför sig till energianvändningen ska beräknas med utgångspunkt i den faktiska användningen om det finns möjlighet till individuell mätning finns redan i 12 kap. 19 § jordabalken, 7 kap. 14 § bostadsrättslagen och 3 kap. 6 § lagen om kooperativ hyresrätt. I de fall individuella mätare eller värmekostnadsfördelare har installerats ska mätvärdena därför vara utgångspunkt för fakturering av lägenhetens uppvärmning eller tappvarmvatten för hushållsbruk. Någon ytterligare genomförandeåtgärd behöver därför inte vidtas vid individuell mätning av värme och tappvarmvatten.

Individuella mätsystem – avläsning och kostnadsfördelning

När det gäller individuell mätning av värme och tappvarmvatten är det en förutsättning för fakturering utifrån faktisk användning att de system för mätning som har installerats i enlighet med den nya lagen om energimätning i byggnader blir avlästa. Kravet på avläsning bör rikta sig mot fastighetsägaren, eftersom det är fastighetsägaren som förser lägenhetsinnehavarna med värme och tappvarmvatten för hushållsbruk.

I samband med fakturering vid individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk ska kostnaderna fördelas. Det finns i dag inte några särskilda nationella fördelningsregler, förutom att beräkningen ska ta sin utgångspunkt i den faktiska användningen. I ändringsdirektivet anges att det finns behov av regler om kostnadsfördelning för att säkerställa öppenhet och insyn samt korrekt redovisning av individuell användning (artikel 9b.3). Där det är lämpligt ska sådana regler inkludera riktlinjer för fördelningen av kostnaden för energianvändningen i fråga om tappvarmvatten för hushållsbruk, värme som utstrålas från byggnadsinstallationen och för uppvärmning av gemensamma ytor. Direktivet ger medlemsstaterna en viss frihet att bedöma vilka regler som är lämpliga att införa. Det bör vara tillräckligt att fastställa en ram med principer som anger hur kostnadsfördelningen bör se ut (se bilagan till kommissionens rekommendation EU 2019/1660). Regler om kostnadsfördelning kommer att vara detaljerade. De bör därför finnas på lägre nivå än i lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om kostnadsfördelning.

Regeringens förslag: Fjärrvärmeföretag och fjärrkylföretag ska lämna faktureringsinformation och information om energianvändning till sina kunder och, på begäran, till företag som kunderna har utsett.

Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats ska se till att lägenhetsinnehavaren får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av faktureringsinformation, information om energianvändning och om undantag från dessa krav. Bemyndigandet ska införas i fjärrkylagen, fjärrvärmelagen och den nya lagen om energimätning i byggnader.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. Skyldigheten att lämna information till fjärrvärme- och fjärrkylkunder och, på begäran, till företag finns inte på lagnivå i promemorian och det finns inte någon uttrycklig möjlighet att meddela föreskrifter om undantag från dessa krav.

Remissinstanserna: *Energiföretagen Sverige* påpekar att det finns ett behov av anpassade föreskrifter för fjärrkyla i förhållande till fjärrvärme, då kyla är mer säsongsbunden. *Installatörsföretagen* anser att byggnadsägare ska kunna ställa krav på hur leverans av uppgifter om energianvändning ska ske och att den reviderade lagen inte tydligt reglerar vem som äger data. Installatörsföretagen anser också att kunden ska ha rätt att välja format och upplösning av data.

Skälen för regeringens förslag

Faktureringsinformation och information om energianvändning

I ändringsdirektivet finns det minimikrav på när fakturering ska ske och när faktureringsinformation eller information om energianvändning ska lämnas (bilaga 7a) till slutanvändaren. Med faktureringsinformation avses den information som ska lämnas i eller tillsammans med fakturan enligt uppräknningen i bilagan till direktivet (bilaga 7a punkt 3). Det som ska redovisas är bl.a. uppgifter om priser, faktisk energianvändning, bränslemix, växthusgasutsläpp, skatter, avgifter och taxor, kontaktinformation och jämförelser med en genomsnittlig, normaliserad slutanvändare i samma användarkategori. I direktivet finns även ett krav på att medlemsstaterna ska säkerställa att den information som tillhandahålls tillsammans med fakturan är tydlig och begriplig (artikel 10a.2 c). Slutkunder, dvs. de som har avtal med energileverantören, ska kunna välja elektronisk faktureringsinformation och e-faktura (artikel 10a.2 b).

Fakturering ska göras minst en gång per år. Däremot ska faktureringsinformation eller information om energianvändning lämnas till slutanvändare minst varje månad, om fjärravläsbara mätare eller värmekostnadsfördelare har installerats. Detta gäller från och med den 1 januari 2022. Fjärrvärme- och fjärrkylföretag använder sig av fjärravläsbara mätare. De har

därför en skyldighet att tillhandahålla information om energianvändning minst en gång per månad. Fastighetsägare som nu får krav på individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk ska installera fjärravläsbara mätsystem och ska därför också tillhandahålla information om energianvändning minst en gång per månad. Fastighetsägare som redan har installerat mätsystem för individuell mätning behöver inte installera fjärravläsbara mätare eller värmekostnadsfördelare förrän 2027 och då endast om det är kostnadseffektivt. De behöver därför endast uppfylla minimikraven på fakturering (minst en gång per år) och då tillhandahålla faktureringsinformation.

Skyldigheten att lämna information får, enligt direktivet, uppfyllas genom att företagen antingen tillhandahåller sina kunder frekvent information om endast energianvändning eller att de i samband med fakturering tillhandahåller mer omfattande information som även inkluderar energianvändning. Informationen får också göras tillgänglig via internet och uppdateras så ofta som de använda mätanordningarna och systemen tillåter.

Energiföretagen Sverige påpekar att det finns behov av anpassade föreskrifter för fjärrkyla i förhållande till fjärrvärme, då kyla är mer säsongsbunden. Värme och kyla får enligt direktivet undantas från kravet att tillhandahålla information varje månad utanför säsong. Möjligheten till undantag bör dock regleras på lägre nivå än i lag.

Direktivets detaljerade minimikrav på information och tidsintervaller bör genomföras i förordning eller i myndighetsföreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om tillhandahållande av faktureringsinformation och information om energianvändning och om undantag från dessa krav. Eftersom kraven i direktivet omfattar såväl fjärrvärme och fjärrkyla som individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk, bör ett sådant bemyndigande föras in i fjärrvärmelagen, fjärrkylalagen och i den nya lagen om energimätning i byggnader. Den hittillsvarande regleringen i fjärrvärmelagen om att ett fjärrvärmeföretag ska rapportera mätresultat till kunden en gång per månad och möjligheten att avtala om annat intervall bör därmed utgå ur lagen.

Inom ramen för framtagande av föreskrifter får remissinstansernas synpunkter i fråga om information och möjligheten att välja leverans av data beaktas. När det gäller *Installatörsföretagens* synpunkt att frågan om vem som äger data inte regleras tydligt, så är det inte aktuellt att införa någon sådan reglering i lagen. I sammanhanget kan det dock nämnas att det är kundens rätt till information enligt direktivet som ska säkerställas. Det är också syftet med den nationella regleringen.

Tillhandahållande av information till energitjänsteföretag

Tillgänglig information om slutanvändares energifakturor och historiska användning ska på begäran av slutanvändaren göras tillgänglig för en av slutanvändaren utsedd leverantör av energitjänster (artikel 10a.2 a). Syftet är att möjliggöra inträde på marknaden för leverantörer av energitjänster (skäl 29 i ändringsdirektivet).

I ellagen och i naturgaslagen finns krav på rapportering till företag som en kund utsett. Kravet infördes vid genomförandet av det ursprungliga

energieffektiviseringsdirektivet, se propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s.154). Motsvarande krav på tillhandahållande av information till ett utsett företag bör nu införas i fjärrvärmelagen, fjärrkylelagen och i den nya lagen om energimätning i byggnader.

6.3 Kostnaden för tillgång till fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning

Regeringens förslag: Ett fjärrvärme- och fjärrkyleföretag får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla fjärrkylekunderna fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning. Detsamma gäller den som äger en byggnad där system för individuell mätning av värme eller tappvarmvatten för hushållsbruk har installerats.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens. Promemorians lagförslag har en annan utformning.

Remissinstanserna: *Krafttringen* anser att det bör förtydligas att fjärrkylekunderna ska ha möjlighet att få tillgång till faktura eller faktureringsinformation i den form fjärrkyleföretaget tillhandahåller den utan avgift. Om fjärrkylekunderna begär information som måste bearbetas, eller tilläggsinformation, behöver dock fjärrkyleföretaget enligt *Krafttringen* kunna ta ut en avgift som motsvarar kostnaden för att tillhandahålla och/eller bearbeta informationen.

Skälen för regeringens förslag: I ändringsdirektivet anges att slutanvändarna ska få alla sina fakturor och sin faktureringsinformation om energianvändning utan kostnad och att de kostnadsfritt och på lämpligt sätt även ska kunna få tillgång till uppgifter om sin användning (artikel 11a.1). Enligt fjärrvärmelagen (6 c §) får ett fjärrvärmeföretag inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla fjärrvärmekunderna fakturor och faktureringsinformation om energianvändningen. För att tillgodose kravet i direktivet behöver förbudet också omfatta information om energianvändning. Det behöver införas ett motsvarande förbud i fjärrkylelagen och i den nya lagen om energimätning i byggnader. Förbuden bör på samma sätt som för fjärrvärme begränsas till ordinarie fakturor, se propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 155 f.). Det kan förtydligas i förordning och i myndighetsföreskrifter i vilken form som information ska lämnas, vilket *Krafttringen* efterfrågar.

Trots att slutanvändarna ska få information om energianvändning utan kostnad anges det i ändringsdirektivet att kostnader för den individuella mätningen av och fakturering för användningen av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk i flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden ska fördelas utan vinstsyfte (artikel 11a.2). Eftersom faktureringen av sådana kostnader hanteras inom ramen för hyreslagstiftningen och bostadsrättslagen, har det inte funnits skäl att införa någon särskild reglering som tar sikte på dessa kostnader, se propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 156). Den bedömningen kvarstår.

7 Information om energiprestanda och andelen förnybar energi i fjärrvärme- och fjärrkylesystem

Regeringens förslag: Fjärrvärme- och fjärrkylföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagens system på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås att informationen på ett enkelt sätt ska finnas tillgänglig för fjärrvärme-, fjärrkylekunder och allmänheten.

Remissinstanserna: *Göteborgs Energi* och *Göteborgs kommun* anser att ”andelen förnybar energi” inte är ett lämpligt uttryck för att beskriva systemets effektivitet eller dess klimatpåverkan och att det i stället bör stå ”andelen återvunnen energi” eller ”andelen fossil energi”.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 24.1 i förnybartdirektivet innehåller ett krav på att slutkonsumenter ska tillhandahållas information om energiprestanda och andelen förnybar energi i system för fjärrvärme och fjärrkyla på ett lättillgängligt sätt. Det är fjärrvärme- och fjärrkylföretagen som kan tillhandahålla denna information. Det bör därför införas en reglering i fjärrvärmelagen och fjärrkylalagen om att fjärrvärme- och fjärrkylföretag ska lämna information om energiprestanda och andelen förnybar energi i sina system. *Göteborgs Energi* och *Göteborgs kommun* anser att det bör stå ”andelen återvunnen energi” eller ”andelen fossil energi” i stället för ”andelen förnybar energi”. Enligt förnybartdirektivet är det dock ”andelen förnybar energi” som informationen ska avse.

I artikel 24.1 används uttrycket slutkonsumenter. Uttrycket är inte definierat i förnybartdirektivet. Det är inte heller definierat i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG (det tidigare elmarknadsdirektivet), som artikel 2 i förnybartdirektivet hänvisar till, eller det omarbetade elmarknadsdirektivet. En rimlig tolkning är att bestämmelsen inte enbart omfattar slutkunder utan, i likhet med ändringsdirektivet, även omfattar slutkonsumenter som inte har några direkta individuella avtal med ett fjärrvärme- eller fjärrkylföretag, dvs. det som i energieffektiviseringsdirektivet kallas slutanvändare. Denna tolkning överensstämmer även med vad kommissionen uttalat, se bilagan till kommissionens rekommendation (EU) 2019/1660 av den 25 september 2019 om genomförandet av de nya bestämmelserna om mätning och fakturering i direktiv 2012/27/EG om energieffektivitet. Eftersom slutanvändare inte omfattas av fjärrvärme- och fjärrkylalagen, är det en lämplig lösning att låta informationsskyldigheten omfatta inte bara fjärrvärme- och fjärrkylekunder utan också allmänheten.

Den information som energiföretagen ska tillhandahålla bör avse generell information om energiprestanda och andelen förnybar energi i fjärrvärmeföretagets system. Informationen ska tillhandahållas på ett lättillgängligt sätt, exempelvis på fjärrvärme- och fjärrkylföretagets webbplats

eller på begäran. Informationen ska finnas på den öppna webbplatsen, så att den kan komma alla till del, och inte på slutna kundsidor. Detaljerade föreskrifter om vilken information som ska tillhandahållas och på vilket sätt bör finnas på lägre nivå än i lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela sådana ytterligare föreskrifter.

8 Tillsyn

Regeringens förslag: En tillsynsmyndighet ska utöva tillsyn över att fjärrkylelagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag följs. Tillsynsmyndigheten ska ha rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen och ska få besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Ett sådant föreläggande ska få förenas med vite.

Tillsynen över fjärrvärmeföretag utvidgas så att den omfattar de nya bestämmelserna i fjärrvärmelagen om information om energiprestanda och andelen förnybar energi, tillhandahållande av information till fjärrvärmekunder och till ett företag som kunden har utsett samt de föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.

En statlig myndighet eller byggnadsnämnden ska utöva tillsyn över att den nya lagen om energimätning i byggnader och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. En statlig tillsynsmyndighet och en kommun ska få ta ut avgifter för sin tillsyn. Regeringen och kommunerna ska få meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens. Promemorians lagförslag har en annan utformning.

Remissinstanserna: *Energiföretagen Sverige* är positiva till de föreslagna tillsynsbestämmelserna i fjärrkylelagen och till förslaget om att Energimarknadsinspektionen ska vara tillsynsmyndighet.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) är positiva till att delar av tillsynen ska kunna flyttas över till den statliga myndighet som regeringen bestämmer och att detta kan behöva övervägas med stöd av ett närmare underlag. *Kammarrätten i Jönköping* anser att förslaget om behörig tillsynsmyndighet i lagen om energimätning i byggnader kan vålla tillämpningsproblem. Kammarrätten anser att det är bättre att göra en lagändring den dag byggnadsnämnderna inte längre ska vara tillsynsmyndigheter.

Fastighetsägarna Sverige AB efterlyser en beskrivning av hur en samordning av regelverket med tillhörande tillsynsinsatser är tänkt att utformas för att minimera den administrativa bördan för fastighetsägare.

Skälen för regeringens förslag

Tillsyn enligt fjärrvärmelagen och fjärrkylelagen

Enligt energieffektiviseringsdirektivet ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser om sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av de

nationella bestämmelser som antas i enlighet med bl.a. artiklarna 9a–9c, 10a och 11a och vidta nödvändiga åtgärder för att se till att de tillämpas (artikel 13 i dess lydelse enligt artikel 70.4 i elmarknadsdirektivet). Enligt förnybartdirektivet ska medlemsstaterna vidare säkerställa att informationskraven i artikel 24 är klart definierade och att de behöriga myndigheterna ser till att de efterlevs (artikel 24.9).

Tillsyn regleras i dag i fjärrvärmelagen (52 och 53 §§). En tillsynsmyndighet utövar tillsynen över att fjärrvärmeföretag följer bestämmelserna i lagen. De nya bestämmelserna om information om energiprestanda och andelen förnybar energi och om tillhandahållande av information till fjärrvärmekunder och till ett företag som kunden har utsett bör också omfattas av tillsynen.

Tillsyn bör även regleras i den nya fjärrkylelagen. Tillsynen ska säkerställa att lagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. Däremot bör inte beslut omfattas av tillsynen i fjärrkylelagen. Tillsynsmyndigheten bör kunna kräva in uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen på samma sätt som är möjligt enligt fjärrvärmelagen. Energimarknadsinspektionen är i dag tillsynsmyndighet för fjärrvärmelagen, el-lagen och naturgaslagen. Inriktningen är att Energimarknadsinspektionen även ska vara tillsynsmyndighet för fjärrkylelagen.

Om ett fjärrvärme- eller fjärrkyleföretag inte följer gällande bestämmelser, bör tillsynsmyndigheten kunna förelägga företaget att agera på ett visst sätt och därigenom tvinga företaget till rättelse. För att vara en effektiv sanktion bör förelägganden som meddelas med stöd av fjärrvärmelagen eller fjärrkylelagen kunna förenas med vite.

Tillsyn enligt lagen om energimätning i byggnader

Tillsyn regleras i den hittillsvarande lagen om energimätning i byggnader (10–14 §§). Några ändringar i sak görs inte avseende tillsynen i den nya lagen. Däremot ändras reglerna i fråga om vem som ska utöva tillsynen.

Enligt nuvarande ordning har de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom plan- och byggnadsrådet (byggnadsnämnden) ansvaret för tillsyn över att bestämmelserna om system för individuell mätning följs. Vid genomförandet av det ursprungliga energieffektiviseringsdirektivet övervägdes det att låta en central förvaltningsmyndighet utöva tillsynen, se propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 140). Vissa remissinstanser, bl.a. SKR, framförde också synpunkter på att kommuner har tillsynsansvaret enligt lagen i samband med remitteringen av promemorian Förbättrat genomförande av EU-direktivet om energieffektivitet – Individuell mätning av värme och tappvarmvatten i befintlig bebyggelse (I2019/01869). Enligt SKR var frågan lågt prioriterad i relation till behovet att underlätta byggande av bostäder, lokaler och infrastruktur.

Boverket har föreslagit att verket kan ta över tillsynsansvaret för individuell mätning av värme i befintlig bebyggelse från kommunerna (I2019/00931). Det kan mot denna bakgrund finnas skäl att överväga att flytta över delar av tillsynsansvaret till Boverket. Det saknas dock i dagsläget närmare underlag för att myndigheten ska kunna ta över tillsynen från kommunerna. Frågan behöver därför beredas ytterligare. Det kan även med anledning av kommande ändringar av energieffektiviseringsdirekti-

vet finnas behov av att kunna flytta över delar av tillsynsansvaret till en eller flera statliga myndigheter. Det finns skäl att redan nu förbereda för en sådan ordning och inte avvakta en ändring av tillsynsansvaret som *Kammarrätten i Jönköping* föreslår. Den nya lagen bör därför utformas så att den medger att tillsynen kan utövas av en eller flera statliga myndigheter som regeringen bestämmer eller av byggnadsnämnden. Tillsynsansvaret bör dock kvarstå hos kommunerna tills det finns underlag för införande av en annan ordning. *Fastighetsägarna i Sverige* efterlyser en beskrivning av hur tillsynen mellan de olika tillsynsmyndigheterna ska samordnas. Detta får belysas om och när delar av tillsynsansvaret flyttas från kommunerna. Tillsynsmyndigheterna bör ha samma befogenheter som byggnadsnämnden har i dag.

Eftersom tillsynsansvaret delvis kan komma att flyttas till en statlig myndighet, bör det regleras att tillsynsmyndigheten ska få ta ut avgifter för sin tillsyn. Det bör införas ett bemyndigande som gör det möjligt för regeringen att föreskriva om avgifternas storlek. Liksom i dag ska kommunerna kunna ta ut avgifter för sin tillsyn och föreskriva om avgifternas storlek.

9 Överklagande

Regeringens förslag: Tillsynsmyndighetens beslut om förelägganden enligt fjärrkylelagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten. Andra beslut enligt fjärrkylelagen ska inte få överklagas.

Beslut om förelägganden enligt fjärrvärmelagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol även om de inte har förenats med vite.

En statlig tillsynsmyndighets beslut om förelägganden enligt den nya lagen om energimätning i byggnader ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorians förslag till ny lag om energimätning i byggnader anges det att andra beslut än förelägganden inte ska få överklagas.

Remissinstanserna: *Energiföretagen Sverige* instämmer i att det inte är motiverat att förelägganden som meddelas med stöd av fjärrvärmelagen ska behöva vara förenade med vite för att få överklagas och tillstyrker den föreslagna ändringen i denna del. *Förvaltningsrätten i Linköping* anser att möjligheten att överklaga beslut enligt lagen om energimätning i byggnader även borde innefatta beslut om avgifter.

Skälen för regeringens förslag: Enligt fjärrvärmelagen får beslut om förelägganden som behövs för tillsynen eller för att kräva in information och som har förenats med vite överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (54 §). Det framstår inte som motiverat att förelägganden ska behöva vara förenade med vite för att få överklagas. En ändring med den innebörden bör göras i lagen.

Det är lämpligt att samma ordning som föreslås för överklagande enligt fjärrvärmelagen även ska gälla enligt fjärrkylagen. De beslut som tillsynsmyndigheten meddelar bör därför få överklagas till allmän förvaltningsdomstol, med krav på prövningstillstånd vid överklagande till kamrarrätten. Av tydlighetsskäl bör det anges att andra beslut enligt lagen än om förelägganden inte får överklagas. När det gäller lagen om energimätning i byggnader bör överklagandebestämmelsen utformas på samma sätt som i den hittillsvarande lagen, dvs. det bör inte införas något överklagandeförbud. Det finns därmed en möjlighet att överklaga beslut enligt förvaltningslagen (2017:900).

10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagen om fjärrkyla, lagen om energimätning i byggnader och ändringarna i fjärrvärmelagen ska träda i kraft den 1 juni 2022.

Bestämmelsen om individuell mätning av användningen av tappvarmvatten för hushållsbruk i nya flerbostadshus och nya byggnader som innehåller både bostäder och lokaler ska inte gälla om ansökan om bygglov för uppförandet av byggnaden har lämnats in före ikraftträdandet.

Promemorians förslag överensstämmer inte med regeringens. Ikraftträdande anges i promemorian till den 1 januari 2022. Promemorian innehåller inte någon övergångsbestämmelse till lagen om energimätning i byggnader.

Remissinstanserna: *Förvaltningsrätten i Malmö* anser att det av tydlighetsskäl bör framgå i en övergångsbestämmelse att beslut om förelägganden enligt fjärrvärmelagen ska överklagas enligt nuvarande bestämmelser. *Förvaltningsrätten i Linköping* anser att det bör övervägas om det ska införas övergångsbestämmelser när det gäller förslaget till lag om energimätning i byggnader.

Energiföretagen Sverige anser att ikraftträdandet av de föreslagna informationskraven i samband med fakturering i fjärrvärmelagen och fjärrkylagen bör senareläggas med sex månader.

Skälen för regeringens förslag: De förslag som lämnas i denna proposition motiveras i huvudsak av de ändringar som införts i energieffektiviseringsdirektivet. Medlemsstaterna skulle ha genomfört ändringarna senast den 25 juni 2020 (artikel 2). Europeiska kommissionen (kommissionen) har genom en formell underrättelse den 23 november 2020 inlett ett överträdelseärende mot Sverige om för sent genomförande av direktiv (EU) 2018/2002 (FU 2020/0557). Den formella underrättelsen besvarades den 22 januari 2021. Två kompletterande svar har lämnats till kommissionen den 1 april 2021 och den 1 september 2021. Sverige har även mottagit en formell underrättelse den 26 juli 2021 om försenat

De nya lagar och lagändringar som föreslås i propositionen bör därför träda i kraft så snart som möjligt. Detta bedöms tidigast kunna ske den 1 juni 2022. Med anledning av det försenade direktivgenomförandet bör ikraftträdandet av informationskraven i fjärrkylelagen och fjärrvärmelagen inte senareläggas, vilket *Energiföretagen Sverige* föreslår. Kravet på individuell mätning av tappvarmvatten i nya flerbostadshus och byggnader som innehåller både bostäder och lokaler bör inte gälla om ansökan om bygglov för uppförandet av byggnaden har lämnats in före ikraftträdandet av lagen om energimätning i byggnader.

Överklagandemöjligheterna i fjärrvärmelagen utvidgas så att alla förelägganden – inte endast de som har förenats med vite – kan överklagas. Det finns därför inte behov av övergångsbestämmelser på det sätt som *Förvaltningsrätten i Malmö* föreslår.

11 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen kommer att innebära vissa ökade administrativa kostnader för fjärrkyleföretag, fjärrvärmeföretag och ägare av flerbostadshus och byggnader som innehåller både bostäder och lokaler, bl.a. beroende på högre informationskrav. För byggföretag som träffas av kravet på installation av system för individuell mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk vid nybyggnad av bl.a. flerbostadshus blir de ekonomiska konsekvenserna begränsade. Konsekvenserna för industriföretag, lägenhetsinnehavare och småhusägare blir positiva, eftersom de kommer att få bättre tillgång till information och därmed större möjligheter att styra energianvändning och kostnader.

Förslagen får inga offentligfinansiella effekter. De ökade arbetsuppgifter som Energimarknadsinspektionen, Boverket och Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll får bl.a. i fråga om föreskriftsarbete och tillsyn kan dock komma att behöva prioriteras framför andra arbetsuppgifter. Kommunernas tillkommande tillsynsuppgifter föreslås bli avgiftsfinansierade. Förslagen bör endast leda till ett fåtal överklaganden till de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Regelrådet* anser att redovisningen av behov av speciella informationsinsatser liksom redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek är bristfällig. *Regelrådet* anser även att redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag och redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig. *Näringslivets Regelnämnd* saknar en beskrivning av hur en samordning av tillsynsinsatser är tänkt att utformas för att minimera den administrativa bördan för företagen. Även *Fastighetsägarna Sverige AB* tar upp frågan om samordning av tillsyn. De lyfter också att kostnadsuppskattningar vad gäller administrativa kostnader för fastighetsägare till följd av krav på individuell mätning är för låga. Den uppfattningen delas av

Sveriges Allmännyttan. Även *Energiföretagen Sverige* lyfter att kostnadsuppskattningarna för att anpassa faktureringsystem som följer av informationskravet är för låga.

Skälen för regeringens bedömning

Nollalternativ och andra alternativa utformningar

Förslagen i propositionen följer av Sveriges skyldighet att genomföra EU-rätten och har utformats utifrån de krav som ställs i artiklarna 9a, 9b, 10a och 11a samt bilaga 7a i ändringsdirektivet, artikel 70 i elmarknadsdirektivet och artikel 24.1 i förnybartdirektivet.

I ändringsdirektivet anges minimikrav. Sverige följer dessa minimikrav vid genomförandet och inför inte strängare krav.

Förenlighet med EU-rätten

Förslagen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Aktörer som berörs av förslagen

De aktörer som berörs av förslagen är

- fjärrkyle- och fjärrvärmeföretag,
- den som för egen räkning uppför eller låter uppföra ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme,
- ägare av flerbostadshus eller byggnader som innehåller både bostäder och lokaler,
- ägare av lokalbyggnader,
- lägenhetsinnehavare och ägare av småhus,
- industriföretag,
- kommuner, och
- myndigheter, innefattande både statliga och kommunala myndigheter och domstolar.

När det gäller fastighetsägare berörs både offentliga och privata ägare av flerbostadshus.

Fjärrkyleföretag

Förslagen i propositionen innebär vissa nya krav på fjärrkyleföretagen när det gäller att lämna information till fjärrkylekunder och allmänheten och att mäta mängden bortförd värmeenergi, fakturering och faktureringsinformation.

Fjärrkylemarknaden är i dag relativt liten och består totalt av knappt 40 energiföretag som levererar fjärrkyla till cirka 2 000 kunder. De krav som föreslås när det gäller mätning bedöms i huvudsak motsvara praxis på marknaden. Konsekvenserna för fjärrkyleföretagen blir därför begränsade.

Det är framför allt de nya kraven på tillhandahållande av faktureringsinformation och information om energianvändning som bedöms medföra administrativa kostnader. Hur stora dessa kostnader blir för respektive fjärrkyleföretag beror på om företagen redan i dag har ett faktureringsprogram eller liknande som tillåter tillägg av nya data. Kostnaden varierar

också beroende på vilka it-leverantörer man har i dag. Beroende på it-system och it-leverantör antas det uppstå en engångskostnad om cirka 250 000–1 000 000 kronor för utveckling av faktureringsprogram. Det antas också uppstå en årlig kostnad om cirka 20 000–50 000 kronor till följd av uppdatering av årliga relevanta data. I de fall fjärrkyleföretag inte har något program som kan förse fjärrkylekunder med faktureringsinformation i elektronisk form krävs en investering i ett sådant. Engångskostnaden, som bl.a. antas innefatta lagring av mätdata, säkerhetsaspekter och programmering och utveckling, bedöms uppgå till cirka 300 000–1 300 000 kronor. Kostnaderna får inte läggas på fakturan.

Fjärrvärmeföretag

Fjärrvärme regleras redan i dag i fjärrvärmelagen, fjärrvärmeförordningen (2008:526) och Energimarknadsinspektionens föreskrifter (EIFS 2014:2). Utöver befintlig reglering innebär förslagen i propositionen vissa nya krav på fjärrvärmeföretagen när det gäller att lämna information till fjärrvärmekunder och allmänheten och när det gäller fakturering och faktureringsinformation.

Det finns cirka 200 fjärrvärmeföretag som äger fjärrvärmenät på olika orter i Sverige. Fjärrvärmeföretagen varierar i storlek och många av företagen är kommunala bolag. För Sveriges omkring 2 800 000 småhus kommer 18 procent av den totala energianvändningen för värme och varmvatten från fjärrvärme. Motsvarande andel för Sveriges omkring 165 000 flerbostadshus är 90 procent, och för Sveriges cirka 150 000 lokalbyggnader 76 procent.

De krav som föreslås bedöms i huvudsak motsvara praxis på marknaden. Konsekvenserna för fjärrvärmeföretagen blir desamma som för fjärrkyleföretagen, se avsnittet ovan.

Ägare av flerbostadshus och byggnader som innehåller både bostäder och lokaler

Förslagen i propositionen innebär vissa nya krav på den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med värme eller tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme. Kraven gäller mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk och avläsning, tillhandahållande av information och fakturering av energianvändningen.

Enligt fastighetsregistret finns det omkring 165 000 flerbostadshus i Sverige, innehållande cirka 2 500 000 bostäder. Ett flerbostadshus definieras i registret som en byggnad med minst tre bostäder. För att en byggnad ska klassas som flerbostadshus ska mer än 50 procent av byggnaden utgöras av bostäder. Byggnaden kan dock även innehålla en lokal (kontor, butik, restaurang etc.). Någon uppdelning på flerbostadshus med endast bostäder och flerbostadshus med både bostäder och lokaler görs inte i fastighetsregistret. En sådan uppdelning görs däremot i fastighetstaxeringsregistret, där alla flerbostadshus med både bostäder och lokaler klassas som en särskild grupp. Enligt fastighetstaxeringsregistret 2018 fanns det 52 150 flerbostadshus med både bostäder och lokaler. De benämns även byggnader som innehåller både bostäder och lokaler. Dessa ingår i fastighetsregistrets kategori flerbostadshus. Enligt Statistiska central-

byrån finns totalt cirka 38 000 företag som bedriver fastighetsförvaltning av bostäder.

Den tillkommande administrativa kostnad för en fastighetsägare som följer av förslagen består främst av att denne ska informera lägenhetsinnehavare om den individuella kostnaden för den individuella energianvändningen och vilken fördelningsmodell som ligger till grund för kostnaden. Ägarens kostnad följer också av uppsökande rådgivning från lägenhetsinnehavare i samband med mottagandet av faktureringsinformation och information om energianvändning. Kostnaden för att ta fram information om fördelningsmodell uppskattas till en engångskostnad om fyra arbetstimmar, vilket motsvarar cirka 3 200 kronor. Kostnaden för att förse en lägenhetsinnehavare med faktureringsinformation bedöms ingå i driftskostnaden för individuell mätning, medan fastighetsägarens kostnad för att bemöta lägenhetsinnehavarnas behov av rådgivning inte har kunnat uppskattas. Kostnaderna får inte läggas på fakturan.

Byggföretagen

Förslagen i propositionen innebär ett nytt krav på den som uppför eller låter uppföra ett flerbostadshus eller en byggnad med flera användningsområden som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme. Enligt SCB fanns det 2020 drygt 25 700 byggföretag (Standard för svensk näringsgrensindelning, SNI 2007 F 41) i Sverige. Cirka 440 av dessa har upp till 50 anställda, medan knappt 20 företag har 200–499 anställda. Endast 7 företag har över 500 anställda.

Kravet gäller att se till att varje bostadslägenhets användning av tappvarmvatten för hushållsbruk kan mätas. Även ett byggföretag kan vara byggherre och därmed bli den som kraven riktas mot. Det blir då det företaget som initialt får bära kostnaden för att installera mätsystem i byggnaden. Installationskostnaderna för varmvattenmätare uppgår enligt Boverket till 1 250–2 140 kronor per lägenhet (en mätare per lägenhet).

Boverket har i två rapporter – Individuell mätning och debitering vid ny- och ombyggnad (rapport 2014:29) och Individuell mätning och debitering: Uppföljning 2018 (rapport 2018:18) – analyserat förutsättningarna för installation av individuell mätning och debitering av tappvarmvatten för hushållsbruk vid nybyggnad. Analyserna visar att individuell mätning och debitering av tappvarmvatten för hushållsbruk sannolikt kan bli lönsam i flera fall, men att spridningen mellan olika kommuner är stor. Storleken på va-avgiften är den enskilt största faktorn som påverkar resultatet. Under senare år har va-avgiften ökat, vilket ökar sannolikheten för lönsamhet. På grund av ändringsdirektivet finns det ingen möjlighet att ställa krav på individuell mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk i nya byggnader endast om det är lönsamt.

Boverket konstaterar i sin rapport från 2018 att individuell mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk vid nyproduktion i stort sett verkar vara standard i dag. Argumentet bakom detta verkar dock inte vara lönsamhet, utan rättvisa. Som Boverkets utredning visar är det svårt att på förhand veta om det är en lönsam investering. Installation av individuell varmvattenmätning i nyproduktion tycks leda till lägre vattenförbrukning och lägre kostnader och bidra till gällande miljömål. Boverket bedömer

sammantaget att det är troligt att ett lagkrav på individuell mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk vid nyproduktion inte skulle få särskilt stora ekonomiska konsekvenser för byggherrar eller fastighetsägare i dag.

Ägare av lokalbyggnader

Det finns i Sverige i dag omkring 110 000 lokalbyggnader (t.ex. skolor, sjukhus, museer, idrottsanläggningar, kontorsbyggnader och köpcentrum) som värms med fjärrvärme. Antalet lokalbyggnader med fjärrkyla uppgår till omkring 2 000. Det bedöms att samtliga lokalbyggnader som värms med fjärrvärme eller kylv med fjärrkyla har mätare vid leveranspunkten. Enligt Boverkets byggregler ställs redan krav på installation av mätare på byggnadsnivå i varje ny byggnad.

Ägare av lokalbyggnader som är anslutna till fjärrvärme eller fjärrkyla kommer genom den föreslagna regleringen att få bättre information om den egna energianvändningen samt energiprestanda, andelen förnybar energi och utsläpp av växthusgaser m.m. i fjärrvärme- och fjärrkylesystemet. Detta skapar bättre förutsättningar för fastighetsägaren att vidta åtgärder för att minska energianvändningen och förbättra byggnadens energiprestanda.

Industriföretag

Det finns omkring 5 400 industriföretag som är anslutna till fjärrvärme. En del av dessa är sannolikt klassade som lokalbyggnader. Antalet industrier utöver lokalbyggnader som är anslutna till fjärrvärme är därför okänt. Cirka 2 000 lokalbyggnader är anslutna till fjärrkyla, varav en del sannolikt är industrier.

De föreslagna kraven på mätning av mängden levererad fjärrvärme och fjärrkyla och tillhörande krav på fjärrvärme- och fjärrkyleföretag att tillhandahålla faktureringsinformation och information om energianvändning till slutkunder är positiva för industriföretag som är anslutna till fjärrvärme- och/eller fjärrkylennät. Precis som andra slutkunder (ägare av flerbostadshus och byggnader som innehåller både bostäder och lokaler samt lokalbyggnader) kommer industriföretag att få bättre information om den egna energianvändningen, andelen förnybar energi och utsläpp av växthusgaser m.m. i fjärrvärme- och fjärrkylesystemet. Målet är att slutkunderna ska få information minst varje månad. Detta skapar bättre förutsättningar för industriföretag att vidta åtgärder för att minska energianvändningen.

Påverkan på konkurrensförhållanden mellan företag och påverkan på små företag

De föreslagna kraven förväntas inte påverka konkurrensförhållandena mellan företag. Detta gäller både för företag inom fjärrvärme- och fjärrkylesektorn och för fastighets- och byggsektorn. Dock antas kostnaderna för små företag bli högre i relation till företagets övriga kostnader än för stora företag. Detta följer bl.a. av att små företag i större utsträckning behöver köpa in tjänster för att uppfylla kraven i de fall de själva inte besitter den kompetens som behövs.

Fördelen med krav på installation av system för individuell mätning är att den enskilda innehavaren av en bostadslägenhet eller lokal ges möjlighet att själv göra avvägningen mellan nyttan med den egna energianvändningen och energikostnaderna.

Regleringen av individuell mätning syftar till att öka slutanvändarnas, i detta fall lägenhetsinnehavarnas, möjlighet att påverka sin energianvändning. I skäl 26 och 27 i ändringsdirektivet anges att det är mycket viktigt att öka alla unionsmedborgares medvetenhet om fördelarna med ökad energieffektivitet och att ge dem korrekt information om hur sådan kan uppnås. Konsumenterna bör ha full insyn i kostnaderna och fördelarna med alla energieffektivitetsåtgärder som vidtas, inbegripet återbetalningsperioder. Det är alltså positivt om fler blir medvetna om den egna energianvändningen, om det leder till ett förändrat beteende i form av minskad energianvändning.

I samband med fakturering ska, om system för individuell mätning har installerats, inte bara information om energikostnader och faktisk energianvändning tillhandahållas. Även information om möjliga åtgärder samt om tvistlösning ska lämnas. Detta stärker den enskildes möjligheter att påverka sin energianvändning ytterligare.

Kraven på mätning av mängden levererad fjärrvärme och fjärrkyla och tillhörande krav på fjärrvärme- och fjärrkylföretag att tillhandahålla faktureringsinformation och information om energianvändning till slutkunder är positiva för småhusägare som är anslutna till fjärrvärme- eller fjärrkylennät. Precis som andra kunder (ägare av flerbostadshus, byggnader som innehåller både bostäder och lokaler samt lokalbyggnader) kommer småhusägare att få bättre information om den egna energianvändningen samt energiprestanda och om andelen förnybar energi och utsläpp av växthusgaser m.m. i fjärrvärme- och fjärrkylesystemet. Detta skapar bättre förutsättningar för fastighetsägaren att vidta åtgärder för att minska energianvändningen och förbättra byggnadens energiprestanda.

Energimarknadsinspektionen

Förslagen i propositionen innebär att Energimarknadsinspektionen delvis får helt nya tillsynsuppgifter för fjärrkyla. Energimarknadsinspektionen ska även utöva tillsyn över att fjärrkylföretagen tillhandahåller fjärrkylekunder och allmänheten uppgifter om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagens system.

Avsikten är att Energimarknadsinspektionen ska få meddela föreskrifter när det gäller fjärrvärme och fjärrkyla bl.a. i fråga om information om energiprestanda och andelen förnybar energi, mätning och beräkning av energianvändning, funktionskrav för mätsystem och mätutrustning, fakturering och tillhandahållande av faktureringsinformation och information om energianvändning.

Tillsyn enligt fjärrvärmelagen är anslagsfinansierad. Detsamma föreslås gälla för tillsyn enligt fjärrkylalagen. Kostnaderna för detta bör kunna tas inom befintlig ram och har därför inga ekonomiska konsekvenser för statsbudgeten. Däremot kan andra planerade uppgifter och planerad regelutveckling behöva skjutas framåt i tiden.

Energimarknadsinspektionen föreslås även få tillsyn över att fjärrvärme-företagen tillhandahåller fjärrvärmekunder och allmänheten uppgifter om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagens system. Det tydliggörs vidare att tillsynsansvaret även gäller föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till fjärrvärmelagen. Energimarknadsinspektionen bedriver redan i dag tillsyn över de föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till fjärrvärmelagen.

Tillsynen är anslagsfinansierad. Den tillkomna uppgiften bedöms kunna hanteras inom Energimarknadsinspektionens befintliga ekonomiska ramar.

Boverket

Inriktningen är att Boverket ska få meddela föreskrifter när det gäller individuell mätning bl.a. om i vilka fall det är tekniskt genomförbart och proportionellt att installera system för individuell mätning, mätmetoder för sådan mätning, funktionskrav för mätsystem och mätutrustning, avläsning och kostnadsfördelning, fakturering och tillhandahållande av faktureringsinformation och information om energianvändning.

Boverket ska även ge tillsynsvägledning till byggnadsnämnderna för deras tillsyn av i vilka fall det är tekniskt genomförbart och proportionellt att installera system för individuell mätning, vilka mätmetoder som ska tillämpas och de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning ska uppfylla. Verket ska också ge tillsynsvägledning om mätning, avläsning och kostnadsfördelning, fakturering samt tillhandahållande av faktureringsinformation och information om energianvändning. Utöver det ska tillsynsvägledningen innefatta tillsyn av individuell mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk.

Kostnaderna för detta bör kunna tas inom befintlig ram och har därför inga ekonomiska konsekvenser för statsbudgeten. Däremot kan andra planerade uppgifter och planerad regelutveckling behöva skjutas framåt i tiden.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) har med stöd av bemyndiganden i 4 § förordningen (1993:1066) om måttenheter, mätningar och mätton och 7 § förordningen (1994:99) om vatten- och värmemätare meddelat föreskrifter om de mättekniska krav som värmemätare (STAFS 2016:5) respektive vattenmätare (STAFS 2016:2) ska uppfylla. Föreskrifterna reglerar enbart värmeenergimätare och inte värmekostnadsfördelare.

Med anledning av direktivgenomförandet behöver tillämpningsområdet för föreskrifterna om mätning av värmeenergi (STAFS 2016:5) utvidgas från att omfatta endast leverans till fastigheter med hushållsförbrukning till att gälla alla slutkunder och slutanvändare. Nya föreskrifter för värmekostnadsfördelare bör också tas fram liksom nya föreskrifter för mätning av fjärrkyla till alla slutkunder i de fall mätning baseras på tillflödesmätning. De nya föreskrifterna kan antas med stöd av befintliga bemyndiganden i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton och i nämnda förordning.

Swedac bedriver redan i dag tillsyn över de föreskrifter och villkor som har meddelats i anslutning till 4 § förordningen om måttenheter, mätningar och mätton och 7 § förordningen om vatten- och värmemätare. Uppgiften i samband med att nya föreskrifter enligt ovan behöver tas fram bedöms kunna hanteras inom Swedacs befintliga ekonomiska ramar och har inga konsekvenser för statsbudgeten.

Kommunerna

Kommunernas tillsynsansvar omfattar individuell mätning av värme i befintliga byggnader. Till följd av förslaget tillkommer nya tillsynsuppgifter när det gäller skyldigheten att läsa av mätare och värmekostnadsfördelare och skyldigheten att tillhandahålla faktureringsinformation eller information om energianvändningen. Tillsynsansvaret kommer även att omfatta bestämmelserna om individuell mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk i befintliga byggnader, i praktiken vid ombyggnad, och i nya byggnader. Det föreslås att tillsynen ska vara avgiftsfinansierad och att kommunerna bemyndigas att bestämma avgiftens storlek. Avgiften för tillsynen ska bidra till att finansiera tillsynsverksamheten.

När nya skyldigheter införs för kommuner ska konsekvenserna av dessa analyseras. Vidare ska en avvägning göras så att man inte väljer en mer långtgående skyldighet än vad som är nödvändigt. Detta följer av bestämmelserna om den kommunala självstyrelsen i 1 kap. 1 § och 14 kap. 2 och 3 §§ regeringsformen.

Redan i dag har kommunerna tillsyn över individuell mätning i byggnader. Förslaget medför ett begränsat tillägg till det befintliga tillsynsansvaret. De nya uppgifterna bedöms stå i proportion till syftet med bestämmelserna. Det har inte framkommit att det går att genomföra energieffektiviseringsdirektivet på ett mindre ingripande sätt.

Tillsynen kommer att behöva hanteras tillsammans med hanteringen av anmälan och bygglov. Ändringen av tillsynsansvaret har därför inte några budgetkonsekvenser. Förslagen innebär nya åligganden för kommunerna. Därmed är den kommunala finansieringsprincipen tillämplig. Eftersom kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter för att täcka de merkostnader som förslagen innebär, införs ingen reglering.

De allmänna förvaltningsdomstolarna

Tillsynsmyndighetens beslut om förelägganden enligt fjärrkylelagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd kommer att krävas för överklagande till kammarrätten. Detsamma föreslås gälla enligt fjärrvärmelagen. Det innebär att beslut om föreläggande enligt fjärrvärmelagen inte längre behöver vara förenade med vite för att få överklagas.

En statlig tillsynsmyndighets beslut om föreläggande enligt den nya lagen om energimätning i byggnader ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Antalet ärenden om överklagande av beslut i samband med tillsyn är svårt att bedöma utan att först veta hur tillsynen kommer att bedrivas. Utifrån erfarenheter från Energimarknadsinspektionens tillsynsarbete av mätning och rapportering av el enligt ellagen bedöms förslagen endast leda

till ett fåtal överklaganden sett över en period om 5–10 år. Den eventuella begränsade ökning av måltillströmningen som kan förväntas kan hanteras inom befintliga ramar.

Samordning av tillsynsinsatser

Näringslivets Regelnämnd och *Fastighetsägarna Sverige AB* efterlyser en beskrivning av hur en samordning av tillsynsinsatser är tänkt att utformas för att minimera den administrativa bördan för företagen.

I propositionen föreslås en ny fjärrkylelag. Tillsynen föreslås utövas av en tillsynsmyndighet. Inriktningen är att Energimarknadsinspektionen ska få tillsynsansvaret för den nya regleringen. Myndigheten har i dag även ansvaret för tillsynen enligt fjärrvärmelagen, ellagen och naturgaslagen. Därmed blir tillsynen samordnad.

I propositionen föreslås även att delar av tillsynen enligt lagen om energimätning i byggnader ska kunna flyttas över från de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom plan- och byggområdet (byggnadsnämnden) till den eller de statliga myndigheter som regeringen bestämmer. Tillsynsansvaret ska dock kvarstå hos kommunerna tills det finns underlag för införande av en annan ordning. Hur tillsynen mellan de olika tillsynsmyndigheterna ska samordnas får belysas om och när delar av tillsynsansvaret flyttas från kommunerna.

Konsekvenser för miljön

Syftet med förslagen i propositionen och de bakomliggande direktivkraven är att öka energieffektiviteten inom Sverige och EU för att uppnå nationella och europeiska energieffektiviseringsmål till 2030. Dessa har sitt huvudsakliga fokus på minskad och mer effektiv primärenergianvändning. Minskad energianvändning och mer effektiv primärenergianvändning i byggnadsbeståndet antas leda till minskad belastning på miljön, dels i form av lägre uttag av naturresurser, dels i form av minskade utsläpp av föroreningar från energiomvandling. Viktigt i sammanhanget är dock att beakta eventuella rekyleffekter, dvs. sådana som kan följa av att minskningen av den totala energianvändningen i systemet inte blir lika stor som den minskning som energieffektiviseringen initialt ledde till.

Speciella informationsinsatser

I samband med ikraftträdande av lagkraven finns det behov av informationsinsatser för att aktörerna ska ha möjlighet att anpassa sig till ett nytt och förändrat regelverk. Regeringen ser att det främst finns ett informationsbehov i samband med att myndighetsföreskrifterna i sak träder i kraft eftersom det är först då som regleringen tillämpas fullt ut.

På sin webbplats informerar Energimarknadsinspektionen om nya föreskrifter och ändringar i föreskrifter. Aktörer, intressenter och konsumenter uppmannas också att prenumerera på myndighetens webbaserade nyheter. Vid behov kan myndigheten gå ut med riktade informationsinsatser.

Även Boverket går ut med information om nya föreskrifter, remittering av föreskriftsförslag etc. via information på webben, webbaserade nyhetsbrev och via webbsändningar.

Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms inte ha några effekter för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, jämställdheten mellan kvinnor och män eller möjligheterna att uppnå de integrationspolitiska målen.

12.1 Förslaget till fjärrkylelag

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om mätning och fakturering i fråga om fjärrkyla och om information om energianvändning.

I paragrafen anges lagens innehåll. Paragrafen är utformad efter synpunkter från *Lagrådet*.

Lagen genomför ändringar i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet. Ändringarna finns i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet. Direktiv 2012/27/EU ändras också genom artikel 70 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU. Vidare genomför lagen artikel 24.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av energi från förnybara energikällor.

Ordförklaringar

2 § I denna lag avses med

- fjärrkyleföretag: den som bedriver fjärrkyleverksamhet,
- fjärrkylekund: den som ingått ett avtal om leverans av fjärrkyla med ett fjärrkyleföretag,
- fjärrkyleverksamhet:
 - distribution i rörledningar av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning, om en obestämd grupp mottagare inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten, och
 - produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen.

I paragrafen definieras vissa ord som används i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Produktion och distribution av fjärrkyla sker oftast på motsvarande sätt som produktion och distribution av fjärrvärme. Från ett fjärrkylennät dras två anslutningsledningar, en framledning och en returledning, till en leveransgräns hos kunden. Genom framledningen förs fjärrkylesystemets köldbärare, exempelvis kallvatten, till en fjärrkylecentral. Via centralen tillförs värmeenergi till fjärrkylesystemets köldbärare från kundens eget kylsystem, som därmed kyla av.

När värme överförs från kunderna via fjärrkylecentralen återförs den nu varmare köldbäraren genom returledningen till det större ledningsnätet utanför kundens fastighet. Därefter pumpas köldbäraren tillbaka till produktionsanläggningen, som kan bestå av t.ex. värmepumpar eller olika typer av kylmaskiner, och kyla ner på nytt. Fjärrkylennätets rörledningssystem är alltså slutet.

Det allra vanligaste är att man använder vatten som köldbärare. Köldbäraren betecknas i lagen som bärare av värmeenergi för avkylning.

Ett fjärrkyleföretag kan vara en fysisk eller juridisk person. Definitionen av fjärrkyleverksamhet innebär att verksamheten måste rikta sig till en obestämd krets av kunder inom ett visst geografiskt område. Bortförsling av värmeenergi från lägenheter och andra utrymmen i ett fastighetsinternt rörledningssystem är inte fjärrkyleverksamhet och omfattas därför inte av regleringen, jfr propositionen Fjärrvärmelag m.m. (prop. 2007/08:60 s. 23). Kravet på att kretsen av kunder ska vara obestämd innebär att fjärrkylan bjuds ut till den som önskar att ansluta sig till ett fjärrkylennät och att denna, om det är ekonomiskt och tekniskt genomförbart, ska få göra det. En kund ska även ha möjlighet att koppla bort sig från fjärrkylan. Det ska alltså finnas en rörlighet i kundledet för att det ska vara fråga om en obestämd grupp mottagare.

Produktion och försäljning av fjärrkylan ingår i fjärrkyleverksamheten. Detta gäller dock bara i den utsträckning som distributören svarar för både produktionen och försäljningen. Den som bara producerar eller säljer fjärrkyla till kunderna och alltså inte står för distributionen bedriver inte fjärrkyleverksamhet. Detta framgår av andra strecksatsen i definitionen av fjärrkyleverksamhet. Den regleringen är utformad på samma sätt som i 1 § fjärrvärmelagen (2008:263), jfr prop. 2007/08:60 s. 77.

Information om energiprestanda och andelen förnybar energi

3 § Ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information.

I paragrafen finns regler om information om energiprestanda och andelen förnybar energi i fjärrkylesystem. Paragrafen genomför artikel 24.1 i direktiv (EU) 2018/2001. Övervägandena finns i avsnitt 7. Paragrafen är utformad i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Första stycket innebär att fjärrkyleföretag ska se till att informationen på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en, dvs. fjärrkylekunderna och allmänheten. Tillhandahållandet till kunderna kan exempelvis ske på fjärrkyleföretagets webbplats, på årsfakturor eller på begäran. Information till allmänheten kan exempelvis lämnas på företagets öppna webbplats.

Med stöd av bemyndigandet i *andra stycket* har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om skyldigheten att lämna information enligt första stycket, t.ex. om vilken information som ska göras tillgänglig och på vilket sätt.

4 § Ett fjärrkyleföretag ska

1. mäta mängden bortförd värmeenergi och dess fördelning över tid,
2. tillhandahålla de mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätningen, och
3. beräkna mängden bortförd värmeenergi vid avsaknad av mätvärden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om mätning och beräkning enligt första stycket 1 och 3.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning enligt första stycket 2 ska uppfylla och om undantag från dessa krav.

I paragrafen finns regler om mätning av bortförd värmeenergi till en fjärrkylekund. Paragrafen genomför artiklarna 9a och 9c i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 5.4.

I *första stycket första punkten* finns den grundläggande bestämmelsen att mätning ska göras av mängden bortförd värmeenergi och dess fördelning över tid. Av det sistnämnda följer att mätning måste ske med viss regelbundenhet. I *andra punkten* regleras att det är fjärrkyleföretaget som ska tillhandahålla de mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätningen enligt första punkten. Det är alltså fjärrkyleföretaget som installerar och äger den mätutrustning som krävs för att mäta den bortförda värmeenergin i kundens leveranspunkt. I *tredje punkten* regleras att mängden bortförd värmeenergi ska beräknas vid avsaknad av mätvärden, exempelvis om mätningen fallerar på grund av fel i mätutrustningen.

Med stöd av bemyndigandet i *andra stycket* har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om mätning, t.ex. var mätning ska göras och krav på tidsintervall för mätning och avläsning. Med stöd av bemyndigandet kan även föreskrifter meddelas om hur energianvändningen ska beräknas för det fall att mätning inte är möjlig.

Med stöd av bemyndigandet i *tredje stycket* har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer även möjlighet att föreskriva om funktionskrav för mätsystem och mätutrustning. Föreskrifterna kan t.ex. avse att mätsystem och mätutrustningar ska vara fjärravläsbara, vilka uppgifter som ska kunna avläsas på distans samt i vilka situationer undantag från ett sådana krav kan medges.

Fakturering och tillhandahållande av information

5 § Ett fjärrkyleföretags fakturering av en fjärrkylekund ska baseras på uppmätta mängder bortförd värmeenergi eller, vid avsaknad av sådana mätvärden, på beräknade mängder.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fakturering.

I paragrafen finns regler om fakturering av levererad fjärrkyla till en fjärrkylekund. Paragrafen genomför artikel 10a.1 och bilaga 7a punkten 1 i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

I *första stycket* regleras att ett fjärrkyleföretags fakturering av kunden ska baseras på uppmätta mängder bortförd värmeenergi. Det innebär i praktiken att fjärrkyleföretagen inte får använda sig av system med för-

skottsbetalning. Fakturering måste ske i efterhand. Att faktureringen ska baseras på uppmätta mängder bortförd värmeenergi utesluter inte att faktureringen även kan baseras på andra parametrar, som t.ex. effekt. För det fall det av någon anledning inte går att mäta den bortförda värmeenergin ska fakturering kunna baseras på beräknade mängder.

Med stöd av bemyndigandet i *andra stycket* har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om vilken information som ska finnas i fjärrkyleföretagens fakturor och hur de ska utformas, t.ex. information om den uppmätta energianvändningen och de aktuella priserna för fjärrkyla som fakturan baseras på. Med stöd av bemyndigandet kan föreskrifter även meddelas om tidsintervall för fakturering och om krav på att kunder ska erbjudas fakturor i elektronisk form.

6 § Ett fjärrkyleföretag ska lämna faktureringsinformation och information om energianvändning till en fjärrkylekund och, på begäran, till ett företag som fjärrkylekunden har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket och om undantag från dessa krav.

I paragrafen finns regler om fjärrkyleföretagens informationsskyldighet. Paragrafen genomför artiklarna 10a.1 och 10a.2 och bilaga 7a i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

I *första stycket* regleras fjärrkyleföretagens skyldighet att lämna information till fjärrkylekunder och till ett företag som fjärrkylekunden har utsett, t.ex. en leverantör av energitjänster. Med faktureringsinformation avses enligt direktivet den information som finns i bilaga 7 a punkten 3. Med information om energianvändning (benämns användningsinformation i direktivet) avses mätvärden.

Med stöd av bemyndigandet i *andra stycket* har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om i vilka fall faktureringsinformation ska lämnas och vad den ska innehålla och i vilka fall information om energianvändning ska lämnas, på vilket sätt informationen ska lämnas och om krav på att kunder ska erbjudas information i elektronisk form. Vidare har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om tidsintervall för tillhandahållande av information och om undantag från detta krav, t.ex. utanför säsong för nedkylning.

7 § Ett fjärrkyleföretag får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla en fjärrkylekund fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning.

Paragrafen innehåller ett förbud för fjärrkyleföretag att ta ut avgifter för att tillhandahålla sina kunder fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning. Paragrafen genomför artikel 11a.1 i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Både fakturor i elektronisk form och i pappersform omfattas av förbudet mot avgifter. Det är ordinarie fakturor som omfattas av förbudet. Fjärrkyleföretaget får fortfarande ta ut avgifter för kravbrev och andra åtgärder för att förmå en kund att betala en skuld i enlighet med lagen (1981:379) om ersättning för inkassokostnader m.m. Motsvarande bestämmelse om

förbud att ta ut avgifter för bl.a. fakturor finns i ellagen (1997:857), naturgaslagen (2005:403) och fjärrvärmelagen (2008:263), jfr propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 276, 280 och 283).

Kommunala fjärrkylföretag

8 § Trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar, får en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ i samma lag bedriva fjärrkylverksamhet utanför kommunen, om det görs i geografisk närhet till fjärrkylverksamheten inom kommunen och i syfte att uppnå en ändamålsenlig fjärrkylverksamhet.

Paragrafen reglerar möjligheten till undantag från den kommunalrättsliga lokaliseringsprincipen för fjärrkylverksamhet. Överväganden finns i avsnitt 4.3.

Paragrafen har en motsvarighet i fjärrvärmelagen, jfr propositionen Fjärrvärmelag m.m. (prop. 2007/08:60 s. 96) och propositionen En ny kommunallag (prop. 2016/17:171 s. 471). Avsikten är att paragrafen ska tillämpas på motsvarande sätt som i fjärrvärmelagen (2008:263).

Tillsyn

9 § Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) ska utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

I paragrafen finns regler om tillsyn. Paragrafen genomför artikel 13 i direktiv (EU) 2018/2002 i dess lydelse enligt artikel 70.4 i direktiv (EU) 2019/944. Övervägandena finns i avsnitt 8.

I *första stycket* anges att en tillsynsmyndighet ska utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. Det är regeringen som bestämmer vilken myndighet som ska vara tillsynsmyndighet.

I *andra stycket* regleras tillsynsmyndighetens befogenheter att kräva in uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen.

10 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

Paragrafen reglerar en tillsynsmyndighets möjlighet att besluta förelägganden. Övervägandena finns i avsnitt 8.

En tillsynsmyndighet kan besluta om förelägganden för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Förelägganden kan t.ex. beslutas för det fall en begäran om att få upplysningar eller handlingar inte följs (se 9 § andra stycket). Förelägganden får förenas med vite. Allmänna bestämmelser om bl.a. föreläggande och utdömande av vite finns i lagen (1985:206) om viten.

Överklagande

11 § Beslut enligt 10 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen regleras möjligheten att överklaga beslut enligt lagen. Övervägandena finns i avsnitt 9.

Av *första stycket* framgår att beslut enligt 10 § får överklagas och att andra beslut enligt lagen inte får överklagas. Enligt 14 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar kommer därmed överklaganden att prövas av den förvaltningsrätt i vars domkrets tillsynsmyndigheten i fråga är belägen.

Enligt *andra stycket* krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

12.2 Förslaget till lag om energimätning i byggnader

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter och information om energianvändning.

I paragrafen anges lagens innehåll. Lagen ersätter den hittillsvarande lagen (2014:267) om energimätning i byggnader. Paragrafen är utformad efter synpunkter från *Lagrådet*.

Lagen genomför ändringar i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet. Ändringarna finns i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet. Direktiv 2012/27/EU ändras också genom artikel 70 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU.

Individuell mätning av el

2 § Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra en byggnad eller utför eller låter utföra en ombyggnad av en byggnad ska se till att elanvändningen i varje lägenhet kan mätas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheter i första stycket.

I paragrafen finns krav på att varje lägenhets elanvändning ska kunna mätas i vissa fall. *Första stycket* motsvarar i sak 2 § i den upphävda lagen (2014:267) om energimätning i byggnader. Uttrycket ombyggnad ska, med utgångspunkt i vad *Lagrådet* anför i sitt yttrande, ha samma betydelse som det har i 1 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900). *Andra stycket* motsvarar i sak delvis 4 § i samma lag. Jfr propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 250 f.). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

3 § Den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med värme från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att den energi som används för uppvärmning i varje lägenhet kan mätas.

Den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att det tappvarmvatten för hushållsbruk som används i varje lägenhet kan mätas.

Första och andra styckena gäller endast om det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning.

I paragrafen finns krav på att varje lägenhets användning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk ska kunna mätas i en befintlig byggnad i vissa fall. Den motsvaras delvis av 7 § första stycket och 8 § första stycket i den upphävda lagen (2014:267) om energimätning i byggnader, jfr propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 253 f.). Paragrafen genomför artikel 9b.1 i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Paragrafen avser flerbostadshus och byggnader med både bostäder och lokaler som försörjs med värme eller tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme. Med tappvarmvatten för hushållsbruk avses tappvarmvatten som används i lägenheter i flerbostadshus. Tappvarmvatten som används i pentryn och i andra personaltutrymmen i byggnader som innehåller både bostäder och lokaler anses också vara tappvarmvatten för hushållsbruk. Tappvarmvatten som används i verksamhetsdelarna i lokaler i byggnader som innehåller både bostäder och lokaler utgör inte tappvarmvatten för hushållsbruk. Med central källa avses en värmecentral. Det kan vara fråga om en undercentral till flerbostadshus som är kopplade till ett fjärrvärmenät eller en lokal värmecentral som är gemensam för två eller flera fastigheter. Att en byggnad försörjs med värme eller tappvarmvatten för hushållsbruk innebär inte, vilket *Lagrådet* påpekar, att vattnet i fjärrvärmeledningarna tappas ur systemet för att användas som uppvärmning i fjärrvärmekundens vattenburna värmesystem eller som varmvatten. Fjärrvärmenätets rörledningssystem är, liksom fjärrkylennätet, slutet (jfr författningskommentarens till 2 § fjärrkylalagen).

I *första stycket* regleras mätning av värme. I *andra stycket* regleras mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk. Uttrycket ”en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler” svarar mot direktivets uttryck ”byggnader med flera användningsområden”.

Med ett flerbostadshus avses ett bostadshus med minst tre bostadslägenheter, där minst 50 procent av byggnadens area ska utgöras av bostäder, se definition i Rikstermbanken (Terminologicentrum TNC 95). Med en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler avses detsamma som i fastighetstaxeringsregistret. Denna kategori ingår i fastighetsregistrets kategori för flerbostadshus. En lägenhet kan utgöra bostadslägenhet eller lokal. Med bostadslägenhet avses en lägenhet som upplåtits för att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad. Med lokal avses en

annan lägenhet än bostadslägenhet (jfr 12 kap. 1 § tredje stycket jordabalken).

I *tredje stycket* regleras att system för individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk endast behöver installeras om det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar. Med stöd av ett bemyndigande i 5 §1 har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om kriterier för teknisk genomförbarhet och proportionalitet.

4 § Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att det tappvarmvatten för hushållsbruk som används i varje bostadslägenhet kan mätas.

I paragrafen finns krav på att varje bostadslägenhets användning av tappvarmvatten för hushållsbruk ska kunna mätas vid uppförande av vissa byggnader. Den motsvarar delvis 6 § första stycket i den upphävda lagen (2014:267) om energimätning i byggnader, jfr propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 252 f.). Paragrafen genomför artikel 9b.2 i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Paragrafen avser flerbostadshus och byggnader med både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme. Vad som avses med ett flerbostadshus, en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler, en lägenhet, tappvarmvatten för hushållsbruk, en central källa och ett system för fjärrvärme kommenteras under 3 §. Skyldigheten att se till att användningen av tappvarmvatten för hushållsbruk kan mätas i bostadslägenheter är numera ovillkorlig vid uppförande av de byggnader som avses.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. i vilka fall det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning enligt 3 §,
2. vilka mätmetoder som ska tillämpas vid mätning enligt 3 § första stycket, och
3. de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning enligt 3 och 4 §§ ska uppfylla och undantag från dessa krav.

Genom paragrafen bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter i anslutning till 3 och 4 §§. Första och andra punkterna i paragrafen motsvarar delvis 7 § andra stycket och 8 § andra stycket i den upphävda lagen (2014:267) om energimätning i byggnader, jfr propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 253 f.). Tredje punkten har ingen tidigare motsvarighet. Paragrafen genomför artiklarna 9b.1 och 9c i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 5.4.

I befintliga byggnader är kraven på individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk begränsade till fall där det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning, se 3 § tredje stycket. Med stöd av bemyndigandet i *första punkten* har regeringen eller den myndighet som

regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om kriterier för teknisk genomförbarhet och proportionalitet.

Med stöd av bemyndigandet i *andra punkten* har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att i anslutning till 3 § första stycket föreskriva om vilka mätmetoder som ska tillämpas vid individuell mätning av den energi som används för uppvärmning av en lägenhet. Med mätmetoder avses i detta sammanhang den uppräknade som finns i artikel 9b.1 andra stycket i direktivet, dvs. värmeenergimätning, mätning med värmekostnadsfördelare eller alternativa kostnadseffektiva metoder för mätning.

Med stöd av bemyndigandet i *tredje punkten* har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att i anslutning till 3 och 4 §§ föreskriva om funktionskrav för mätsystem och mätutrustning. Föreskrifterna kan t.ex. avse att mätsystem och mätutrustningar ska vara fjärravläslbara, vad som ska avses med fjärravläslbara mätare och värmekostnadsfördelare, vilka uppgifter som ska kunna avläsas på distans samt i vilka situationer undantag från sådana krav kan medges.

Avläsning av mätsystem och tillhandahållande av information

6 § Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § ska

1. se till att mängden energi som används för uppvärmning och mängden tappvarmvatten för hushållsbruk till varje lägenhet läses av, och

2. säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket 2 och om undantag från dessa krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.

I paragrafen regleras att avläsning av mängden energi för uppvärmning och tappvarmvatten för hushållsbruk och tillhandahållande av information. Paragrafen genomför artiklarna 9b.3, 10a. och bilaga 7a i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitten 6.1 och 6.2.

I *första stycket första punkten* finns ett krav på avläsning av system för individuell mätning som har installerats i byggnader i enlighet med lagen. Kravet riktas mot den som äger en sådan byggnad. Tidsintervallen för avläsning styrs av tidsintervallen för tillhandahållande av information enligt *andra punkten*.

I *första stycket andra punkten* finns ett krav på att lägenhetsinnehavare ska få faktureringsinformation och information om sin energianvändning. Med faktureringsinformation avses enligt direktivet den information som finns i bilaga 7 a punkten 3. Med information om energianvändning (benämns användningsinformation i direktivet) avses mätvärden. Med lägenhetsinnehavare avses hyresgäster och bostadsrättshavare. Informationen ska även lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett, t.ex. ett energitjänsteföretag. Kravet gäller i byggnader där system för individuell mätning av värme eller tappvarmvatten för hushållsbruk har

installerats i enlighet med lagen. Informationen ska lämnas av den som äger en byggnad som omfattas av kravet.

Med stöd av bemyndigandet i *andra stycket* har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om i vilka fall faktureringsinformation ska lämnas och vad den ska innehålla, i vilka fall information om energianvändning ska lämnas och på vilket sätt. Vidare har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om tidsintervall för tillhandahållande av information och om undantag från detta krav, t.ex. utanför säsong för uppvärmning.

Med stöd av bemyndigandet i *tredje stycket* har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om fakturering, t.ex. om vilken information fakturor ska innehålla och hur de ska utformas, tidsintervall för fakturering och om kostnadsfördelning, dvs. hur kostnader för energianvändning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk kan fördelas utifrån andra faktorer än avlästa mätvärden. En sådan annan faktor kan vara lägenhetens placering i fastigheten. Om system för individuell mätning har installerats, finns regler om beräkning av ersättningen för kostnaden för energianvändningen i 12 kap. 19 § jordabalken, 7 kap. 14 § bostadsrättslagen (1991:614) och 3 kap. 6 § lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt.

7 § Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla lägenhetsinnehavare fakturor, faktureringsinformation eller information om energianvändning.

Paragrafen innehåller ett förbud för fastighetsägare att ta ut avgifter för att tillhandahålla lägenhetsinnehavare fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning. Paragrafen genomför artikel 11a.1 i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Det är den som äger en byggnad där individuell mätning av värme eller tappvarmvatten för hushållsbruk ska göras som omfattas av förbudet att ta ut avgifter för att tillhandahålla lägenhetsinnehavare fakturor och information. Med lägenhetsinnehavare avses hyresgäster och bostadsrättshavare. Det är ordinarie fakturor som omfattas av förbudet. Fastighetsägaren får fortfarande ta ut avgifter för kravbrev och andra åtgärder för att förmå en lägenhetsinnehavare att betala en skuld i enlighet med lagen (1981:379) om ersättning för inkassokostnader m.m. Motsvarande bestämmelse om förbud att ta ut avgifter för bl.a. fakturor finns i ellagen (1997:857), naturgaslagen (2005:403) och fjärrvärmelagen (2008:263), jfr propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 276, 280 och 283).

Tredimensionella fastigheter

8 § Om en samfällighetsförening ansvarar för el-, värme- eller tappvarmvattensystemet i en byggnad som består av tredimensionella fastigheter, ska det som sägs i denna lag om ägaren till en byggnad i stället tillämpas på föreningen.

I paragrafen behandlas det fallet att det i en byggnad som består av tredimensionella fastigheter finns en samfällighetsförening som ansvarar för el-, värme- eller tappvarmvattensystemet. Det som sägs i lagen om ägaren

till en byggnad ska då avse föreningen. Paragrafen motsvarar i sak 9 § i den upphävda lagen (2014:267) om energimätning i byggnader, jfr proposition Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 254).

Tillsyn

9 § Byggnadsnämnden och den eller de statliga myndigheter som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) ska utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Regeringen får meddela föreskrifter om tillsynen enligt första stycket.

10 § Om ett system för individuell mätning ska installeras, ska tillsynsmyndigheten lämna de upplysningar som behövs för att de skyldigheter som anges i denna lag och i föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska kunna följas. Tillsynsmyndigheten ska bestämma vilka handlingar som ska lämnas till myndigheten.

11 § Den som har en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska lämna tillsynsmyndigheten de handlingar och uppgifter i övrigt som behövs för tillsynen.

12 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

I 9–12 §§ finns regler om tillsyn. Paragraferna motsvarar delvis 10–13 §§ i den upphävda lagen (2014:267) om energimätning i byggnader, jfr proposition Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 255 f.). Paragraferna genomför artikel 13 i direktiv (EU) 2018/2002 i dess lydelse enligt artikel 70.4 i direktiv (EU) 2019/944. Övervägandena finns i avsnitt 8.

Paragraferna justeras i förhållande till den upphävda lagen på så sätt att delar av tillsynen ska kunna flyttas från de kommunala nämnder som fullgör kommunerna uppgifter inom plan- och byggområdet (byggnadsnämnderna) till den eller de statliga myndigheter som regeringen bestämmer.

I 9 § regleras att byggnadsnämnden eller den eller de statliga myndigheter som pekas ut av regeringen har tillsyn enligt lagen. Med stöd av bemyndigandet i andra stycket kan regeringen föreskriva hur tillsynsansvaret ska fördelas.

I 10 § regleras tillsynsmyndighetens skyldighet att upplysa om lagens krav på införande av system för individuell mätning. Vidare regleras tillsynsmyndighetens möjlighet att i dessa fall se till att relevanta handlingar lämnas till tillsynsmyndigheten.

I 11 § regleras skyldigheten att i andra fall än de som avses i 10 § ge in handlingar och uppgifter till tillsynsmyndigheten.

I 12 § regleras en tillsynsmyndighets möjlighet att meddela förelägganden och möjligheten att förena dem med vite. Allmänna bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite finns i lagen (1985:206) om viten.

Avgifter

- 13 §** En statlig tillsynsmyndighet får ta ut avgifter för sin tillsyn.
Regeringen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

Paragrafen reglerar möjligheten för en statlig myndighet att ta ut avgifter för sin tillsyn enligt lagen. Övervägandena finns i avsnitt 8.

Med stöd av bemyndigandet har regeringen möjlighet att föreskriva om avgifternas storlek.

- 14 §** En kommun får ta ut avgifter för sin tillsyn.
Kommunen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kommunernas avgifter för tillsyn. Den motsvarar i sak 14 § i den upphävda lagen (2014:267) om energimätning i byggnader, jfr propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 256).

Överklagande

- 15 §** Beslut enligt 12 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen regleras möjligheten att överklaga beslut om förelägganden. Paragrafen motsvaras delvis av 15 § i den upphävda lagen, jfr propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 256). Övervägandena finns i avsnitt 9.

Första stycket ändras i förhållande till den upphävda lagen på så sätt att ordet byggnadsnämnden stryks. Ändringen görs för att delar av tillsynen ska kunna flyttas från byggnadsnämnden till den eller de statliga myndigheter som regeringen bestämmer, se 9 §. Även en statlig tillsynsmyndighets beslut om förelägganden ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Enligt *andra stycket* krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022.
2. Genom lagen upphävs lagen (2014:267) om energimätning i byggnader.
3. Bestämmelsen i 4 § gäller inte om ansökan om bygglov för uppförande av byggnaden har lämnats in före ikraftträdandet.

I *trede punkten* finns en övergångsbestämmelse till 4 § i lagen om energimätning i byggnader. Bestämmelsen i 4 § gäller inte om ansökan om bygglov för uppförande av ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler har lämnats in före ikraftträdandet. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Information till fjärrvärmekunder och allmänheten

5 a § Ett fjärrvärmeföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna information enligt första stycket.

I paragrafen, som är ny, finns regler om information om energiprestanda och andelen förnybar energi i fjärrvärmesystem. Paragrafen genomför artikel 24.1 i direktiv (EU) 2018/2001 och är utformad i enlighet med Lagrådets förslag i fråga om förslaget till ny fjärrkylelag. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Första stycket innebär att fjärrvärmeföretag ska se till att informationen på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en, dvs. fjärrvärmekunderna och allmänheten. Tillhandahållandet till kunderna kan exempelvis ske på fjärrvärmeföretagets webbplats, på årsfakturer eller på begäran. Information till allmänheten kan exempelvis lämnas på företagets öppna webbplats.

Med stöd av bemyndigandet i andra stycket har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om skyldigheten att lämna information enligt första stycket, t.ex. om vilken information som ska göras tillgänglig och på vilket sätt.

5 b § Ett fjärrvärmeföretag som ingår avtal med konsumenter ska på sin webbplats lämna tydlig information om oberoende användarrådgivning där fjärrvärmekunderna och allmänheten kan få råd om tillgängliga energieffektiviseringsåtgärder och jämförelseprofiler.

I paragrafen, som är ny, finns regler om information om energieffektiviseringsåtgärder och jämförelseprofiler. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 6 d § första stycket i hittillsvarande lag, jfr propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 284).

I förhållande till hittillsvarande 6 d § första stycket ändras paragrafen genom att ordet allmänheten läggs till, eftersom den oberoende användarrådgivningen även ska rikta sig mot allmänheten, vidare görs språkliga ändringar. Uttrycket konsument definieras i 2 §.

Avtalet om fjärrvärme

6 § Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,
2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,
3. var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,
4. den tid som avtalet löper,
5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,

6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultatet till kunden samt *fakturer*ing av kunden,

7. *huruvida* avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

8. villkoren för uppsägning av avtalet,

9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter

a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,

b) ett underhåll av rörledningarna, eller

c) ett borttagande av anslutningen,

11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag, och

12. när *avtalet* ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på *något* annat sätt tillhandahåller den information som *avses* i 5 b och 6 c §§.

I paragrafen anges vad ett avtal mellan ett fjärrvärmeföretag och en fjärrvärmekund ska innehålla.

I *punkt 6* ändras ordet debitering till fakturering, jfr ändringen i 6 b §.

Punkt 7 ändras språkligt. Hänvisningarna i *punkt 12* ändras. Ordet konsumentrelaterade tas bort, eftersom informationen enligt 5 b och 6 c §§ inte enbart riktar sig mot konsumenter.

Mätning av värmeenergi hos fjärrvärmekunder

6 a § Ett fjärrvärmeföretag ska

1. mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över *tid*,

2. tillhandahålla de mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätningen, och

3. beräkna använd värmeenergi vid avsaknad av mätvärden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om mätning och beräkning enligt första stycket 1 och 3.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning enligt första stycket 2 ska uppfylla och om undantag från dessa krav.

I paragrafen finns regler om mätning av levererad värmeenergi till en fjärrvärmekund. Paragrafen genomför artiklarna 9a och 9c i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 5.4.

Paragrafens *första stycke* görs om till punktform. *Första punkten* motsvarar hittillsvarande första stycket. Ändringarna i övrigt är endast språkliga. I *andra punkten*, som är ny, regleras att det är fjärrvärmeföretaget som ska tillhandahålla de mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätningen enligt första punkten. Det är alltså fjärrvärmeföretaget som installerar och äger den mätutrustning som krävs för att mäta energiuttaget i kundens leveranspunkt. I *tredje punkten*, som är ny, regleras att mängden använd värmeenergi ska beräknas vid avsaknad av mätvärden, exempelvis om mätning fallerar på grund av fel i mätutrustningen.

Andra stycket får ändrad lydelse. Med stöd av bemyndigandet har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om mätning, t.ex. var mätning ska göras och krav på tidsintervall

för mätning och avläsning och om hur energianvändningen ska beräknas för det fall att mätning inte är möjlig.

Tredje stycket får ändrad lydelse. Med stöd av bemyndigandet har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer även möjlighet att föreskriva om funktionskrav för mätsystem och mätutrustning. Föreskrifterna kan t.ex. avse att mätsystem och mätutrustningar ska vara fjärravläsbara, vilka uppgifter som ska kunna avläsas på distans samt i vilka situationer undantag från dessa krav kan medges.

Upplysningsbestämmelsen i paragrafens hittillsvarande fjärde stycke utgår.

Fakturering och tillhandahållande av information

6 b § Ett fjärrvärmeföretags fakturering av en fjärrvärmekund ska baseras på uppmätta mängder värmeenergi som har levererats till kunden eller, vid avsaknad av mätvärden, på beräknade mängder.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fakturering.

I paragrafen finns regler om fakturering av levererad värmeenergi till en fjärrvärmekund. Paragrafen genomför artikel 10a.1 och bilaga 7a, punkten 1 i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

I *första stycket* ändras ordet debitering till fakturering. Ordet fakturering innefattar vad som hittills i lagen har avsetts med debitering. Det tydliggörs även att faktureringen ska baseras på den energi som har levererats genom att ordet avse ändras till baseras. På samma sätt som hittills kan faktureringen även baseras på andra parametrar, som t.ex. effekt. För det fall det av någon anledning inte går att mäta den faktiska leveransen ska fakturering kunna baseras på beräknade mängder.

Andra stycket får ändrad lydelse. Med stöd av det nya bemyndigandet har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om vilken information som ska finnas i fjärrvärmeföretagens fakturor och hur de ska utformas, t.ex. information om den uppmätta energianvändningen och de aktuella priserna för fjärrvärme som fakturan baseras på. Med stöd av bemyndigandet kan föreskrifter även meddelas om tidsintervall för fakturering och om krav på att kunder ska erbjudas fakturor i elektronisk form.

Upplysningsbestämmelsen i paragrafens hittillsvarande tredje stycke utgår.

6 c § Ett fjärrvärmeföretag ska lämna faktureringsinformation och information om energianvändning till en fjärrvärmekund och, på begäran, till ett företag som fjärrvärmekunden har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket och om undantag från dessa krav.

I paragrafen finns regler om fjärrvärmeföretagens informationsskyldighet. Hittillsvarande innehåll i 6 c § flyttas till 6 d §. Förevarande paragraf genomför artiklarna 10a.1 och 10a.2 och bilaga 7a i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Paragrafen får ändrad lydelse. I *första stycket* regleras fjärrvärmeföretagens skyldighet att lämna information till fjärrvärmekunder och till ett företag som fjärrvärmekunden har utsett, t.ex. en leverantör av energitjänster. Med faktureringsinformation avses enligt direktivet den information som finns i bilaga 7a punkten 3. Med information om energianvändning (benämns användningsinformation i direktivet) avses mätvärden.

Med stöd av bemyndigandet i det nya *andra stycket* har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om i vilka fall faktureringsinformation ska lämnas och vad den ska innehålla och i vilka fall information om energianvändning ska lämnas, på vilket sätt informationen ska lämnas och om krav på att kunder ska erbjudas information i elektronisk form. Vidare har regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om tidsintervall för tillhandahållande av information och om undantag från detta krav, t.ex. utanför säsong för uppvärmning.

6 d § *Ett fjärrvärmeföretag får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla en fjärrvärmekund fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning.*

Paragrafen innehåller ett förbud för fjärrvärmeföretag att ta ut avgifter för att tillhandahålla sina kunder fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning. Paragrafen motsvarar huvudsakligen hittillsvarande 6 c §, jfr propositionen Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet (prop. 2013/14:174 s. 283). Paragrafen genomför artikel 11a.1 i direktiv (EU) 2018/2002. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Paragrafen får ändrad lydelse. Både fakturor i elektronisk form och i pappersform omfattas av förbudet mot avgifter. Förbudet att ta ut avgifter omfattar även tillhandahållande av information om energianvändning. Jfr kommentaren till 6 c § i fråga om vad som avses med faktureringsinformation och information om energianvändning.

Paragrafens hittillsvarande andra och tredje styckena utgår.

Tillsyn

52 § Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer 5–9, 18–21, 25–29, 31 och 37–43 §§ *samt föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.*

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

I paragrafen finns regler om tillsyn. Andra stycket motsvarar delvis hittillsvarande 53 §, jfr propositionen Fjärrvärmelag m.m. (prop. 2007/08:60 s. 101 f.). Paragrafen genomför artikel 13 i direktiv (EU) 2018/2002 i dess lydelse enligt artikel 70.4 i direktiv (EU) 2019/944. Övervägandena finns i avsnitt 8.

I *första stycket* tydliggörs att tillsynsmyndigheten även ska ha tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen. Beslut kan meddelas med stöd av 37 d § i lagen. Tillsynen omfattar nu även de nya bestämmelserna i 5 a och 5 b §§ samt de ändrade bestämmelserna i 6 a–6 d §§.

I *andra stycket* regleras tillsynsmyndighetens befogenheter att kräva in de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen. Beträffande möjligheten att besluta förelägganden och förena dem med vite, se 53 §.

53 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

Paragrafen reglerar en tillsynsmyndighets möjlighet att besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Den motsvarar i huvudsak hittillsvarande 52 § andra stycket och 53 §, jfr propositionen Fjärrvärmelag m.m. (prop. 2007/08:60 s. 100 f.). Övervägandena finns i avsnitt 8.

Det tydliggörs att förelägganden kan beslutas för att föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Förelägganden kan t.ex. beslutas för det fall en begäran om att få upplysningar eller handlingar inte följs (se 52 § andra stycket). Förelägganden får förenas med vite. Allmänna bestämmelser om bl.a. föreläggande och utdömande av vite finns i lagen (1985:206) om viten.

Överklagande

54 § Beslut om föreläggande enligt 16 § andra stycket och 53 §, beslut enligt 37 d § och beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

I paragrafen regleras möjligheten att överklaga beslut enligt lagen. Övervägandena finns i avsnitt 9.

I *första stycket* regleras bl.a. möjligheten att överklaga beslut om förelägganden enligt 53 §. Ändringen innebär att sådana beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol även om de inte har förenats med vite. Övriga ändringar i paragrafen är redaktionella.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2018/2002

av den 11 december 2018

om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande (⁽¹⁾),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande (⁽²⁾),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet (⁽³⁾),

av följande skäl:

- (1) Dämpad efterfrågan på energi är en av de fem dimensionerna i strategin för energiunionen som infördes genom kommissionens meddelande den 25 februari 2015 *En ramstrategi för en motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik*. Att förbättra energieffektiviteten i hela energikedjan, inbegripet produktion, överföring, distribution och slutanvändning av energi, kommer att gynna miljön, förbättra luftkvaliteten och folkhälsan, minska släppen av växthusgaser, förbättra energitryggheten genom att minska beroendet av energiimport från länder utanför unionen, sänka energikostnaderna för hushåll och företag, bidra till att lindra energifattigdomen och leda till ökad konkurrenskraft, fler jobb och ökad ekonomisk verksamhet i hela ekonomin och därmed förbättra livskvaliteten för medborgarna. Detta är i linje med unionens åtaganden inom ramen för energiunionen och med den globala klimatagenda som upprättats genom 2015 års Parisavtal om klimatförändringar till följd av den tjugoförsta konferensen med parterna i Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring (⁽⁴⁾) (nedan kallat *Parisavtalet*); dessa åtaganden innebär att hålla ökningen i den globala medeltemperaturen långt under 2 °C över förindustriell nivå samt göra ansträngningar för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C över förindustriell nivå.
- (2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU (⁽⁵⁾) är ett steg i riktning mot energiunionen, enligt vilken energieffektivitet ska behandlas som en energikälla i sig. Principen om energieffektivitet först bör beaktas när nya regler fastställs för försörjningssidan och andra politikområden. Kommissionen bör säkerställa att energieffektivitet och efterfrågeflexibilitet kan konkurrera på lika villkor med produktionskapaciteten. Energieffektivitet behöver övervägas inför varje beslut om planering av energisystemet eller finansiering. Förbättringar av energieffektiviteten behöver göras så fort de är mer kostnadseffektiva än motsvarande lösningar på försörjningssidan. Detta borde bidra till möjligheten att utnyttja de många fördelarna med energieffektivitet för unionen, särskilt för dess medborgare och företag.
- (3) Energieffektivitet bör erkännas som en avgörande faktor och ges prioritet vid framtida beslut om investeringar i unionens energinfrastruktur.
- (4) För att uppnå ambitiösa energieffektivitetsmål är det nödvändigt att undanröja hinder för att göra det lättare att investera i energieffektivitetsåtgärder. Ett steg i den riktningen är Eurostats klargörande av den 19 september 2017 om hur energiprestandakontrakt registreras i nationalräkenskaper, vilket undanröjer oklarheter och underlättar användningen av sådana kontrakt.

(⁽¹⁾) EUT C 246, 28.7.2017, s. 42.

(⁽²⁾) EUT C 342, 12.10.2017, s. 119.

(⁽³⁾) Europaparlamentets ståndpunkt av den 13 november 2018 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 4 december 2018.

(⁽⁴⁾) EUT L 282, 19.10.2016, s. 4.

(⁽⁵⁾) Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

- (5) Europeiska rådet ställde sig den 23 och 24 oktober 2014 bakom ett energieffektivitetsmål på 27 % för 2030 på unionsnivå, med en översyn senast 2020 med siktet inställt på en unionsnivå på 30 %. I sin resolution den 15 december 2015 *På väg mot en europeisk energiunion* uppmanade Europaparlamentet kommissionen att dessutom bedöma genomförbarheten av ett energieffektivitetsmål på 40 % för samma tidsperiod. Det är därför lämpligt att ändra direktiv 2012/27/EU för att anpassa det till perspektivet mot 2030.
- (6) Unionens behov av att uppnå sina energieffektivitetsmål på unionsnivå, uttryckt i primär och/eller slutlig energianvändning, bör anges tydligt i form av ett mål på åtminstone 32,5 % för 2030. Prognoser under 2007 visade på, för 2030, en primärenergianvändning på 1 887 Mtoe och en slutlig energianvändning på 1 416 Mtoe. En minskning med 32,5 % innebär 1 273 Mtoe respektive 956 Mtoe år 2030. Det målet, som är av samma art som unionens mål för 2020, bör utvärderas av kommissionen i syfte att revidera det uppåt senast 2023 vid betydande kostnadsminskningar eller, om så krävs, för att unionens internationella åtaganden om minskning av koldioxidutsläpp ska kunna uppfyllas. Det finns inga bindande mål på medlemsstatsnivå i perspektivet mot 2020 och 2030 och medlemsstaternas frihet att fastställa sina nationella bidrag grundat antingen på primärenergianvändning eller slutlig energianvändning, på primärenergibesparing eller slutlig energibesparing eller på energiintensitet bör inte heller i fortsättningen vara begränsad. Medlemsstaterna bör fastställa sina nationella vägledande energieffektivitetsbidrag med hänsyn till att unionens energianvändning 2030 får vara högst 1 273 Mtoe primärenergi och/eller högst 956 Mtoe slutlig energi. Detta betyder att användningen av primärenergi i unionen bör minskas med 26 % och att användningen av slutlig energi i unionen bör minskas med 20 %, båda i jämförelse med nivåerna för 2005. En regelbunden utvärdering av framstegen i riktning mot att uppnå unionsmålen för 2030 är nödvändig, och föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 ⁽¹⁾.
- (7) Effektiviteten i energisystemets funktion påverkas vid varje givet tillfälle av om det går att obehindrat och flexibelt mata in i näten energi från olika energikällor med olika tröghet och olika uppkörningstider. Förbättrad energieffektivitet gör det möjligt att utnyttja förnybar energi bättre.
- (8) En förbättring av energieffektiviteten kan bidra till ökad ekonomisk effektivitet. Medlemsstaterna och unionen bör ha som mål att minska energianvändningen oavsett ekonomisk tillväxtnivå.
- (9) Medlemsstaternas skyldighet att upprätta långsiktiga strategier för att få till stånd investeringar och möjliggöra renovering av det nationella byggnadsbeståndet och anmäla dem till kommissionen tas bort från direktiv 2012/27/EU och läggs till i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU ⁽²⁾ där den skyldigheten passar ihop med långsiktiga planer för nära-nollenergibyggnader (NNE-byggnader) och minskning av koldioxidutsläpp från byggnader.
- (10) Med tanke på ramen för klimat- och energipolitiken för 2030 bör det energisparkrav som infördes genom direktiv 2012/27/EU förlängas bortom 2020. En sådan förlängning skulle skapa ökad stabilitet för investerare och därmed uppmuntra till långsiktiga investeringar och långsiktiga energieffektivitetsåtgärder, såsom genomgripande renovering av byggnader med det långsiktiga målet att möjliggöra kostnadseffektiv omvandling av befintliga byggnader till NNE-byggnader. Energisparkravet har en viktig roll när det gäller att skapa lokal tillväxt och lokala arbetstillfällen, och bör behållas i syfte att säkerställa att unionen kan uppnå sina energi- och klimatmål genom att skapa ytterligare möjligheter och bryta kopplingen mellan energianvändning och tillväxt. Samarbete med den privata sektorn är viktigt för att bedöma under vilka förhållanden privata investeringar för energieffektivitetsprojekt kan frigöras, och för att utveckla nya intäktssmodeller för innovation på energieffektivitetsområdet.
- (11) Åtgärder för förbättrad energieffektivitet har också en positiv effekt på luftkvaliteten, eftersom mer energieffektiva byggnader bidrar till att minska behovet av bränsle för uppvärmning, inbegripet fast bränsle för uppvärmning. Energieffektivitetsåtgärder bidrar därför till att förbättra luftkvaliteten inomhus och utomhus och hjälper till att på ett kostnadseffektivt sätt uppnå målen i unionens luftkvalitetspolitik, såsom den fastställs särskilt i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (se sidan 1 i detta nummer av EUT).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG (EUT L 344, 17.12.2016, s. 1).

- (12) Medlemsstaterna är skyldiga att uppnå ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet för hela sparkravperioden 2021–2030 som motsvarar nya årliga besparingar på minst 0,8 % av den slutliga energianvändningen. Detta krav kan uppfyllas genom nya policyåtgärder som antas under den nya sparkravperioden 1 januari 2021–31 december 2030 eller genom nya enskilda åtgärder till följd av policyåtgärder som antagits under eller före den föregående perioden, under förutsättning att de enskilda åtgärder som leder till energibesparingar införs under den nya perioden. Medlemsstaterna bör i detta syfte kunna använda sig av ett kvotpliktsystem för energieffektivitet, alternativa policyåtgärder eller båda. Dessutom bör olika möjligheter, bland annat att antingen helt eller delvis inkludera energi som används för transporter i referensscenariot för beräkning, erbjudas för att ge medlemsstaterna flexibilitet när de beräknar mängden energibesparingar samtidigt som det säkerställs att den ackumulerade energibesparingen i slutanvändningsledet som krävs motsvarande nya årliga besparingar på åtminstone 0,8 % uppfylls.
- (13) Det skulle dock vara orimligt att ställa ett sådant krav på Cypern och på Malta. Energimarknaden i dessa små ö-medlemsstater uppvisar särskilda egenskaper som i väsentlig grad begränsar vilka åtgärder som finns tillgängliga för att uppfylla energisparkravet, såsom förekomsten av en enda eldistributör, avsaknad av naturgasnät och system för fjärrvärme och fjärrkyla samt oljedistributionsbolagens begränsade storlek. Dessa särskilda egenskaper förvärras av energimarknadens begränsade storlek i dessa medlemsstater. Cypern och Malta bör därför endast vara skyldiga att uppnå en ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet som motsvarar nya besparingar på 0,24 % av den slutliga energianvändningen för perioden 2021–2030.
- (14) När medlemsstaterna använder kvotpliktsystem bör de utse kvotpliktiga parter bland energidistributörer, företag som säljer energi i detaljistledet och drivmedelsdistributörer eller drivmedelsåterförsäljare på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier. Beslut att utse eller beviljande av undantag från att utses för vissa kategorier av sådana distributörer eller återförsäljare bör inte ses som oförenligt med principen om icke-diskriminering. Därför kan medlemsstaterna välja huruvida sådana distributörer eller återförsäljare eller enbart vissa kategorier av dem ska utses till kvotpliktiga parter.
- (15) Medlemsstaternas åtgärder för förbättrad energieffektivitet inom transportsektorn kan komma att beaktas när det gäller att uppfylla energisparkravet i slutanvändningsledet. Sådana åtgärder inkluderar strategier som bland annat är avsedda att främja effektivare fordon, en övergång till cykel-, gång- och kollektivtrafik eller rörlighets- och stadsplanering som minskar behovet av transport. System som påskyndar införandet av nya, effektivare fordon eller strategier som främjar en övergång till bränslen med bättre prestanda som minskar användningen av energi per kilometer kan också komma att beaktas, förutsatt att de uppfyller reglerna om väsentlighet och additionalitet i bilaga V i direktiv 2012/27/EU ändrat genom det här direktivet. Sådana åtgärder bör, när så är lämpligt, vara samstämmiga med medlemsstaternas nationella handlingsprogram som upprättats enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU⁽¹⁾.
- (16) Åtgärder som vidtas av medlemsstaterna enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842⁽²⁾ och som leder till kontrollerbara, och mätbara eller uppskattningsbara, förbättringar av energieffektiviteten kan anses vara ett kostnadseffektivt sätt för medlemsstater att uppfylla energisparkravet enligt direktiv 2012/27/EU ändrat genom det här direktivet.
- (17) Som ett alternativ till att kräva att kvotpliktiga parter uppnår den mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs enligt artikel 7.1 i direktiv 2012/27/EU ändrat genom det här direktivet, bör det vara möjligt för medlemsstaterna att inom sina kvotpliktsystem tillåta eller kräva att kvotpliktiga parter bidrar till en nationell energieffektivitetsfond.
- (18) Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7.4 och 7.5 såsom de införs genom detta direktiv, bör medlemsstater och kvotpliktiga parter använda alla tillgängliga medel och tekniker för att uppfylla de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs, inbegripet genom att främja hållbar teknik i effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla, infrastruktur för effektiv värme och kyla och energibesiktningar

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU av den 22 oktober 2014 om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen (EUT L 307, 28.10.2014, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842 av den 30 maj 2018 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 156, 19.6.2018, s. 26).

eller motsvarande energiledningssystem, förutsatt att de energibesparingar som anförs uppfyller kraven i artikel 7 i och bilaga V till direktiv 2012/27/EU ändrat genom det här direktivet. Medlemsstaterna bör eftersträva stor flexibilitet när de utarbetar och genomför alternativa policyåtgärder.

- (19) Långsiktiga energieffektivitetsåtgärder kommer att fortsätta att åstadkomma energibesparingar efter 2020, men för att bidra till unionens energieffektivitetsmål för 2030 bör dessa åtgärder leda till nya besparingar efter 2020. Å andra sidan bör energibesparingar som uppnåtts efter den 31 december 2020 inte räknas med vid beräkningen av den ackumulerade energibesparing i slutanvändningsledet som krävs för perioden 1 januari 2014–31 december 2020.
- (20) Nya besparingar bör gå utöver den vanliga verksamheten så att besparingar som skulle ha inträffat under alla omständigheter inte bör räknas med vid beräkningen av huruvida kraven på energibesparingar är uppfyllda. För att beräkna effekten av de införda åtgärderna bör endast nettobesparingar räknas med, uppmätta som förändringar av energianvändningen som är direkt hänförliga till energieffektivitetsåtgärden i fråga. För att beräkna nettobesparingar bör medlemsstaterna upprätta ett referensscenariot för hur situationen skulle utvecklas utan åtgärden i fråga. Policyåtgärden i fråga bör utvärderas mot det referensscenariot. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till den omständigheten att andra policyåtgärder kan vidtas inom samma tidsram och att även dessa kan ha en inverkan på mängden energibesparingar, så att inte alla förändringar som observerats sedan den policyåtgärd som ska utvärderas infördes kan hänföras endast till den åtgärden. För att säkerställa att kravet på väsentlighet uppfylls bör de åtgärder som vidtas av kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter faktiskt bidra till att de anförda energibesparingarna uppnås.
- (21) Det är viktigt att när så är relevant beakta alla steg i energikedjan vid beräkningen av energibesparingar, i syfte att öka potentialen för energibesparingar vid överföring och distribution av el.
- (22) Effektiv vattenförvaltning kan utgöra ett betydande bidrag till energibesparingar. Vatten- och avloppssektorn står för 3,5 % av elanvändningen i unionen, och denna andel väntas öka. Samtidigt står vattenläckor för 24 % av den totala vattenförbrukningen i unionen och energisektorn är den största vattenförbrukaren, och står för 44 % av förbrukningen. Potentialen för energibesparing genom att använda smart teknik och smarta processer bör undersökas noga.
- (23) I enlighet med artikel 9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt bör unionens politik för energieffektivitet vara inkluderande och bör därför säkerställa att konsumenterna påverkas av energifattigdom har tillgång till energieffektivitetsåtgärder. Förbättringar av byggnaders energieffektivitet bör särskilt gynna sårbara hushåll, inbegripet sådana som påverkas av energifattigdom och, om så är lämpligt, de som bor i subventionerat boende. Medlemsstaterna kan redan kräva att kvotpliktiga parter inkluderar sociala mål i energibesparande åtgärder i samband med energifattigdom, och denna möjlighet bör utvidgas till alternativa policyåtgärder och nationella energieffektivitetsfonder och bör omvandlas till en skyldighet, samtidigt som medlemsstaterna ges möjlighet att bibehålla full flexibilitet vad gäller åtgärdernas storlek, omfattning och innehåll. Om ett kvotpliktsystem för energieffektivitet inte tillåter att åtgärder vidtas som rör enskilda energianvändare, får medlemsstaten vidta åtgärder för att lindra energifattigdomen enbart genom alternativa policyåtgärder.
- (24) Omkring 50 miljoner hushåll i unionen påverkas av energifattigdom. Energieffektivitetsåtgärder måste därför ha en central betydelse för varje kostnadseffektiv strategi mot energifattigdom och konsumenters sårbarhet, och utgöra komplement till socialpolitiken på medlemsstatsnivå. För att säkerställa att energieffektivitetsåtgärder på ett hållbart sätt minskar energifattigdom för hyresgäster bör åtgärdernas kostnadseffektivitet samt frågan huruvida fastighetsägare och hyresgäster har råd att vidta dem beaktas, och tillräckligt ekonomiskt stöd till sådana åtgärder bör garanteras på medlemsstatsnivå. Byggnadsbeståndet i unionen behöver långsiktigt omvandlas till NNE-byggnader, i enlighet med målen i Parisavtalet. Byggnader renoveras för närvarande i för långsam takt och byggnader som bebos av låginkomsttagare som påverkas av energifattigdom är de som är svårast att nå. De åtgärder som fastställs i detta direktiv rörande energiparkrav, kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa policyåtgärder är därför särskilt viktiga.
- (25) Lägre energikostnader för konsumenterna bör uppnås genom att konsumenterna får hjälp att minska sin energianvändning genom att minska byggnaders energibehov och effektivisera apparater i kombination med att energisnåla transportmedel görs tillgängliga och integreras med kollektivtrafik och cykling.

- (26) Det är mycket viktigt att öka alla unionsmedborgares medvetenhet om fördelarna med ökad energieffektivitet och att ge dem korrekt information om hur sådan kan uppnås. Ökad energieffektivitet är också av stor vikt för unionens energiförsörjningstrygghet genom att unionens beroende av bränsleimport från tredjeländer minskar.
- (27) Konsumenterna bör ha full insyn i kostnaderna och fördelarna med alla energieffektivitetsåtgärder som vidtas, inbegripet återbetalningsperioder.
- (28) När medlemsstaterna genomför direktiv 2012/27/EU ändrat genom det här direktivet och vidtar andra åtgärder på energieffektivitetsområdet, bör de vara särskilt uppmärksamma på synergieffekter mellan energieffektivitetsåtgärder och en effektiv användning av naturresurser i linje med principerna för en cirkulär ekonomi.
- (29) När medlemsstaterna använder nya företagsmodeller och ny teknik, bör de sträva efter att främja och underlätta införandet av energieffektivitetsåtgärder, inklusive genom innovativa energitjänster för stora och små kunder.
- (30) Som en del av de åtgärder som fastställs i kommissionens meddelande av den 15 juli 2015 med titeln *En ny giv för energikonsumenterna*, inom ramen för energiunionen och strategin för uppvärmning och kylning, bör konsumenternas minimirättigheter till noggrann, tillförlitlig, tydlig och aktuell information om sin energianvändning stärkas. Artiklarna 9–11 i och bilaga VII till direktiv 2012/27/EU bör ändras för att möjliggöra en tät och förbättrad återkoppling om energianvändning när detta är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt med tanke på befintliga måtanordningar. Det här direktivet klargör att frågan huruvida individuell mätning är kostnadseffektiv avgörs av om de därmed sammanhängande kostnaderna står i proportion till möjliga energibesparingar. Vid bedömningen av om individuell mätning är kostnadseffektiv kan hänsyn tas till verkan av andra konkreta, planerade åtgärder i en viss byggnad, till exempel en kommande renovering.
- (31) Detta direktiv klargör också att rättigheter avseende fakturering och information om fakturering eller användning bör gälla för konsumenter av värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa, även om de inte har några direkta individuella avtal med en energileverantör. Definitionen av begreppet *slutkund* kan förstås så, att det avser endast fysiska eller juridiska personer som köper energi grundat på ett direkt individuellt avtal med en energileverantör. Med avseende på tillämpningen av dessa bestämmelser bör därför begreppet *slutanvändare* införas för att hänvisa till en bredare grupp konsumenter, och bör omfatta, utöver slutkunder som köper värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk för egen slutanvändning, även boende i enskilda byggnader eller i enskilda enheter i flerbostadshus eller byggnader med flera användningsområden, där sådana enheter försörjs från en central källa och där de boende inte har några direkta eller individuella avtal med energileverantören. Termen *individuell mätning* bör avse mätning av användningen i enskilda enheter i sådana byggnader.
- (32) För att uppnå öppenhet och insyn avseende redovisning av individuell användning av värmeenergi och på så sätt underlätta genomförandet av individuell mätning bör medlemsstaterna säkerställa att det finns transparenta, allmänt tillgängliga nationella regler om fördelningen av kostnaden för användning av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk i flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden. Utöver öppenhet och insyn kan medlemsstaterna överväga att vidta åtgärder för att öka konkurrensen vid tillhandahållandet av tjänster för individuell mätning och på så sätt säkerställa att slutanvändarnas eventuella kostnader är rimliga.
- (33) Senast den 25 oktober 2020 bör nyligen installerade värmemätare och värmekostnadsfördelare vara fjärravläsbara för att säkerställa kostnadseffektivt och regelbundet tillhandahållande av användningsinformation. Avsikten är att ändringarna i direktiv 2012/27/EU som införs genom detta direktiv vad gäller mätare för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, individuell mätning och kostnadsfördelning för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, krav på fjärravläsning, fakturerings- och användningsinformation för värme och kyla samt varmvatten för hushållsbruk, kostnad för tillgång till mätnings-, fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, och minimikrav för fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk ska tillämpas endast på värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk som tillhandahålls från en central källa. Det står medlemsstaterna fritt att besluta huruvida walk-by- eller drive-by-teknik ska anses vara fjärravläsbar eller inte. Fjärravläsbara anordningar kräver inte tillträde till enskilda lägenheter eller enheter för avläsning.
- (34) Medlemsstaterna bör beakta det faktum att ett framgångsrikt genomförande av ny teknik för att mäta energianvändning förutsätter ökade investeringar i utbildning av och kompetens hos både användare och energileverantörer.

- (35) Faktureringsinformation och årliga sammanställningar är ett viktigt sätt att informera kunder om deras energianvändning. Uppgifter om användning och kostnader kan också ge annan information som hjälper konsumenterna att jämföra sitt befintliga avtal med andra erbjudanden och att använda sig av klagomåls- och alternativa tvistlösningsmekanismer. Med tanke på att tvister gällande fakturor är en vanlig orsak till klagomål från konsumenter och även är en faktor som bidrar till fortsatt låga nivåer av kundnöjdhet och engagemang i energisektorn, är det nödvändigt att göra fakturorna enklare, tydligare och mer lättförståeliga, samtidigt som andra instrument, såsom faktureringsinformation, informationsverktyg och årliga sammanställningar, ger alla de upplysningar som konsumenterna behöver för att kunna utöva kontroll över sin energianvändning, jämföra erbjudanden och byta leverantör.
- (36) Medlemsstaternas åtgärder bör stödjas med välplanerade och effektiva finansieringsinstrument från unionens sida, såsom de europeiska struktur- och investeringsfonderna och Europeiska fonden för strategiska investeringar, och genom finansiering från Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD), som bör stödja investeringar i energieffektivitet i alla led i energikedjan och använda en heltäckande lönsamhetsanalys med en modell för differentierat diskonto. Ekonomiskt stöd bör fokusera på kostnadseffektiva metoder för att öka energieffektiviteten, vilket skulle leda till lägre energianvändning. EIB och EBRD bör, tillsammans med nationella investeringsbanker, utforma, generera och finansiera program och projekt som är skräddarsydda för effektivitetssektorn, bland annat för energifattiga hushåll.
- (37) För att möjliggöra en uppdatering av bilagorna till direktiv 2012/27/EU och de harmoniserade referensvärdena för effektivitet är det nödvändigt att förlänga delegeringen av befogenhet till kommissionen. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning⁽¹⁾. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (38) För att det ska vara möjligt att utvärdera hur effektivt direktiv 2012/27/EU ändrat genom det här direktivet är bör det införas ett krav på att utföra en allmän översyn av det direktivet och på att överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet senast den 28 februari 2024. Översynen bör äga rum efter den övergripande inventeringen 2023 inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar för att möjliggöra nödvändiga anpassningar till den processen, även med beaktande av den ekonomiska utvecklingen och innovationsutvecklingen.
- (39) Lokala och regionala myndigheter bör tilldelas en ledande roll vid utveckling och utformning, utförande och utvärdering av de åtgärder som fastställs i direktiv 2012/27/EU, för att de ska kunna ta tillräcklig hänsyn till sina egna särskilda klimatmässiga, kulturella och sociala omständigheter.
- (40) Som återspeglar av den tekniska utvecklingen och den allt större andelen förnybara energikällor inom elproduktionssektorn bör standardkoefficienten för besparingar i kWh el ses över för att återspegla ändringar i primärenergifaktorn (PEF) för el. Beräkningar av PEF för el som avspeglar energimixen är baserade på årsmedelvärden. Redovisningsmetoden för "fysiskt energiinnehåll" (*physical energy content*) används för kärnkraftsgenererad el och värme och metoden för "teknisk verkningsgrad för omvandling" (*technical conversion efficiency*) används för produktion av el och värme från fossila bränslen och biomassa. För förnybar energi från icke-brännbara källor är metoden den direkta motsvarigheten baserad på tillvägagångssättet för "total primärenergi" (*total primary energy*). För beräkning av primärenergins andel för el i kraftvärme tillämpas den metod som anges i bilaga II till direktiv 2012/27/EU. En genomsnittlig marknadsställning används snarare än en marginell. Verkningsgraden för omvandling antas vara 100 % för icke-brännbara förnybara energikällor, 10 % för jordvärmekraftstationer och 33 % för kärnkraftverk. Total verkningsgrad för kraftvärme beräknas på grundval av de senaste statistiska uppgifterna från Eurostat. Vad beträffar systemgränser är PEF 1 för alla energikällor. PEF-värdet avser 2018 och är baserat på uppgifter interpolerade från den senaste versionen av Primes referensscenariot för 2015 och 2020 och anpassade till uppgifter från Eurostat till och med 2016. Analysen omfattar medlemsstaterna och Norge. Datasetet för Norge är baserat på uppgifter från det europeiska nätverket av systemansvariga för överförings-systemen för el.
- (41) Energibesparingar till följd av genomförandet av unionsrätt bör inte anföras om de inte är resultatet av en åtgärd som går utöver det minimum som krävs enligt unionsrättsakten i fråga, oavsett om detta sker genom att mer ambitiösa energieffektivitetskrav fastställs på medlemsstatsnivå eller genom att öka åtgärdens genomslagskraft. I byggnader finns en betydande potential för ytterligare ökad energieffektivitet, och renovering av byggnader är en väsentlig och långsiktig faktor med stordriftsfördelar för ökade energibesparingar. Det är därför nödvändigt att klargöra att det är möjligt att anföras alla energibesparingar till följd av åtgärder för att främja renovering av

⁽¹⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

befintliga byggnader, under förutsättning att de överstiger de besparingar som skulle ha gjorts i frånvaro av policyåtgärden och att medlemsstaten visar att den kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parten faktiskt har bidragit till att de anförda energibesparingarna uppnåts.

- (42) I enlighet med strategin för en energiunion och principerna om bättre lagstiftning, bör bestämmelser om övervakning och verifiering för genomförandet av kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa policyåtgärder, inbegripet kravet att kontrollera ett statistiskt representativt urval av åtgärder, ges en mer framträdande roll. I direktiv 2012/27/EU, ändrat genom det här direktivet, bör en statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av åtgärderna för förbättrad energieffektivitet förstås som ett krav på upprättande av en delmängd av en statistisk population av de energibesparande åtgärderna i fråga på ett sådant sätt att den korrekt avspeglar hela populationen av alla energibesparande åtgärder, och därmed gör det möjligt att dra rimligen tillförlitliga slutsatser om tilltron till samtliga åtgärder.
- (43) Energi som produceras från förnybar energi i eller på byggnader minskar mängden energi från fossila bränslen. En minskning av energianvändningen och en användning av energi från förnybara energikällor i byggnadssektorn utgör viktiga åtgärder för att minska unionens energiberoende och utsläpp av växthusgaser, särskilt med tanke på ambitiösa klimat- och energimål för 2030 samt det övergripande åtagande som gjordes i samband med Parisavtalet. När det gäller medlemsstaternas ackumulerade energisparkrav får medlemsstaterna i tillämpliga fall beakta energibesparingar som följer av förnybar energi som produceras på eller i byggnader för egen användning i syfte att uppfylla de krav på energibesparingar som ställs på dem.
- (44) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument ^(*) har medlemsstaterna åtagit sig att, när det är berättigat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Lagstiftaren anser att det är motiverat att sådana dokument översänds avseende detta direktiv.
- (45) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att uppnå unionens energieffektivitetsmål på 20 % till 2020 och på minst 32,5 % till 2030 och bana väg för ytterligare förbättringar av energieffektiviteten efter dessa datum, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (46) Direktiv 2012/27/EU bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 2012/27/EU ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 1.1 ska ersättas med följande:

"1. Detta direktiv fastställer en gemensam ram för åtgärder för främjande av energieffektivitet inom unionen för att säkerställa att unionens överordnade energieffektivitetsmål på 20 % för 2020 och dess överordnade energieffektivitetsmål på minst 32,5 % för 2030 uppnås, och banar väg för ytterligare förbättringar av energieffektiviteten efter dessa datum.

Genom detta direktiv införs bestämmelser som är avsedda att avlägsna hinder på energimarknaden och avhjälpa marknadsmisslyckanden som hindrar effektiviteten i försörjningen och användningen av energi, och grunden läggs för fastställandet av vägledande nationella energieffektivitetsmål och energieffektivitetsbidrag för 2020 och 2030.

Detta direktiv bidrar till genomförandet av principen om energieffektivitet först."

2. I artikel 3 ska följande punkter läggas till:

"4. Kommissionen ska senast den 31 oktober 2022 bedöma huruvida unionen har uppnått sina överordnade energieffektivitetsmål för 2020.

(*) EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

5. Varje medlemsstat ska fastställa vägledande nationella energieffektivitetsbidrag i riktning mot unionens mål för 2030 enligt artikel 1.1 i detta direktiv, i enlighet med artiklarna 4 och 6 i förordning (EU) 2018/1999 (*). Medlemsstaterna ska, när de fastställer bidragen, ta hänsyn till att unionens energianvändning 2030 får vara högst 1 273 Mtoe primäre energi och/eller högst 956 Mtoe slutlig energi. Medlemsstaterna ska anmäla bidragen till kommissionen som en del av de integrerade nationella energi- och klimatplaner som avses i, och i enlighet med, artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999.

6. Kommissionen ska utvärdera unionens överordnade energieffektivitetsmål för 2030 enligt artikel 1.1 i syfte att senast 2023 lägga fram ett lagstiftningsförslag som reviderar de målen uppåt om betydande kostnadsminskningar inträffar till följd av ekonomisk eller teknisk utveckling, eller om så krävs för att unionens internationella åtaganden om minskning av koldioxidutsläpp ska kunna uppfyllas.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1)."

3. Artikel 7 ska ersättas med följande:

"Artikel 7

Energisparkrav

1. Medlemsstaterna ska uppnå ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som minst motsvarar följande:

- a) Nya besparingar varje år 1 januari 2014–31 december 2020 på 1,5 % i volym av den årliga energiförsäljningen till slutkunder, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2013. Den energi som säljs och som används i transporter får helt eller delvis undantas vid den beräkningen.
- b) Nya besparingar varje år 1 januari 2021–31 december 2030 på 0,8 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019. Cypern och Malta ska med undantag från det kravet varje år 1 januari 2021–31 december 2030 uppnå nya besparingar som motsvarar 0,24 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019.

Medlemsstaterna får räkna med energibesparingar som följer av policyåtgärder som införts senast den 31 december 2020 eller efter det datumet, förutsatt att dessa åtgärder leder till nya enskilda åtgärder som vidtas efter den 31 december 2020.

Medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå nya årliga besparingar i enlighet med första stycket b för tio år i taget efter 2030, såvida inte översynen av kommissionen senast 2027 och vart tionde år därefter visar att detta inte är nödvändigt för att uppnå unionens långsiktiga energi- och klimatmål för 2050.

Medlemsstaterna ska bestämma hur de ska fördela den beräknade mängden nya besparingar över varje period som avses i första stycket a och b, förutsatt att de totala ackumulerade energibesparingar som krävs har uppnåtts senast vid utgången av varje sparkravperiod.

2. Medlemsstaterna får, under förutsättning att de åtminstone uppfyller sitt krav på ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som avses i punkt 1 första stycket b, beräkna den mängd energibesparingar som krävs på ett eller flera av följande sätt:

- a) Tillämpa ett årligt sparkrav baserat på energiförsäljning till slutkunder eller på slutlig energianvändning, som ett genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019.
- b) Helt eller delvis undanta energi som används i transporter från referensscenariot för beräkning.
- c) Tillämpa något av alternativen i punkt 4.

3. Om medlemsstaterna utnyttjar de möjligheter som föreskrivs i punkt 2 a, b eller c ska de fastställa

- a) det egna årliga sparkravet som kommer att tillämpas vid beräkningen av medlemsstatens ackumulerade energibesparing i slutanvändningsledet, som ska säkerställa att den slutliga mängden nettoenergisparning inte understiger den som krävs enligt punkt 1 första stycket b, och
- b) det egna referensscenariot för beräkning, som helt eller delvis får undanta energi som används i transporter.

4. Med förbehåll för punkt 5 får varje medlemsstat göra följande:
 - a) Genomföra den beräkning som krävs enligt punkt 1 första stycket a med användning av värdena 1 % för 2014 och 2015, 1,25 % för 2016 och 2017 samt 1,5 % för 2018, 2019 och 2020.
 - b) Vad gäller sådana industriella verksamheter som förtecknas i bilaga I till direktiv 2003/87/EG, vid beräkningen helt eller delvis undanta försäljningen av använd energi, i volym, med avseende på den sparkravperiod som avses i punkt 1 första stycket a, eller använd slutlig energi, med avseende på den sparkravperiod som avses i punkt 1 första stycket b.
 - c) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs räkna med energibesparingar som uppnås i energiomvandlings-, distributions- och överföringssektorerna, inklusive infrastruktur för effektiv fjärrvärme och fjärrkyla, till följd av genomförandet av de krav som anges i artiklarna 14.4, 14.5 b, 15.1–15.6 och 15.9. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om sina planerade policyåtgärder enligt detta led för perioden 1 januari 2021–31 december 2030 som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner. Effekten av dessa åtgärder ska beräknas i enlighet med bilaga V och inkluderas i dessa planer.
 - d) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs räkna med energibesparingar till följd av enskilda åtgärder som nyligen genomförts sedan den 31 december 2008 som fortsätter att ha verkan 2020 med avseende på den period som avses i punkt 1 första stycket a och efter 2020 med avseende på den period som avses i punkt 1 första stycket b, och som kan mätas och verifieras.
 - e) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs räkna med energibesparingar som följer av policyåtgärder, förutsatt att det kan visas att dessa åtgärder leder till enskilda åtgärder som vidtas 1 januari 2018–31 december 2020 och som leder till besparingar efter den 31 december 2020.
 - f) Från beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs undanta 30 % av den kontrollerbara mängd energi som produceras på eller i byggnader för eget bruk till följd av policyåtgärder för att främja nyinstallation av förnybar energiteknik.
 - g) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs räkna med energibesparingar som överstiger de energibesparingar som krävs för sparkravperioden 1 januari 2014–31 december 2020, under förutsättning att dessa besparingar är ett resultat av enskilda åtgärder som vidtagits enligt de policyåtgärder som avses i artiklarna 7a och 7b och som medlemsstaterna anmält i sina nationella handlingsplaner för energieffektivitet och rapporterat i sina lägesrapporter i enlighet med artikel 24.
5. Medlemsstaterna ska tillämpa och beräkna effekten av de alternativ som valts enligt punkt 4 för de perioder som avses i punkt 1 första stycket a och b separat:
 - a) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för den sparkravperiod som avses i punkt 1 första stycket a får medlemsstaterna använda sig av punkt 4 a–d. Samtliga de alternativ som valts enligt punkt 4 får tillsammans uppgå till högst 25 % av den mängd energibesparingar som avses i punkt 1 första stycket a.
 - b) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för den sparkravperiod som avses i punkt 1 första stycket b får medlemsstaterna använda sig av punkt 4 b–g, om sådana enskilda åtgärder som avses i punkt 4 d fortsätter att ha en kontrollerbar och mätbar inverkan efter den 31 december 2020. Alla de alternativ som väljs enligt punkt 4 får tillsammans inte leda till en minskning på mer än 35 % av den mängd energibesparingar som beräknas i enlighet med punkterna 2 och 3.

Oberoende av om medlemsstaterna helt eller delvis undantar energi som används i transporter från sitt referensscenario för beräkning eller tillämpar något av de alternativ som förtecknas i punkt 4 ska de säkerställa att den beräknade nettomängden nya besparingar som ska uppnås inom ramen för den slutliga energianvändningen under sparkravperioden 1 januari 2021–31 december 2030 inte understiger den mängd som uppstår vid tillämpning av det årliga sparkrav som avses i punkt 1 första stycket b.
6. Medlemsstaterna ska i sina integrerade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med bilaga III till förordning (EU) 2018/1999 beskriva beräkningen av den mängd energibesparingar som ska uppnås under perioden 1 januari 2021–31 december 2030 och som avses i punkt 1 första stycket b i denna artikel och ska, om så är relevant, förklara hur det årliga sparkravet och referensscenariot för beräkning fastställdes samt vilka av de alternativ som avses i punkt 4 i denna artikel som tillämpats och i vilken utsträckning.
7. Energibesparingar som uppnåtts efter den 31 december 2020 får inte räknas med vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för perioden 1 januari 2014–31 december 2020.

8. Genom undantag från punkt 1 i denna artikel får medlemsstater som tillåter kvotpliktiga parter att utnyttja det alternativ som avses i artikel 7a.6 b, med avseende på punkt 1 första stycket a i den här artikeln, räkna energibesparingar under ett visst år efter 2010 och före den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket a i den här artikeln som om dessa energibesparingar i stället hade uppnåtts efter den 31 december 2013 och före den 1 januari 2021, förutsatt att samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) Kvotpliktsystemet för energieffektivitet var i kraft vid någon tidpunkt mellan den 31 december 2009 och den 31 december 2014 och ingick i medlemsstaternas första nationella handlingsplan för energieffektivitet som lämnats in enligt artikel 24.2.
 - b) Besparingarna genererades inom ramen för kvotpliktsystemet.
 - c) Besparingarna beräknas i enlighet med bilaga V.
 - d) De år under vilka besparingarna beräknas ha uppnåtts har rapporterats i de nationella handlingsplanerna för energieffektivitet i enlighet med artikel 24.2.
9. Medlemsstaterna ska säkerställa att de besparingar som följer av sådana policyåtgärder som avses i artiklarna 7a, 7b och 20.6 beräknas i enlighet med bilaga V.

10. Medlemsstaterna ska uppnå de energibesparingar som krävs enligt punkt 1 i den här artikeln antingen genom att inrätta ett kvotpliktsystem för energieffektivitet som avses i artikel 7a eller genom att anta alternativa policyåtgärder som avses i artikel 7b. Medlemsstaterna får kombinera ett kvotpliktsystem för energieffektivitet med alternativa policyåtgärder.

11. Vid utformningen av policyåtgärder i syfte att uppfylla sina skyldigheter att uppnå energibesparingar ska medlemsstaterna ta hänsyn till behovet av att lindra energifattigdomen, i enlighet med de kriterier som fastställts av dem och med beaktande av deras befintliga praxis på området, genom att i den utsträckning det är lämpligt kräva att en del av de energieffektivitetsåtgärder inom ramen för deras nationella kvotpliktsystem för energieffektivitet, alternativa policyåtgärder eller program eller åtgärder som finansieras genom en nationell energieffektivitetsfond i första hand genomförs i sårbara hushåll inbegripet sådana som påverkas av energifattigdom och, i förekommande fall, i subventionerade bostäder.

Medlemsstaterna ska inkludera information om resultaten av åtgärderna för att lindra energifattigdomen inom ramen för detta direktiv i de integrerade nationella energi- och klimatpolitiska lägesrapporterna i enlighet med förordning (EU) 2018/1999.

12. Medlemsstaterna ska visa att energibesparingar inte räknats dubbelt i de fall där inverkan av policyåtgärder eller enskilda åtgärder överlappar varandra."

4. Följande artiklar ska införas:

"Artikel 7a

Kvotpliktsystem för energieffektivitet

1. Om medlemsstater beslutar sig för att uppfylla sina skyldigheter när det gäller att uppnå den mängd besparingar som krävs enligt artikel 7.1 genom ett kvotpliktsystem för energieffektivitet ska de säkerställa att de kvotpliktiga parter som avses i punkt 2 i den här artikeln och som bedriver verksamhet inom varje medlemsstats territorium, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7.4 och 7.5, uppnår det mål med en ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet som fastställs för dem i artikel 7.1.

I tillämpliga fall får medlemsstaterna fastslå att kvotpliktiga parter uppfyller dessa besparingar helt eller delvis som ett bidrag till den nationella energieffektivitetsfonden i enlighet med artikel 20.6.

2. Medlemsstaterna ska på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier utse kvotpliktiga parter bland energidistributörer, företag som säljer energi i detaljstledet och drivmedelsdistributörer eller drivmedelsåterförsäljare som bedriver verksamhet inom deras territorium. Den mängd energibesparingar som behövs för att fullgöra skyldigheten ska uppnås av de kvotpliktiga parterna bland slutkunderna, utsedda av medlemsstaten, oberoende av den beräkning som görs enligt artikel 7.1 eller, om medlemsstaterna så beslutar, med hjälp av certifierade besparingar som härrör från andra parter i enlighet med vad som anges i punkt 6 a i den här artikeln.

3. Om företag som säljer energi i detaljstledet utses som kvotpliktiga parter enligt punkt 2 ska medlemsstaterna säkerställa att företag som säljer energi i detaljstledet, när de fullgör sina skyldigheter, inte skapar några hinder för konsumenters möjlighet att byta leverantör.

4. Medlemsstaterna ska ange den mängd energibesparingar som krävs av varje kvotpliktig part antingen som slutlig energianvändning eller som primärenergianvändning. Vilken metod som väljs för att uttrycka den mängd energibesparingar som krävs ska även användas för att beräkna de besparingar som de kvotpliktiga parterna anför. De omvandlingsfaktorer som anges i bilaga IV ska tillämpas.

5. Medlemsstaterna ska införa system för mätning, kontroll och verifiering inom ramen för vilka dokumenterad verifiering genomförs avseende minst en statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av de åtgärder för förbättrad energieffektivitet som införs av de kvotpliktiga parterna. Denna mätning, kontroll och verifiering ska göras oberoende av de kvotpliktiga parterna.

6. Inom kvotpliktsystemet för energieffektivitet får medlemsstaterna göra något av följande eller bådadera:

- Tillåta kvotpliktiga parter att räkna med certifierade energibesparingar som uppnått av leverantörer av energitjänster eller andra tredje parter, inklusive i de fall där kvotpliktiga parter främjar åtgärder genom andra statligt godkända organ eller genom myndigheter som eventuellt inbegriper formella partnerskap och eventuellt kombineras med andra finansieringskällor. Om medlemsstaterna tillåter detta ska de säkerställa att certifieringen av energibesparingar sker i enlighet med en godkännandeprocess som har införts i medlemsstaterna och som är tydlig, transparent och öppen för alla marknadsaktörer och som syftar till att minimera certifieringskostnaderna.
- Tillåta kvotpliktiga parter att räkna besparingar under ett visst år som om de i stället uppnått under något av de fyra föregående eller tre efterföljande åren, dock inte längre än till utgången av de sparkravperioder som anges i artikel 7.1.

Medlemsstaterna ska bedöma och, om lämpligt, vidta åtgärder för att minimera effekten av de direkta och indirekta kostnaderna för kvotpliktsystemet för energieffektivitet på konkurrenskraften hos energiintensiva industrier som är utsatta för internationell konkurrens.

7. Medlemsstaterna ska årligen offentliggöra de energibesparingar som uppnått av varje kvotpliktig part eller varje delkategori av kvotpliktiga parter, samt sammanlagt inom ramen för kvotpliktsystemet.

Artikel 7b

Alternativa policyåtgärder

1. Medlemsstater som beslutar sig för att uppfylla sina skyldigheter när det gäller att uppnå de besparingar som krävs enligt artikel 7.1 genom alternativa policyåtgärder ska utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7.4 och 7.5 säkerställa att de energibesparingar som krävs enligt artikel 7.1 uppnås bland slutkunderna.

2. För alla åtgärder utom de som avser beskattning ska medlemsstaterna införa system för mätning, kontroll och verifiering, inom ramen för vilka dokumenterad verifiering genomförs avseende minst en statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av de åtgärder för förbättrad energieffektivitet som införs av de deltagande eller bemyndigade parterna. Mätning, kontroll och verifiering ska utföras oberoende av de deltagande eller bemyndigade parterna."

5. Artikel 9 ska ändras på följande sätt:

a) Titeln ska ersättas med följande:

"Mätning för gas och elektricitet".

b) I punkt 1 ska första stycket ersättas med följande:

"1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder av elektricitet och naturgas, så långt det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar, tillhandahålls individuella mätare till ett konkurrenskraftigt pris som korrekt visar deras faktiska energianvändning och ger information om den faktiska användningstiden."

c) Punkt 3 ska utgå.

6. Följande artiklar ska införas:

"Artikel 9a

Mätare för uppvärmning, kylning och varmvatten för hushållsbruk

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder av fjärrvärme, fjärrkyla och varmvatten för hushållsbruk tillhandahålls mätare till ett konkurrenskraftigt pris som korrekt visar deras faktiska energianvändning.

2. När en byggnad försörjs med värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa som försörjer flera byggnader, eller från ett system för fjärrvärme eller fjärrkyla, ska en mätare installeras vid värmeväxlaren eller leveranspunkten.

Artikel 9b

Individuell mätning och kostnadsfördelning för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. I flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden som har en central källa för värme eller kyla, eller som försörjs från system för fjärrvärme eller fjärrkyla, ska individuella mätare installeras för att mäta användningen av värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk i varje enhet i byggnaden, där det är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt i den meningen att det är proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar.

När användning av individuella mätare inte är tekniskt genomförbart eller när det inte är kostnadseffektivt för att mäta värmeanvändning i varje enhet i byggnaden ska individuella värmekostnadsfördelare användas för att mäta energianvändningen i varje radiator, om inte medlemsstaten i fråga visar att det inte skulle vara kostnadseffektivt att installera sådana värmekostnadsfördelare. I dessa fall får alternativa kostnadseffektiva metoder för mätning av värmeanvändningen övervägas. De generella kriterierna, metoderna och/eller förfarandena för att fastställa avsaknad av teknisk genomförbarhet och kostnadseffektivitet ska tydligt anges och offentliggöras av varje medlemsstat.

2. I nya flerbostadshus och i bostadsdelarna av nya byggnader med flera användningsområden, som har en central värmekälla för varmvatten för hushållsbruk eller försörjs från fjärrvärmesystem, ska, trots vad som sägs i punkt 1 första stycket, individuella mätare installeras för varmvatten för hushållsbruk.

3. För flerbostadshus eller byggnader med flera användningsområden som försörjs med fjärrvärme eller fjärrkyla, eller där gemensamma värme- eller kylsystem för sådana hus dominerar, ska medlemsstaterna säkerställa att det finns transparenta, allmänt tillgängliga nationella regler för fördelningen av kostnaden för användning av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk i sådana byggnader, för att säkerställa öppenhet och insyn samt korrekt redovisning av individuell användning. Sådana regler ska, där det är lämpligt, inkludera riktlinjer för fördelningen av kostnaden för energianvändningen enligt följande:

- a) Varmvatten för hushållsbruk.
- b) Värme som utstrålas från byggnadsinstallationen och för uppvärmning av gemensamma ytor, i fall då trappuppgångar och korridorer är utrustade med radiatorer.
- c) Uppvärmning eller kylning av lägenheter.

Artikel 9c

Krav på fjärravläsning

1. Mätare och värmekostnadsfördelare i enlighet med artiklarna 9a och 9b som installerats efter den 25 oktober 2020 ska utgöras av fjärravläsbara anordningar. Villkoren för teknisk genomförbarhet och kostnadseffektivitet i artikel 9b.1 ska fortsätta att gälla.

2. Mätare och värmekostnadsfördelare som inte är fjärravläsbara men som redan installerats ska göras fjärravläsbara eller ersättas med fjärravläsbara anordningar senast den 1 januari 2027, om inte medlemsstaten i fråga visar att detta inte är kostnadseffektivt."

7. Artikel 10 ska ändras på följande sätt:

- a) Titeln ska ersättas med följande:

"Faktureringsinformation för gas och elektricitet".

- b) I punkt 1 ska första stycket ersättas med följande:

"1. Om slutkunderna inte har sådana smarta mätare som avses i direktiven 2009/72/EG och 2009/73/EG ska medlemsstaterna, senast den 31 december 2014, säkerställa att faktureringsinformation är tillförlitlig, korrekt och baserad på faktisk användning i enlighet med punkt 1.1 i bilaga VII, för elektricitet och gas, i de fall där det är tekniskt möjligt och ekonomiskt försvarbart."

8. Följande artikel ska införas:

"Artikel 10a

Fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Om mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade ska medlemsstaterna säkerställa att fakturerings- och användningsinformation är tillförlitlig, korrekt och baserad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare, i enlighet med punkterna 1 och 2 i bilaga VIIa, för alla slutanvändare, dvs. för fysiska eller juridiska personer som köper värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk för egen slutanvändning, eller fysiska eller juridiska personer som är inhysta i eller använder en enskild byggnad eller en enhet i ett flerbostadshus eller en byggnad med flera användningsområden som försörjs med värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa, och som inte har några direkta eller individuella avtal med energileverantören.

Denna skyldighet får, utom i fallet med individuell mätning av användning som baseras på värmekostnadsfördelare enligt artikel 9b, om en medlemsstat föreskriver det, fullgöras med hjälp av ett system med regelbunden självavläsning av slutkunden eller slutanvändaren genom vilket de meddelar avläsningar från sin mätare. Fakturering ska grundas på uppskattad användning eller en schablonavgift enbart där slutkunden eller slutanvändaren inte har uppgett någon mätaravläsning för ett visst faktureringsintervall.

2. Medlemsstaterna ska

- a) kräva att, om information om slutanvändares energifakturer och historiska användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare är tillgänglig, denna information på begäran av slutanvändaren görs tillgänglig för en av slutanvändaren utsedd leverantör av energitjänster,
- b) säkerställa att slutkunder kan välja elektronisk faktureringsinformation och e-faktura,
- c) säkerställa att tydlig och begriplig information tillhandahålls tillsammans med fakturan för alla slutanvändare i enlighet med punkt 3 i bilaga VIIa, och
- d) främja it-säkerhet och säkerställa integritet och dataskydd för slutanvändarna i enlighet med tillämplig unionsrätt.

Medlemsstaterna får föreskriva att tillhandahållande av faktureringsinformation tillhandahållande av faktureringsinformation, på slutkundens begäran, inte får anses utgöra en betalningsbegäran. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att det erbjuds flexibla arrangemang för den faktiska betalningen,

3. Medlemsstaterna ska besluta vem som ska vara ansvarig för att tillhandahålla den information som avses i punkterna 1 och 2 till de slutanvändare som inte har något direkt eller individuellt avtal med en energileverantör."

9. Artikel 11 ska ersättas med följande:

"Artikel 11

Kostnad för tillgång till mättnings- och faktureringsinformation för elektricitet och gas

Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder får alla sina fakturer och sin faktureringsinformation om energianvändning utan kostnad och att slutkunder utan kostnad och på lämpligt sätt kan få tillgång till uppgifter om sin användning."

10. Följande artikel ska införas:

"Artikel 11a

Kostnad för tillgång till mättnings-, fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutanvändare får alla sina fakturer och sin faktureringsinformation om energianvändning utan kostnad och att slutanvändare utan kostnad och på lämpligt sätt kan få tillgång till uppgifter om sin användning.

2. Trots vad som sägs i punkt 1 i den här artikeln ska fördelningen av kostnader för faktureringsinformation om den individuella användningen av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk i flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden enligt artikel 9b göras utan vinstsyfte. Kostnader som härrör från överlåtandet av den uppgiften till en tredje part, till exempel en tjänsteleverantör eller den lokala energileverantören, inklusive mätning, fördelning och redovisning avseende faktisk individuell användning i sådana byggnader, får överföras till slutanvändarna, om dessa kostnader är rimliga.

3. I syfte att säkerställa rimliga kostnader för tjänster för individuell mätning enligt punkt 2 får medlemsstaterna stimulera konkurrensen inom den tjänstesektorn genom att vidta lämpliga åtgärder, till exempel att rekommendera eller på annat sätt främja användningen av upphandling och/eller användning av driftskompatibla anordningar och system som underlättar byte mellan tjänsteleverantörer."

11. I artikel 15 ska följande punkt införas:

"2a. Kommissionen ska senast den 31 december 2020 och efter samråd med relevanta berörda aktörer utarbeta en gemensam metod för att uppmuntra nätoperatörer att minska förluster, genomföra ett kostnads- och energieffektivt investeringsprogram för infrastruktur samt ta vederbörlig hänsyn till nätets energieffektivitet och flexibilitet."

12. I artikel 20 ska följande punkter införas:

"3a. För att mobilisera privat finansiering av energieffektivitetsåtgärder och energirenovering i enlighet med direktiv 2010/31/EU ska kommissionen föra en dialog med både offentliga och privata finansinstitut för att kartlägga vilka potentiella åtgärder den kan vidta.

3b. De åtgärder som avses i punkt 3a ska innefatta följande:

- a) Mobilisering av kapitalinvesteringar i energieffektivitet genom beaktande av de vidare effekterna av energibesparingar för hanteringen av finansiella risker.
- b) Säkerställande av bättre ekonomiska resultatindikatorer och indikatorer för energiprestanda genom att
 - i) undersöka ytterligare hur investeringar i energieffektivitet ökar värdet på underliggande tillgångar,
 - ii) stödja studier för att bedöma det ekonomiska värdet av andra än energirelaterade fördelar vid investeringar i energieffektivitet.

3c. I syfte att mobilisera privat finansiering av energieffektivitetsåtgärder och energirenoveringar ska medlemsstaterna när de genomför detta direktiv

- a) överväga hur de energibesiktningar som avses i artikel 8 kan användas på bättre sätt för att påverka beslutsfattandet,
- b) optimera användningen av de möjligheter och verktyg som föreslagits i initiativet om smart finansiering för smarta byggnader.

3d. Senast den 1 januari 2020 ska kommissionen ge medlemsstaterna vägledning i hur de öppnar upp för privata investeringar."

13. Artikel 22.2 ska ersättas med följande:

"2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 23 för att ändra detta direktiv genom att anpassa värdena, beräkningsmetoderna, standardkoefficienten för primärenergi och kraven i bilagorna I–V, VII–X och XII till tekniska framsteg."

14. Artikel 23 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 2 ska ersättas med följande:

"2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 22 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 24 december 2018. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av femårsperioden. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga."

b) Följande punkt ska införas:

"3a. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning (*).

(*) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1."

15. Artikel 24 ska ändras på följande sätt:

a) Följande punkt ska införas:

"4a. I samband med rapporten om tillståndet i energunionen ska kommissionen rapportera om koldioxidmarknadens funktion i enlighet med artikel 35.1 och 35.2 c i förordning (EU) 2018/1999, och i det sammanhanget beakta effekterna av genomförandet av detta direktiv."

b) Följande punkter ska läggas till:

"12. Senast den 31 december 2019 ska kommissionen bedöma hur verkningsfullt genomförandet av definitionen av små och medelstora företag är för tillämpningen av artikel 8.4, och lägga fram en rapport om detta för Europaparlamentet och rådet. Om så är lämpligt ska kommissionen anta lagstiftningsförslag så snart som möjligt efter överlämnandet av den rapporten.

13. Senast den 1 januari 2021 ska kommissionen genomföra en bedömning av potentialen för ökad energieffektivitet vid omvandling, omsättning, överföring, transport och lagring av energi, och lägga fram en rapport om detta för Europaparlamentet och rådet. Den rapporten ska, om så är lämpligt, åtföljas av lagstiftningsförslag.

14. Senast den 31 december 2021 ska kommissionen, om inga ändringar av bestämmelserna om kundmarknaderna i direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas har föreslagits fram till dess, göra en bedömning av och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om bestämmelserna om mätning och fakturering av samt kundinformation om naturgas, i syfte att, om så är lämpligt, anpassa dem till de relevanta bestämmelserna om el i direktiv 2009/72/EG, för att stärka konsumentskyddet och göra det möjligt för slutkunder att mer frekvent få tydlig och uppdaterad information om sin naturgasanvändning och att styra sin energianvändning. Om så är lämpligt ska kommissionen anta lagstiftningsförslag så snart som möjligt efter överlämnandet av den rapporten.

15. Senast den 28 februari 2024 och vart femte år därefter ska kommissionen utvärdera detta direktiv och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet.

Utvärderingen ska innefatta följande:

- a) En bedömning av om de krav och den alternativa strategi som fastställs i artikel 5 bör anpassas efter 2030.
- b) En bedömning av detta direktivs allmänna effektivitet och behovet av ytterligare anpassning av unionens energieffektivitetspolitik i enlighet med målen för 2015 års Parisavtal om klimatförändring efter den tjugoförsta partskonferensen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring (*), den ekonomiska utvecklingen och utvecklingen på innovationsområdet.

Rapporten ska, om så är lämpligt, åtföljas av förslag till ytterligare åtgärder.

(*) EUT L 282, 19.10.2016, s. 4."

16. Bilagorna ska ändras i enlighet med bilagan till detta direktiv.

Artikel 2

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 25 juni 2020.

Medlemsstaterna ska emellertid sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 1 punkterna 5–10 samt punkterna 3 och 4 i bilagan senast den 25 oktober 2020.

De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft den tredje dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 11 december 2018.

På Europaparlamentets vägnar
A. TAJANI
Ordförande

På rådets vägnar
J. BOGNER-STRAUSS
Ordförande

BILAGA

Bilagorna till direktiv 2012/27/EU ska ändras på följande sätt:

1. I bilaga IV ska fotnot 3 ersättas med följande:

"⁽⁷⁾ Tillämpas när energibesparingarna beräknas i primärenergitermer med hjälp av en bottom-up-strategi som grundar sig på slutlig energianvändning. När det gäller besparingar i kWh el ska medlemsstaterna, för att säkerställa en noggrann beräkning av de faktiska besparingarna, använda en koefficient som fastställs med en transparent metod på grundval av nationella omständigheter som påverkar primärenergianvändningen. Dessa omständigheter ska vara styrka och verifierbara samt grundas på objektiva och icke-diskriminerande kriterier. När det gäller besparingar i kWh el får medlemsstaterna använda en standardkoefficient på 2,1 eller, om de kan motivera det, använda sitt utrymme för skönsmässig bedömning för att fastställa en annan koefficient. När medlemsstaterna gör det ska de ta hänsyn till energimixen i sina integrerade nationella energi- och klimatplaner, som ska meddelas kommissionen i enlighet med förordning (EU) 2018/1999. Senast den 25 december 2022 och vart fjärde år därefter ska kommissionen revidera standardkoefficienten utifrån observerade uppgifter. Vid översynen ska dess påverkan på annan unionsrätt, såsom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG och förordning (EU) 2017/1369 av den 4 juli 2017 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU (EUT L 198, 28.7.2017, s. 1), beaktas."

2. Bilaga V ska ersättas med följande:

"BILAGA V

Gemensamma metoder och principer för att beräkna inverkan av kvotpliktsystem för energieffektivitet eller andra policyåtgärder enligt artiklarna 7, 7a, 7b och 20.6

1. Metoder för att beräkna andra energibesparingar än de som följer av beskattningsåtgärder vid tillämpning av artiklarna 7, 7a, 7b och 20.6.

Kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter eller genomförande offentliga myndigheter får använda följande metoder för att beräkna energibesparingar:

- a) Förmodade besparingar i förhållande till resultaten av tidigare, oberoende kontrollerade energiförbättringar i liknande anläggningar. Den generiska metoden kallas förhandsbedömning (*ex ante*).
- b) Uppmätta besparingar, där besparingarna från insättandet av en åtgärd, eller av ett åtgärdspaket, fastställs genom registrering av den faktiskt minskade energianvändningen, med beaktande av faktorer som additionalitet, nyttjande, produktionsnivåer och väder vilka kan påverka användningen. Den generiska metoden kallas efterhandsbedömning (*ex post*).
- c) Skattade besparingar, där tekniska bedömningar av besparingar används. Denna metod får användas enbart om det är svårt eller oproportionerligt dyrt att fastställa solida uppmätta data för en särskild anläggning, t.ex. vid byte till en kompressor eller elmotor som har en annan kWh-klassificering än den för vilken oberoende information om besparingar har uppmätts, eller om dessa bedömningar baseras på nationellt fastställda metoder och riktmärken som görs av kvalificerade eller ackrediterade experter som är oberoende av de berörda kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parterna.
- d) Undersökningsbaserade besparingar, där användarnas respons på råd, informationskampanjer, märknings- eller certifieringssystem eller smarta mätare fastställs. Denna metod får användas enbart för besparingar som följer av förändringar i användarbeteendet. Den får inte användas för besparingar som följer av insättandet av fysiska åtgärder.

2. Vid fastställande av energibesparingar för en energieffektivitetsåtgärd enligt artiklarna 7, 7a, 7b och 20.6 ska följande principer tillämpas:

- a) Det ska kunna visas att besparingarna är mer långtgående än de som skulle ha inträffat under alla omständigheter, utan de kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parternas eller de genomförande offentliga myndigheternas verksamhet. För att fastställa vilka besparingar som kan anföras som mer långtgående, ska medlemsstaterna ta hänsyn till hur användningen av och efterfrågan på energi skulle utvecklas i avsaknad av policyåtgärden i fråga genom att beakta

åtminstone följande faktorer: energianvändningstendenser, förändringar i användarbeteendet, teknisk utveckling och förändringar som beror på andra åtgärder som genomförts på unionsnivå och nationell nivå.

- b) Besparingar till följd av genomförande av tvingande unionsrätt ska betraktas som besparingar som skulle ha inträffat under alla omständigheter och får därmed inte anföras som energibesparingar vid tillämpning av artikel 7.1. Genom undantag från det kravet får besparingar som rör renovering av befintliga byggnader anföras som energibesparingar enligt artikel 7.1, förutsatt att det krav på väsentlighet som avses i punkt 3 h i denna bilaga säkerställs. Besparingar till följd av genomförande av nationella minimikrav som fastställts för nya byggnader före införlivandet av direktiv 2010/31/EU kan anföras som energibesparingar enligt artikel 7.1 a, förutsatt att det krav på väsentlighet som avses i punkt 3 h i denna bilaga säkerställs och att besparingarna har anmälts av medlemsstaterna i deras nationella handlingsplaner för energieffektivitet i enlighet med artikel 24.2.
 - c) Besparingar får medräknas endast om de överstiger följande nivåer:
 - i) Unionens utsläppsnormer för nya personbilar och nya lätta nyttofordon till följd av genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 443/2009 (*) och (EU) nr 510/2011 (**).
 - ii) Unionskrav avseende avlägsnande från marknaden av vissa energirelaterade produkter till följd av genomförandet av genomförandeåtgärder enligt direktiv 2009/125/EG.
 - d) Politik i syfte att uppmuntra till högre nivåer av energieffektivitet hos produkter, utrustning, transportsystem, fordon och bränslen, byggnader och byggnadselement, processer eller marknader ska vara tillåten.
 - e) Åtgärder för att främja införande av småskalig förnybar energiteknik på eller i byggnader kan komma att beaktas för att uppfylla de energibesparingar som krävs enligt artikel 7.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med kraven i denna bilaga.
 - f) För politik som påskyndar införandet av effektivare produkter och fordon får en fullständig medräkning anföras under förutsättning att det kan visas att införandet sker före utgången av den genomsnittliga förväntade livslängden för produkten eller fordonet, eller innan produkten eller fordonet vanligen skulle ha ersatts, och att besparingar anföras endast för perioden fram till utgången av den genomsnittliga förväntade livslängden hos den produkt eller det fordon som ska ersättas.
 - g) Som stöd till införandet av energieffektivitetsåtgärder ska medlemsstaterna när så är relevant säkerställa att kvalitetsnormerna för produkter, tjänster och insättande av åtgärder bibehålls, eller införs i de fall sådana normer inte finns.
 - h) För att ta hänsyn till klimatvariationer mellan regioner får medlemsstaterna välja att justera besparingarna till ett standardvärde eller medge olika energibesparingar i enlighet med temperaturvariationerna mellan regionerna.
 - i) Vid beräkningen av energibesparingar ska hänsyn tas till åtgärdernas livslängd och den takt med vilken besparingarna avtar över tid. Vid denna beräkning ska man räkna med de besparingar som varje enskild åtgärd kommer att leda till under perioden från och med datumet för genomförande till och med den 31 december 2020 eller den 31 december 2030, beroende på vad som är lämpligt. Alternativt får medlemsstaterna anta en annan metod som uppskattas uppnå minst samma totala mängd besparingar. Om en annan metod används ska medlemsstaterna säkerställa att den totala mängd energibesparingar som beräknas med denna andra metod inte överstiger den mängd energibesparingar som skulle ha blivit resultatet av beräkningen om de besparingar räknas som varje enskild åtgärd kommer att leda till under perioden från och med datumet för genomförande till och med den 31 december 2020 eller den 31 december 2030, beroende på vad som är lämpligt. Medlemsstaterna ska i sina integrerade nationella energi- och klimatplaner enligt förordning (EU) 2018/1999 i detalj beskriva vilken annan metod de har använt och vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att detta bindande beräkningskrav uppfylls.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att följande krav på policyåtgärder som vidtagits enligt artiklarna 7b och 20.6 uppfylls:
 - a) Policyåtgärder och enskilda åtgärder ger kontrollerbara energibesparingar i slutanvändningsledet.

- b) Ansvarsuppgifterna för varje deltagande part, bemyndigade part eller genomförande offentlig myndighet, beroende på vad som är tillämpligt, är tydligt definierade.
 - c) De energibesparingar som har uppnåtts eller som ska uppnås fastställs på ett klart och tydligt sätt.
 - d) Den mängd energibesparingar som krävs eller som ska uppnås genom policyåtgärden ska uttryckas som antingen slutlig energianvändning eller primärenergianvändning, med användning av de omvandlingsfaktorer som anges i bilaga IV.
 - e) En årlig rapport om de energibesparingar som uppnåtts av bemyndigade parter, deltagande parter och genomförande offentliga myndigheter tillhandahålls och görs tillgänglig för allmänheten, liksom uppgifter om den årliga energibesparingstendensen.
 - f) Resultaten övervakas och lämpliga åtgärder vidtas om framstegen inte är tillfredsställande.
 - g) Högst en part får anföras energibesparingar som följer av en enskild åtgärd.
 - h) Den deltagande parten, den bemyndigade parten eller den genomförande offentliga myndigheten konstateras vara väsentlig för att de anförda energibesparingarna ska uppnås.
4. Vid fastställande av energibesparingar som följer av skatterelaterade policyåtgärder som införts enligt artikel 7b ska följande principer gälla:
- a) Energibesparingar får medräknas endast om de följer av beskattningsåtgärder som överstiger de minimiskattenivåer som är tillämpliga på bränslen enligt kraven i rådets direktiv 2003/96/EG (***) eller 2006/112/EG (****).
 - b) Priselasticitet för beräkning av inverkan av (energi)skatteåtgärder ska motsvara känsligheten för prisförändringar hos efterfrågan på energi, och ska uppskattas på grundval av aktuella och representativa officiella uppgiftskällor.
 - c) Energibesparingar som följer av kompletterande skattepolitiska instrument, inbegripet skatteincitament eller inbetalningar till fonder, ska redovisas separat.
5. Anmälan av metod
- Medlemsstaterna ska, i enlighet med förordning (EU) 2018/1999, till kommissionen anmäla den detaljerade metod som de föreslår för att upprätthålla de kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa åtgärder som avses i artiklarna 7a, 7b och 20.6. Utom när det gäller beskattning ska en sådan anmälan innehålla uppgifter om följande:
- a) Nivån på de energibesparingar som krävs enligt artikel 7.1 första stycket b eller besparingar som förväntas uppnås under hela perioden 1 januari 2021–31 december 2030.
 - b) Kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter eller genomförande offentliga myndigheter.
 - c) Målsektorer.
 - d) Policyåtgärder och enskilda åtgärder, inbegripet den förväntade totala mängden ackumulerade energibesparingar för varje åtgärd.
 - e) Sparkravsperiodens längd för kvotpliktsystemet för energieffektivitet.
 - f) De åtgärder som föreskrivs i policyåtgärden.
 - g) Beräkningsmetod, inbegripet hur additionalitet och väsentlighet har fastställts och vilka metoder och riktmärken som används för förmodade och skattade besparingar.
 - h) Åtgärdernas livslängd och hur de beräknas eller vad de grundas på.
 - i) Den metod som valts för att ta hänsyn till klimatvariationer inom medlemsstaten.
 - j) Övervaknings- och kontrollsystem för åtgärder enligt artiklarna 7a och 7b och hur deras oberoende från kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter säkerställs.
 - k) När det gäller beskattning,
 - i) målsektorer och skattebetalarsegment,
 - ii) genomförande offentlig myndighet,

- iii) de besparingar som förväntas uppnås,
- iv) beskattningsåtgärdens varaktighet, och
- v) beräkningsmetod, inbegripet vilken priselasticitet som används och hur den har fastställts.

- (*) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 443/2009 av den 23 april 2009 om utsläppsnormer för nya personbilar som del av gemenskapens samordnade strategi för att minska koldioxidutsläppen från lätta fordon (EUT L 140, 5.6.2009, s. 1).
- (**) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 510/2011 av den 11 maj 2011 om fastställande av utsläppsnormer för nya lätta nyttofordon som ett led i unionens samordnade strategi för att minska koldioxidutsläppen från lätta fordon (EUT L 145, 31.5.2011, s. 1).
- (***) Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 31.10.2003, s. 51).
- (****) Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1)."

3. I bilaga VII ska titeln ersättas med följande:

"Minimikrav för fakturering och faktureringsinformation som grundar sig på faktisk användning av elektricitet och gas".

4. Följande bilaga ska införas:

"BILAGA VIIa

Minimikrav för fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Fakturering som grundar sig på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare

För att göra det möjligt för slutanvändare att reglera sin egen energianvändning ska fakturering ske på grundval av faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare minst en gång per år.

2. Minsta frekvens för fakturerings- eller användningsinformation

Från och med den 25 oktober 2020 ska, i de fall där fjärravläsbara mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade, fakturerings- eller användningsinformation grundad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare tillhandahållas slutanvändare åtminstone en gång per kvartal på begäran eller om slutkunder har valt att få e-faktura, eller i annat fall två gånger per år.

Från och med den 1 januari 2022 ska, i de fall där fjärravläsbara mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade, fakturerings- eller användningsinformation grundad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare tillhandahållas slutanvändare minst varje månad. Informationen får också göras tillgänglig via internet och uppdateras så ofta som de använda mätanordningarna och systemen tillåter. Värme och kyla får undantas från detta krav utanför säsongerna för uppvärmning/kyllning.

3. Minimikrav på information i fakturan

Medlemsstaterna ska säkerställa att följande information görs tillgänglig för slutanvändarna i tydliga och begripliga termer i eller tillsammans med deras fakturor om de grundas på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare:

- a) Gällande faktiska priser och faktisk energianvändning eller total värmekostnad och avläsningar av värmekostnadsfördelare.
- b) Information om den bränslemix som använts och de därmed förknippade årliga växthusgasutsläppen, även för slutanvändare som försörjs med fjärrvärme eller fjärrkyla, och en beskrivning av de olika skatter, avgifter och taxor som tillämpas. Medlemsstaterna får begränsa omfattningen av kravet på att tillhandahålla information om växthusgasutsläpp så att det endast gäller försörjning från fjärrvärmesystem med en total installerad tillförd effekt som överstiger 20 MW.

- c) Jämförelser av slutanvändarnas aktuella energianvändning med användningen för samma period föregående år, i grafisk form, klimatkorrigerade för värme och kyla.
- d) Kontaktinformation (inklusive webbadresser) till organisationer för slutkunder, energimyndigheter eller liknande organ varifrån information om tillgängliga åtgärder för förbättrad energieffektivitet, jämförbara slutanvändarprofiler och objektiva tekniska specifikationer för utrustning som använder energi kan erhållas.
- e) Information om relevanta förfaranden för klagomål, ombudsmanstjänster eller alternativa tvistlösningsmekanismer som är tillämpliga i medlemsstaterna.
- f) Jämförelser med en genomsnittlig, normaliserad slutanvändare eller en jämförelseslut användare i samma användarkategori. Vid e-faktura kan sådana jämförelser i stället tillhandahållas på internet med hänvisning i fakturan.

Fakturor som inte är grundade på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare ska innehålla en tydlig och heltäckande förklaring av hur beloppet i fakturan beräknats och åtminstone den information som avses i leden d och e."

5. I bilaga IX del 1 fjärde stycket ska led g ersättas med följande:

"g) Ekonomisk analys: Inventering av effekterna

De ekonomiska analyserna ska beakta alla relevanta ekonomiska effekter.

Medlemsstaterna får i beslutsfattandet utvärdera och beakta kostnaderna och energibesparingarna från den ökade flexibiliteten i energiförsörjningen och från en mer optimal drift av elnäten, inbegripet kostnader som undvikits och besparingar från minskade infrastrukturinvesteringar, i de analyserade scenarierna.

De kostnader och fördelar som avses i första stycket ska omfatta åtminstone följande:

i) Fördelar

- Produktionsvärdet för användaren (värme och el)
- Externa fördelar såsom fördelar för miljö, växthusgasutsläpp, hälsa och säkerhet, i den mån det är möjligt
- Arbetsmarknadseffekter, energitrygghet och konkurrenskraft, i den mån det är möjligt.

ii) Kostnader

- Kapitalkostnader för anläggningar och utrustning
- Kapitalkostnader för de tillhörande energinäten
- Rörliga och fasta driftskostnader
- Energikostnader
- Kostnaderna för miljö, hälsa och säkerhet i den mån det är möjligt
- Arbetsmarknadskostnader, energitrygghet och konkurrenskraft, i den mån det är möjligt".

6. I bilaga XII första stycket ska led a ersättas med följande:

"a) fastställa och offentliggöra sina standardregler för fördelningen av kostnader för tekniska anpassningar, till exempel nätanslutningar, nätförstärkningar och ibrukttagande av nya nät, förbättrad nät drift och regler för icke-diskriminerande genomförande av nätkoder, som behövs för att integrera nya producenter som matar in el producerad från högeffektiv kraftvärme i det sammankopplade nätet."

Artikel 70 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU

Prop. 2021/22:124
Bilaga 2

Ändringar till direktiv 2012/27/EU

Direktiv 2012/27/EU ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 9 ska ändras på följande sätt:

a) Titeln ska ersättas med följande:

”Mätning för naturgas”.

b) I punkt 1 ska första stycket ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutförbrukare av naturgas, så långt det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionellt till möjliga energibesparingar, till ett konkurrenskraftigt pris förses med individuella mätare som korrekt visar slutförbrukarens faktiska energiförbrukning och ger information om faktisk användningstid.”

c) Punkt 2 ska ändras på följande sätt:

i) Inledningen ska ersättas med följande:

”2. När och i den utsträckning som medlemsstaterna inför smarta mätarsystem och introducerar smarta mätare för naturgas i enlighet med direktiv 2009/73/EG”.

ii) Leden c och d ska utgå.

2. Artikel 10 ska ändras på följande sätt:

a) Titeln ska ersättas med följande:

”Faktureringsinformation för naturgas”.

b) I punkt 1 ska första stycket ersättas med följande:

”1. När slutförbrukarna inte har sådana smarta mätare som avses i direktiv 2009/73/EG ska medlemsstaterna, senast den 31 december 2014, säkerställa tillförlitlig, korrekt faktureringsinformation för naturgas grundad på faktisk användning, i enlighet med punkt 1.1 i bilaga VII, i de fall där det är tekniskt möjligt och ekonomiskt försvarbart.”

c) I punkt 2 ska första stycket ersättas med följande:

”2. Mätare som installerats i enlighet med direktiv 2009/73/EG ska möjliggöra tillhandahållande av korrekt faktureringsinformation grundad på faktisk användning. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunderna har möjlighet att lätt få tillgång till kompletterande information om sin historiska användning så att de kan göra detaljerade självkontroller.”

3. I artikel 11 ska titeln ersättas med följande:

”Kostnad för tillgång till mätar- och faktureringsinformation för naturgas”.

4. I artikel 13 ska orden ”artiklarna 7–11” ersättas med orden ”artiklarna 7–11a”.

Prop. 2021/22:124
Bilaga 2

5. Artikel 15 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 5 ska ändras på följande sätt:

i) Första och andra styckena ska utgå.

ii) Tredje stycket ska ersättas med följande:

”Systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem ska uppfylla de krav som fastställs i bilaga XII.”

b) Punkt 8 ska utgå.

6. I bilaga VII ska titeln ersättas med följande:

”Minimikrav för fakturering och faktureringsinformation grundad på faktisk användning av naturgas”.

Artikel 24 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av energi från förnybara källor

Prop. 2021/22:124
Bilaga 3

Fjärrvärme och fjärrkyla

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i deras system för fjärrvärme och fjärrkyla tillhandahålls slutkonsumenterna på ett lättillgängligt sätt, exempelvis på leverantörernas webbplatser, på årsfakturor eller på begäran.

2. Medlemsstaterna ska fastställa nödvändiga åtgärder och villkor för att tillåta att kunder till system för fjärrvärme eller fjärrkyla som inte är ett effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla, eller som är ett sådant system senast den 31 december 2025 baserat på en plan som godkänts av den behöriga myndigheten, kopplar bort sig genom att säga upp eller ändra sina avtal för att själva producera värme eller kyla från förnybara energikällor.

Om uppsägning av ett avtal är knutet till fysisk bortkoppling får en sådan uppsägning underställas krav på ersättning för kostnader som direkt orsakas av den fysiska bortkopplingen samt för den del av de tillgångar som krävs för att leverera värme och kyla till den kunden, som ej är avskriven.

3. Medlemsstaterna får begränsa rätten att koppla bort sig genom att säga upp eller ändra sitt avtal i enlighet med punkt 2 till kunder som kan visa att den planerade alternativa lösningen för uppvärmning eller kylning leder till betydligt bättre energiprestanda. Utvärderingen av den alternativa leveranslösningens energiprestanda får baseras på energicertifikat.

4. Medlemsstaterna ska fastställa nödvändiga åtgärder för att säkerställa att system för fjärrvärme och fjärrkyla bidrar till den ökning som avses i artikel 23.1 i detta direktiv genom att genomföra åtminstone ett av följande två alternativ:

a) Eftersträva att öka andelen energi från förnybara energikällor och från spillvärme och spillkyla inom fjärrvärme och fjärrkyla med minst en procentenhet som ett årligt genomsnitt beräknat för perioden 2021–2025 och för perioden 2026–2030, med början på andelen energi från förnybara energikällor och från spillvärme och spillkyla inom fjärrvärme och fjärrkyla 2020, uttryckt i andel av slutlig energianvändning inom fjärrvärme och fjärrkyla, genom åtgärder som kan förväntas leda till den genomsnittliga årliga ökningen under år med normala klimatförhållanden. Medlemsstater med en andel energi från förnybara energikällor och från spillvärme och spillkyla inom fjärrvärme och fjärrkyla som överstiger 60 % får räkna eventuella sådana andelar som fullgörande av den genomsnittliga årliga ökning som avses i första stycket i denna punkt. Medlemsstaterna ska fastställa nödvändiga åtgärder för att genomföra den genomsnittliga årliga ökning som avses i första stycket i denna punkt i sina

integrerade nationella energi- och klimatplaner enligt bilaga I till förordning (EU) 2018/1999.

b) Säkerställa att systemansvariga för system för fjärrvärme eller fjärrkyla är skyldiga att ansluta leverantörer av energi från förnybara energikällor och från spillvärme och spillkyla eller är skyldiga att erbjuda att ansluta och att köpa värme eller kyla som produceras från förnybara energikällor och från spillvärme och spillkyla från tredjepartsleverantörer baserat på icke-diskriminerande kriterier som fastställs av den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten när de behöver genomföra ett eller flera av följande alternativ:

- i) Tillgodose efterfrågan från nya kunder.
- ii) Ersätta befintlig produktionskapacitet för värme eller kyla.
- iii) Utöka befintlig produktionskapacitet för värme eller kyla.

5. Om en medlemsstat använder det alternativ som avses i punkt 4 b får en systemansvarig för ett system för fjärrvärme eller fjärrkyla vägra att ansluta och att köpa värme eller kyla från tredjepartsleverantörer om

a) systemet saknar nödvändig kapacitet på grund av andra leveranser av spillvärme och spillkyla, av värme eller kyla från förnybara energikällor eller av värme eller kyla som produceras genom högeffektiv kraftvärme,

b) den värme eller kyla som levereras av tredjepartsleverantören inte uppfyller de tekniska parametrar som krävs för anslutning och för att säkerställa en tillförlitlig och säker drift av fjärrvärme- och fjärrkylsystemet, eller

c) den systemansvarige kan visa att tillträdet skulle leda till alltför stora kostnadsökningar för värme eller kyla till slutkunderna jämfört med kostnaden för att använda den huvudsakliga lokala värme- eller kylförsörjning som den förnybara energikällan eller spillvärmens och spillkylan skulle konkurrera med.

Medlemsstaterna ska, när en systemansvarig för ett fjärrvärme- eller fjärrkylsystem vägrar att ansluta en leverantör av värme eller kyla enligt första stycket, säkerställa att information om skälen för vägran, samt om de villkor som skulle behöva uppfyllas och de åtgärder som skulle behöva vidtas i systemet för att möjliggöra anslutning, lämnas av den systemansvarige till den behöriga myndigheten i enlighet med punkt 9.

6. Om en medlemsstat använder det alternativ som avses i punkt 4 b, får den undanta systemansvariga från följande system för fjärrvärme och fjärrkyla från tillämpningen av den punkten:

a) Effektiv fjärrvärme och fjärrkyla.

b) Effektiv fjärrvärme och fjärrkyla som använder högeffektiv kraftvärme.

c) Fjärrvärme och fjärrkyla som, baserat på en plan som godkänts av den behöriga myndigheten, är effektiv fjärrvärme och fjärrkyla senast den 31 december 2025.

d) Fjärrvärme och fjärrkyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 20 MW.

7. Rätten att koppla bort sig genom att säga upp eller ändra ett avtal i enlighet med punkt 2 får utövas av enskilda kunder, av gemensamma företag som bildats av kunder eller av parter som agerar på uppdrag av

kunder. I flerfamiljshus får en sådan bortkoppling endast ske så att den omfattar alla lägenheter i hela byggnaden i enlighet med tillämplig rätt på bostadsområdet.

Prop. 2021/22:124
Bilaga 3

8. Medlemsstaterna ska kräva att ansvariga för eldistributionssystem minst vart fjärde år, i samarbete med systemansvariga för fjärrvärme- eller fjärrkylsystem inom deras respektive område, utvärderar fjärrvärme- eller fjärrkylsystemens potential att tillhandahålla balanseringstjänster och andra systemtjänster, inklusive efterfrågefleksibilitet och lagring av överskottsel från förnybara energikällor och om användningen av den fastställda potentialen skulle bli mer resurs- och kostnadseffektiv än alternativa lösningar.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenternas rättigheter och reglerna för drift av fjärrvärme- och fjärrkylsystem enligt denna artikel är klart definierade och att de behöriga myndigheterna ser till att de efterlevs.

10. En medlemsstat ska inte vara skyldig att tillämpa punkterna 2–9 i denna artikel om

a) dess andel fjärrvärme och fjärrkyla den 24 december 2018 utgör mindre än eller lika med 2 % av den totala konsumtionen av energi inom värme och kyla,

b) dess andel fjärrvärme och fjärrkyla ökar till över 2 % genom att utveckla ny fjärrvärme och fjärrkyla baserat på dess integrerade nationella energi- och klimatplaner enligt bilaga I till förordning (EU) 2018/1999 eller den bedömning som avses i artikel 15.7 i detta direktiv, eller

c) dess andel av system som avses i punkt 6 i denna artikel utgör över 90 % av den totala försäljningen av dess fjärrvärme och fjärrkyla

Promemorians lagförslag

Förslag till fjärrkylelag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om mätning och debitering av den faktiska energianvändningen och information om energianvändningen i syfte att ge fjärrkylekunder större incitament att styra sin energianvändning.

Ordförklaringar

2 § Med fjärrkyleverksamhet avses i denna lag distribution i rörledning av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylningsändamål (fjärrkyla), om en obestämd grupp mottagare inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten.

Med fjärrkyleverksamhet avses även produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen.

3 § I denna lag avses med
fjärrkyleföretag: en juridisk eller fysisk person som bedriver fjärrkyleverksamhet,
fjärrkylekund: den som ingått ett avtal om leverans av fjärrkyla med ett fjärrkyleföretag.

Information om energiprestanda och andelen förnybar energi

4 § Ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för fjärrkylekunderna och allmänheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information.

Mätning av energianvändning hos fjärrkylekunder

5 § Ett fjärrkyleföretag är skyldigt att mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tid.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om mätning av energianvändning.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

Prop. 2021/22:124
Bilaga 4

1. beräkning av energianvändning,
2. rapportering av information om mätning och beräkning av energianvändning, och
3. de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning ska uppfylla.

Debitering av levererad fjärrkyla

6 § Ett fjärrkyleföretags debitering av en fjärrkylekund ska avse den mängd värmeenergi som faktiskt har levererats till kunden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om debitering.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fakturering och rapportering av faktureringsinformation.

7 § Ett fjärrkyleföretags faktura till en fjärrkylekund ska vara tydlig.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken information en sådan faktura ska innehålla och hur fakturan ska utformas.

8 § Ett fjärrkyleföretag får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla fjärrkylekunderna fakturor eller faktureringsinformation om energianvändningen.

Tillsyn

9 § Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) ska utöva tillsyn över att lagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

10 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Överklagande

11 § Beslut om förelägganden enligt 10 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

Förslag till lag om energimätning i byggnader

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter och om information till lägenhetsinnehavare om energianvändning i syfte att ge dem större incitament att minska sin energianvändning.

Mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk

2 § Den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med värme från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att den energi som används för att påverka varje lägenhets inomhusklimat kan mätas. Detta gäller dock endast om det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning och debitering.

3 § Den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att varje lägenhets användning av tappvarmvatten för hushållsbruk kan mätas. Detta gäller dock endast om det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning och debitering.

4 § Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra ett flerbostadshus eller en byggnad med både bostäder och lokaler som avses i 3 §, ska se till att varje bostadslägenhets användning av tappvarmvatten för hushållsbruk kan mätas.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. i vilka fall det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system enligt 2 och 3 §§,
2. vilka mätmetoder som ska tillämpas enligt 2 §, och
3. de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning enligt 2–4 §§ ska uppfylla.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

6 § Den som äger en byggnad där mätning ska kunna ske enligt 2, 3 eller 4 § ska se till att mängden tappvarmvatten för hushållsbruk och mängden värme till varje lägenhet läses av.

7 § Om ett system för individuell mätning har installerats, ska den som äger en byggnad där mätning ska kunna ske enligt 2, 3 eller 4 § säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får tydlig faktureringsinformation eller information om sin energianvändning.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om mätning och avläsning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. kostnadsfördelning,
2. rapportering av faktureringsinformation och information om energianvändning, och
3. fakturering.

9 § Den som äger en byggnad får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla lägenhetsinnehavare fakturor eller faktureringsinformation om energianvändningen.

Tredimensionella fastigheter

10 § Om en samfällighetsförening ansvarar för värme- eller tappvarmvattensystemet i en byggnad som består av tredimensionella fastigheter, ska det som sägs i denna lag om ägaren till en byggnad i stället tillämpas på föreningen.

Tillsyn

11 § Tillsyn över att denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs utövas av den eller de statliga myndigheter som regeringen bestämmer eller av byggnadsnämnden (tillsynsmyndigheterna).

12 § Om ett system för individuell mätning ska installeras, ska en tillsynsmyndighet ge de upplysningar som behövs för att de skyldigheter som anges i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska kunna följas och bestämma vilka handlingar som ska lämnas till myndigheten.

13 § Den som har en skyldighet enligt denna lag eller de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska lämna en tillsynsmyndighet de handlingar och uppgifter i övrigt som behövs för myndighetens tillsyn.

14 § En tillsynsmyndighet får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

15 § En statlig tillsynsmyndighet och en kommun får ta ut avgifter för sin tillsyn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

En kommun får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

Överklagande

16 § Beslut om förelägganden enligt 14 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.
 2. Genom lagen upphävs lagen (2014:267) om energimätning i byggnader.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om fjärrvärmelagen (2008:263)

dels att rubriken närmast före 6 § ska utgå,

dels att 1, 2, 6–6 d och 52–54 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 5 § ska lyda ”Information till fjärrvärmekunder och allmänheten”,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 5 a och 5 b §§, och närmast före 6 a och 6 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Med fjärrvärmeverksamhet avses i denna lag distribution i rörledningar av hetvatten eller annan värmebärare för uppvärmning, om en obestämd grupp inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten.

En fjärrvärmeverksamhet omfattar även produktion och försäljning av den värme som distribueras i rörledningar, om den som bedriver distributionen även bedriver produktionen och försäljningen av värmen.

Med fjärrvärmeverksamhet avses i denna lag distribution i rörledningar av hetvatten eller *en* annan värmebärare för uppvärmning (*fjärrvärme*), om en obestämd grupp *mottagare* inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten.

Med fjärrvärmeverksamhet avses även produktion och försäljning av den fjärrvärme som distribueras i rörledningar, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen.

2 §²

I denna lag avses med

avtal om fjärrvärme: avtal om distribution i rörledningar av en värmebärare för uppvärmning och om försäljning av den distribuerade värmen,

fjärrvärmeföretag: juridisk person som bedriver fjärrvärmeverksamhet,

fjärrvärmekund: den som ingått ett avtal om fjärrvärme med ett fjärrvärmeföretag,

avtal om fjärrvärme: *ett avtal med en fjärrvärmekund* om distribution i rörledningar av en värmebärare för uppvärmning och om försäljning av den distribuerade värmen,

fjärrvärmeföretag: *en* juridisk person som bedriver fjärrvärmeverksamhet,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2014:444.

konsument: fjärrvärmekund som är en fysisk person och som använder fjärrvärme i huvudsak utanför näringsverksamhet,

prima värme: värme från hetvatten eller annan värmebärare för uppvärmning som i anslutningspunkten har en sådan temperatur och sådant tryck att den är möjlig att mata in på framledningen utan att ytterligare värmeenergi eller pumpenergi behöver tillföras.

konsument: *en* fjärrvärmekund som är en fysisk person och som använder fjärrvärme i huvudsak utanför näringsverksamhet,

5 a §

Ett fjärrvärmeföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för fjärrvärmekunderna och allmänheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information.

5 b §

Ett fjärrvärmeföretag som ingår avtal med konsumenter ska på sin webbplats lämna tydlig information om oberoende användarrådgivning där fjärrvärmekunderna och allmänheten kan få råd om tillgängliga energieffektiviseringsåtgärder och jämförelseprofiler.

6 §³

Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden.
2. priset för fjärrvärmerna och hur det bestäms,
3. var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,
4. den tid som avtalet löper,
5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,
6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt debitering av kunden,
7. avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,
8. villkoren för uppsägning av avtalet,
9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter

a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,

b) ett underhåll av rörledningarna, eller

c) ett borttagande av anslutningen,

11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag, och

12. när det ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på annat sätt tillhandahåller den *ytterligare konsumentrelaterade* information som anges i 6 d §.

12. när det ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på *något* annat sätt tillhandahåller den information som *avses* i 5 b och 6 c §§.

Mätning av energianvändning hos fjärrvärmekunder

6 a §⁴

Ett fjärrvärmeföretag är skyldigt att mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tiden.

Om inte avtal om kortare tidsintervall har träffats med fjärrvärmekunden ska mängden levererad värmeenergi i en fjärrvärmekunds leveranspunkt mätas en gång per månad.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska fjärrvärmeföretaget rapportera mätresultaten till kunden en gång per månad.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om mätning och rapportering.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om mätning av energianvändning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. beräkning av energianvändning,

2. rapportering av information om mätning och beräkning av energianvändning, och

3. de funktionskrav som mät-system och mätutrustning ska uppfylla.

⁴ Senaste lydelse 2011:934.

Debitering av levererad fjärrvärme

6 b §⁵

Ett fjärrvärmeföretags debitering av kunderna ska avse uppmätta mängder.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska debitering av kunden ske minst fyra gånger per år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om debitering.

Ett fjärrvärmeföretags debitering av en fjärrvärmekund ska avse den mängd värmeenergi som faktiskt har levererats till kunden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om debitering.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fakturering och rapportering av faktureringsinformation.

6 c §⁶

Ett fjärrvärmeföretag får inte debitera någon avgift för att tillhandahålla fjärrvärmekunderna fakturor och faktureringsinformation om energianvändningen.

Ett fjärrvärmeföretags faktura till en fjärrvärmekund ska vara tydlig.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken information en sådan faktura ska innehålla och hur fakturan ska utformas.

6 d §⁷

Fjärrvärmeföretag som ingår avtal med konsumenter ska på sina webbplatser lämna tydlig information om oberoende användarrådgivning där kunderna kan få råd om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder och jämförelseprofiler.

På konsumentens begäran ska informationen lämnas på annat sätt.

Fjärrvärmeföretag ska på eller i samband med fakturor till konsumenter antingen lämna den information som följer av första stycket el-

ett fjärrvärmeföretag får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla fjärrvärmekunderna fakturor och faktureringsinformation om energianvändningen.

⁵ Senaste lydelse 2011:934.

⁶ Senaste lydelse 2014:272.

⁷ Senaste lydelse 2014:272.

ler hänvisa till att informationen finns på webbplatsen och på begäran tillhandahålls på annat sätt.

Prop. 2021/22:124
Bilaga 4

52 §

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer bestämmelserna i 5–9, 18–21, 25–29, 31 och 37–43 §§.

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för efterlevnaden av bestämmelserna. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer 5–9, 18–21, 25–29, 31 och 37–43 §§, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

53 §

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En sådan begäran får förenas med vite.

Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

54 §⁸

Beslut om föreläggande vid vite enligt 16 § andra stycket och 52 § andra stycket, beslut enligt 37 d §, begäran enligt 53 § som har förenats med vite samt beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.
Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Beslut om förelägganden enligt 16 § andra stycket och 53 §, beslut enligt 37 d §, och beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

⁸ Senaste lydelse 2014:444.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden kommit in från Bostadsrätterna, Boverket, Energiföretagen Sverige, Energimarknadsinspektionen, Fastighetsägarna Sverige AB, Förvaltningsrätten i Linköping, Förvaltningsrätten i Malmö, Göteborg Energi AB, Göteborgs kommun, Hallstahammar kommun, HSB Riksförbund, Hyresgästföreningen (Hyresgästernas riksförbund), Installatörsföretagen, Jönköpings kommun, Kammarrätten i Jönköping, Konsumentverket, Landskrona kommun, Naturvårdsverket, Näringslivets regelnämnd, Regelrådet, Riksbyggen, Skellefteå kommun, Statens energimyndighet, Stockholms stad, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac), Sveriges Allmännyttan, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Vattenfall AB.

Därutöver har yttrande kommit in från Krafterna Energi.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Arvidsjaurs kommun, Avesta kommun, Bjurholms kommun, Bygghandelsindustrierna, Byggnadsarbetarförbundet, E.ON Sverige AB, Energi- och miljötekniska föreningen, Energieffektiviseringsföretagen (EFF), Enköpings kommun, Eskilstuna kommun, Filipstads kommun, Greenpeace Sverige, Gnosjö kommun, Gävle kommun, Höganäs kommun, Kiruna kommun, Knivsta kommun, Konsumenternas energimarknadsbyrå, Ljungby kommun, Malmö kommun, Mariestads kommun, Norbergs kommun, Pajala kommun, Partille kommun, Schneider Electric, Stockholm Exergi, Sundsvalls kommun, Svenska naturskyddsföreningen, Svenskt näringsliv, Sveriges byggindustrier, Sveriges energiföreningars riksförbund (SERO), Sveriges konsumenter, Söderhamns kommun, Wallenstam, Världsnaturfonden (WWF), Växjö kommun, Åre kommun, Åsele kommun och Åtvidabergs kommun.

Förslag till fjärrkylelag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll och syfte

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om mätning och fakturering i fråga om fjärrkyla och om information om energianvändning. Syftet med lagen är att ge fjärrkylekunder incitament att påverka sin energianvändning.

Ordförklaringar

2 § I denna lag avses med

fjärrkyleföretag: den som bedriver fjärrkyleverksamhet,

fjärrkylekund: den som ingått ett avtal om leverans av fjärrkyla med ett fjärrkyleföretag,

fjärrkyleverksamhet:

– distribution i rörledningar av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning, om en obestämmd grupp mottagare inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten, och

– produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen.

Information om energiprestanda och andelen förnybar energi

3 § Ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för fjärrkylekunderna och allmänheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information.

Mätning av bortförd värmeenergi hos fjärrkylekunder

4 § Ett fjärrkyleföretag ska

1. mäta mängden bortförd värmeenergi och dess fördelning över tid,

2. tillhandahålla de mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätningen, och

3. beräkna mängden bortförd värmeenergi vid avsaknad av mätvärden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om mätning och beräkning enligt första stycket 1 och 3.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning enligt första stycket 2 ska uppfylla och om undantag från dessa krav.

Fakturerings- och tillhandahållande av information

5 § Ett fjärrkyleföretags fakturerings- och tillhandahållande av information ska baseras på uppmätta mängder bortförd värmeenergi eller, vid avsaknad av sådana mätvärden, på beräknade mängder.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fakturerings- och tillhandahållande av information.

6 § Ett fjärrkyleföretag ska lämna faktureringsinformation och information om energianvändning till en fjärrkylekund och, på begäran, till ett företag som fjärrkylekunden har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket och om undantag från dessa krav.

7 § Ett fjärrkyleföretag får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla en fjärrkylekund fakturor, faktureringsinformation och information om energianvändning.

Kommunala fjärrkyleföretag

8 § Trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) om anknäpning till kommunens område eller dess medlemmar, får en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ i samma lag bedriva fjärrkyleverksamhet utanför kommunen, om det görs i geografisk närhet till fjärrkyleverksamheten inom kommunen och i syfte att uppnå en ändamålsenlig fjärrkyleverksamhet.

Tillsyn

9 § Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) ska utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

10 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

Överklagande

11 § Beslut enligt 10 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll och syfte

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter och information om energianvändning. Syftet med lagen är att ge lägenhetsinnehavare incitament att minska sin energianvändning.

Individuell mätning av el

2 § Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra en byggnad eller utför eller låter utföra en ombyggnad av en byggnad ska se till att elanvändningen i varje lägenhet kan mätas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheterna i första stycket.

Individuell mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk

3 § Den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med värme från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att den energi som används för uppvärmning i varje lägenhet kan mätas.

Den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att det tappvarmvatten för hushållsbruk som används i varje lägenhet kan mätas.

Första och andra styckena gäller endast om det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning.

4 § Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme ska se till att det tappvarmvatten för hushållsbruk som används i varje bostadslägenhet kan mätas.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. i vilka fall det är tekniskt genomförbart och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar att installera system för individuell mätning enligt 3 §,

2. vilka mätmetoder som ska tillämpas vid mätning enligt 3 § första stycket, och

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

3. de funktionskrav som mätsystem och mätutrustning enligt 3 och 4 §§ ska uppfylla och undantag från dessa krav.

Avläsning av mätsystem och tillhandahållande av information

6 § Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § ska

1. se till att mängden energi som används för uppvärmning och mängden tappvarmvatten för hushållsbruk till varje lägenhet läses av, och

2. säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket 2 och om undantag från dessa krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.

7 § Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla lägenhetsinnehavare fakturor, faktureringsinformation eller information om energianvändning.

Tredimensionella fastigheter

8 § Om en samfällighetsförening ansvarar för el-, värme- eller tappvarmvattensystemet i en byggnad som består av tredimensionella fastigheter, ska det som sägs i denna lag om ägaren till en byggnad i stället tillämpas på föreningen.

Tillsyn

9 § Byggnadsnämnden och den eller de statliga myndigheter som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) ska utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Regeringen får meddela föreskrifter om tillsynen enligt första stycket.

10 § Om ett system för individuell mätning ska installeras, ska tillsynsmyndigheten lämna de upplysningar som behövs för att de skyldigheter som anges i denna lag och i föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska kunna följas. Tillsynsmyndigheten ska bestämma vilka handlingar som ska lämnas till myndigheten.

11 § Den som har en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska lämna tillsynsmyndigheten de handlingar och uppgifter i övrigt som behövs för tillsynen.

12 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

Avgifter

Prop. 2021/22:124

Bilaga 6

13 § En statlig tillsynsmyndighet får ta ut avgifter för sin tillsyn.
Regeringen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

14 § En kommun får ta ut avgifter för sin tillsyn.
Kommunen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

Överklagande

15 § Beslut enligt 12 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022.

2. Genom lagen upphävs lagen (2014:267) om energimätning i byggnader.

3. Bestämmelsen i 4 § gäller inte om ansökan om bygglov för uppförande av byggnaden har lämnats in före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om fjärrvärmelagen (2008:263)

dels att rubriken närmast före 6 § ska utgå,

dels att 6–6 d och 52–54 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 5 § ska lyda ”Information till fjärrvärmekunder och allmänheten”,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 5 a och 5 b §§, och närmast före 6 a och 6 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

Ett fjärrvärmeföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för fjärrvärmekunderna och allmänheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna information enligt första stycket.

5 b §

Ett fjärrvärmeföretag som ingår avtal med konsumenter ska på sin webbplats lämna tydlig information om oberoende användarrådgivning där fjärrvärmekunderna och allmänheten kan få råd om tillgängliga energieffektiviseringsåtgärder och jämförelseprofiler.

6 §²

Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

- 1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,*
- 2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,*
- 3. var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,*
- 4. den tid som avtalet löper,*
- 5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2014:272.

6. mätning av mängden levererad värmeenergi och *rapportering* av mätresultaten till kunden samt *debitering* av kunden,

7. avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

8. villkoren för uppsägning av avtalet,

9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter

a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,

b) ett underhåll av rörledningarna, eller

c) ett borttagande av anslutningen,

11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag, och

12. när *det* ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på annat sätt tillhandahåller den *ytterligare konsumentrelaterade* information som anges i 6 d §.

6. mätning av mängden levererad värmeenergi och *tillhandahållande* av mätresultaten till kunden samt *fakturerings* av kunden,

7. *huruvida* avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

12. när *avtalet* ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på *något* annat sätt tillhandahåller den information som *avses* i 5 b och 6 c §§.

Mätning av värmeenergi hos fjärrvärmekunder

6 a §³

Ett fjärrvärmeföretag är *skyldigt* att mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tiden.

Om inte avtal om kortare tidsintervall har träffats med fjärrvärmekunden ska mängden levererad värmeenergi i en fjärrvärmekunds leveranspunkt mätas en gång per månad.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska fjärrvärmeföretaget rapportera mätresultaten till kunden en gång per månad.

Ett fjärrvärmeföretag ska

1. mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tid,

2. tillhandahålla de mätsystem och den mätutrustning som behövs för mätningen, och

3. beräkna använd värmeenergi vid avsaknad av mätvärden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om mätning och beräkning enligt första stycket 1 och 3.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de funktionskrav som mätsystem och mät-

³ Senaste lydelse 2011:934.

utrustning enligt första stycket 2 ska uppfylla och om undantag från dessa krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om mätning och rapportering.

Fakturerings- och tillhandahållande av information

6 b §⁴

Ett fjärrvärmeföretags debitering av kunderna ska avse uppmätta mängder.

Ett fjärrvärmeföretags fakturerings- och tillhandahållande av information ska baseras på uppmätta mängder värmeenergi som har levererats till kunden eller, vid avsaknad av mätvärden, på beräknade mängder.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska debitering av kunden ske minst fyra gånger per år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fakturerings- och tillhandahållande av information.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om debitering.

6 c §⁵

Ett fjärrvärmeföretag får inte debitera någon avgift för att tillhandahålla fjärrvärmekunderna fakturor och faktureringsinformation om energianvändningen.

Ett fjärrvärmeföretag ska lämna faktureringsinformation och information om energianvändning till en fjärrvärmekund och, på begäran, till ett företag som fjärrvärmekunden har utsett.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket och om undantag från dessa krav.

6 d §⁶

Fjärrvärmeföretag som ingår avtal med konsumenter ska på sina webbplatser lämna tydlig information om oberoende användarråd-

givet ut någon avgift för att tillhandahålla en fjärrvärmekund fakturor,

⁴ Senaste lydelse 2011:934.

⁵ Senaste lydelse 2014:272.

⁶ Senaste lydelse 2014:272.

givning där kunderna kan få råd om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder och jämförelseprofiler.

På konsumentens begäran ska informationen lämnas på annat sätt.

Fjärrvärmeföretag ska på eller i samband med fakturor till konsumenter antingen lämna den information som följer av första stycket eller hänvisa till att informationen finns på webbplatsen och på begäran tillhandahålls på annat sätt.

faktureringsinformation och information om energianvändning.

Prop. 2021/22:124
Bilaga 6

52 §

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer bestämmelserna i 5–9, 18–21, 25–29, 31 och 37–43 §§.

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för efterlevnaden av bestämmelserna. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer 5–9, 18–21, 25–29, 31 och 37–43 §§ samt föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

53 §

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En sådan begäran får förenas med vite.

Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

54 §⁷

Beslut om föreläggande vid vite enligt 16 § andra stycket och 52 § andra stycket, beslut enligt 37 d §, begäran enligt 53 § som har förenats med vite samt beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Beslut om föreläggande enligt 16 § andra stycket och 53 §, beslut enligt 37 d § och beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022.

⁷ Senaste lydelse 2014:444.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2022-01-28

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Leif Gäverth

Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk

Enligt en lagrådsremiss den 22 december 2021 har regeringen (Infrastrukturdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

- 1. fjärrkylelag,
- 2. lag om energimätning i byggnader,
- 3. lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Anna Stenberg.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till fjärrkylelag

1 §

Enligt paragrafens andra mening är syftet med lagen att ge fjärrkylekunder incitament att påverka sin energianvändning.

Av författningskommentaren framgår att fjärrkylekunderna, genom den information som lagen föreskriver, ”ska uppmuntras att bli aktiva och påverka sin energianvändning”.

Lagrådet konstaterar att meningen inte innehåller någon bestämmelse. Syftet med lagen framstår redan utan denna information som närmast uppenbart, låt vara att motivet snarare bör beskrivas som att energianvändningen ska minska. Lagrådet förordar att meningen stryks.

2 §

I paragrafen förklaras vissa ord som används i lagen, bl.a. fjärrkyleverksamhet. Det ordet har en central funktion i lagen för att avgränsa lagens tillämpningsområde.

Definitionen har två led. I det första ledet finns en begränsning som innebär att det ska vara fråga om en obestämd grupp mottagare inom ett visst geografiskt område som får anslutas till verksamheten. Frågan inställer sig på vilket sätt en grupp ska vara obestämd för att lagen ska bli tillämplig.

Motsvarande fråga aktualiserades i lagstiftningsärendet om fjärrvärmelag. Med anledning av en synpunkt från Lagrådet anförde regeringen då följande (prop. 2007/08:60 s. 23 f.).

En fjärrvärmelag bör omfatta fjärrvärmeverksamheter som erbjuder en obestämd grupp distribution av fjärrvärme genom en anslutning till verksamheten. Lagrådet har efterlyst en belysning av avgränsningen av fjärrvärmeverksamhet mot annan distribution av värme i rörledningar. I fråga om denna avgränsning är utgångspunkten att en verksamhet som riktar sig mot en begränsad grupp inte bör omfattas av regleringen. Ett fastighetsinternt rörledningssystem som används för att distribuera värme till de lägenheter, lokaler och andra utrymmen som finns i fastigheten omfattas inte av regleringen. En hetvattencentral med tillhörande rörledningar som anläggs av en samfällighet och som till övervägande del används för att värma upp byggnaderna på de fastigheter som ingår i samfälligheten är exempel på en verksamhet som inte heller bör omfattas av en reglering. En fastighetsägare som har en hetvattencentral med tillhörande rörledningar och som till övervägande del använder anläggningen för att värma upp det egna fastighetsinnehavet bör inte heller anses bedriva fjärrvärmeverksamhet enligt fjärrvärmelagen. Med närvärme avses oftast småskalig fjärrvärmeverksamhet. Frågan om närvärme omfattas av fjärrvärmelagen går inte att besvara generellt. I stället får frågan om en närvärmeverksamhet omfattas av regleringen besvaras efter en bedömning av om den enskilda verksamheten vänder sig till en obestämd grupp eller inte. Om en närvärmeverksamhet erbjuder en obestämd grupp anslutning kan verksamheten vara en fjärrvärme-verksamhet enligt fjärrvärmelagen.

De exempel som regeringen anför är fall där det är lätt att konstatera att det är fråga om grupper som är bestämda på ett sådant sätt att de bör falla utanför lagens tillämpningsområde. Men en grupp kan vara bestämd annorlunda. ”Alla som är folkbokförda i Stockholms kommun” är en bestämd grupp, men som Lagrådet uppfattar förslaget ska en sådan grupp omfattas av lagen. Den avgränsning som ligger i uttrycket ”en obestämd grupp mottagare” behöver belysas ytterligare under den fortsatta beredningen.

3 §

I paragrafens första stycke föreskrivs att ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem ”på ett enkelt sätt finns tillgänglig för fjärrkylekunderna och allmänheten”. Enligt författningskommentaren innebär bestämmelsen ”att fjärrkyleföretag ska se till att informationen på ett enkelt sätt finns tillgänglig för kunderna. Informationen ska även göras tillgänglig för allmänheten”.

Genom att fjärrkylekunderna pekas ut som informationsmottagare vid sidan av allmänheten kan bestämmelsen uppfattas så att kravet på lättillgänglighet beror på vem som ska ta emot informationen. Det intrycket tycks få visst stöd av författningskommentaren, men i övrigt tyder ingenting på att en sådan innebörd är avsedd. Lagrådet förordar att bestämmelsen förtydligas, t.ex. genom att förenklas enligt följande.

Ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem är lätt tillgänglig för var och en.

Förslaget till lag om energimätning i byggnader

1 §

Se vad Lagrådet har anfört i fråga om 1 § förslaget till fjärrkylelag.

2 §

I paragrafens första stycke anges att den som för egen räkning uppför eller låter uppföra en byggnad eller utför eller låter utföra en ombyggnad av en byggnad ska se till att elanvändningen i varje lägenhet kan mätas.

I författningskommentaren anges bl.a. att första stycket i sak motsvarar 2 § i nuvarande lag (2014:267) om energimätning i byggnader. I förarbetena till den lagen (prop. 2013/14:174 s. 250) anges att vägledning för vad som menas med begreppet ombyggnad kan hämtas från 1 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) och förarbetena till den lagen (prop. 2009/10:170 s. 147 f.).

I plan- och bygglagen definieras *ombyggnad* som en ändring av en byggnad som innebär att hela byggnaden eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas, medan begreppet *tillbyggnad* definieras som en ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym, och begreppet *nybyggnad* innebär ett uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare uppförd byggnad till en ny plats. Den nu föreslagna bestämmelsen i 2 § avses, likt dess föregångare, omfatta nybyggnad och ombyggnad, men däremot inte tillbyggnad.

När begreppet ombyggnad behandlas i förarbetena till plan- och bygglagen görs det utifrån flera olika syften. Det framgår där att begreppet föranlett en del tolkningsproblem i praxis. De uttalanden som görs beträffande begreppet ombyggnad i förarbetena till plan- och bygglagen är inte så enkla att applicera på nu föreslagna bestämmelse.

I betänkandet Modernare byggregler (SOU 2019:68) föreslog Kommittén för modernare byggregler att begreppet ombyggnad i plan- och bygglagen skulle utgå. Ett av huvudmotiven till förslaget var att regelverket uppfattas som krångligt och oförutsägbart. Boverket gavs i uppdrag att bl.a. utreda om och på vilket sätt regleringen av ombyggnad kan förtydligas i plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen (2011:338) och anslutande författningar.

Med anledning av regeringsuppdraget avlämnade Boverket rapporten Översyn av ombyggnad i PBL (2021:19), av vilken det framgår att det finns en begreppsförvirring avseende bl.a. begreppet ombyggnad. Det

framhålls att gränsdragningen mellan ombyggnad och annan ändring av byggnad är svår (s. 49 f.).

Prop. 2021/22:124
Bilaga 7

Enligt rapporten har begreppet ombyggnad i plan- och bygglagen en betydligt snävare innebörd jämfört med hur begreppet används i dagligt tal i bygg- och fastighetsbranschen och av allmänheten. Vidare anges bl.a. att utöver begreppet ombyggnad förekommer flera begrepp och kriterier i reglerna om ombyggnad som kan bidra till att skapa förvirring kring begreppens betydelse och deras inbördes förhållande. Det framhålls att definitionen på ombyggnad i plan- och bygglagen innehåller två svårtolkade begrepp. För att avgöra om en ändring utgör ombyggnad behöver ställning tas till dels om åtgärden utgör en påtaglig förnyelse, dels om åtgärden omfattar en betydande och avgränsbar del av byggnaden. Den vägledning som ges i förarbetena till plan- och bygglagen kring begreppet är, enligt Boverkets rapport, begränsad. Boverket föreslog därför att begreppet ombyggnad i plan- och bygglagen skulle ersättas med begreppet ”påtaglig förnyelse”. En definition av det begreppet ges också i rapporten.

Även den skatterättsliga definitionen på ombyggnad, som omfattar sådana åtgärder som medför en förändring i byggnadens ursprungliga skick (jfr prop. 1969:100 s. 25), har medfört tolkningsproblem i rättspraxis, med följd att begreppet ombyggnad inte heller i detta sammanhang är klart och entydigt. Om en byggnads användningsområde väsentligt förändras (verkstadslokal ändras till bostadshus) så är det fråga om en ombyggnad (RÅ 1966 Fi 387). I praxis har t.ex. utbyte av bärande byggnadsdelar hänförs till ombyggnad. Det ska dock vara fråga om mer än enstaka byggnadsdelar, i annat fall har kostnaden hänförs till reparation och underhåll och alltså inte till ombyggnad. Av praxis framgår att det emellertid kan vara en ombyggnad även i andra fall utan att byggnadens konstruktion eller planlösning ändras.

Begreppet ombyggnad har således gett upphov till tolkningsproblem vid tillämpningen av skilda regelverk. Vid sådant förhållande finns det skäl att överväga om det kan finnas behov av att i författningskommentaren ge ytterligare vägledning för tolkning av begreppet ombyggnad när det gäller i vilka fall energimätning ska utföras i byggnader. Förståelsen av vad som avses med ombyggnad, och därmed vilka situationer som bestämmelsen avser att träffa, skulle vinna på att det i författningskommentaren närmare preciseras vad som avses med ombyggnad.

Om avsikten är att begreppet ombyggnad ska ha samma betydelse som det har i 1 kap. 4 § plan- och bygglagen – vilken betydelse nu begreppet kan antas ha i nämnda lagrum – kan en lösning vara att detta klart framgår av författningskommentaren, t.ex. genom en hänvisning till 1 kap. 4 § plan- och bygglagen.

3, 4 och 6 §§

Paragraferna innehåller föreskrifter om individuell mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk i lägenheter i flerbostadshus eller byggnader som innehåller både bostäder och lokaler. Medan 3 § avser befintliga bygg-

nader är 4 § begränsad till byggnader som uppförs efter ikraftträdandet och gäller inte om ansökan om bygglov har lämnats in dessförinnan. Vidare krävs individuella mätare i alla slag av lägenheter enligt 3 §, men bara i bostadslägenheter enligt 4 §.

Av såväl lagtexten i 3 och 4 §§ som författningskommentaren framgår att tappvarmvatten för hushållsbruk anses förekomma och - enligt 3 § - ska mätas individuellt även i lokaler. Uttrycket ”för hushållsbruk” har inte förklarats eller kommenterats i propositionen.

Förslaget väcker frågor.

Uttrycket ”för hushållsbruk” betecknar normalt något som används av och i ett hushåll, alltså i en bostad. Vid föredragningen har emellertid bekräftats att varmvatten för hushållsbruk ska anses förekomma även i lokaler, t.ex. i pentryn och andra personalutrymmen, men det har upplysts att det i lokaler också förekommer tappvarmvatten för andra ändamål. Huruvida varmvatten som används för tvätt eller disk i t.ex. butiks- eller restauranglokaler ska anses vara för hushållsbruk framstår som oklart. Risken för att en fastighetsägare skulle få höga kostnader för att det behövs flera mätare i samma lokal eller för omfattande rördragningar begränsas möjligen av kravet i 3 § tredje stycket på genomförbarhet och proportionalitet.

Lagrådet förordar att frågan om vad som ska definieras som tappvarmvatten för hushållsbruk i lokaler utvecklas närmare i propositionen

I 3 och 4 §§ föreskrivs vidare att den som äger, uppför eller låter uppföra ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostadslägenheter och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk ”från en central källa eller från ett system för fjärrvärme” ska installera system för individuell mätning.

Lagtexten kan uppfattas så att tappvarmvattnet kommer från ett system för fjärrvärme. Så är emellertid inte fallet. Vattnet värms upp med hjälp av fjärrvärme men det kommer från annat håll. Detta bör komma till tydligare uttryck i lagen, t.ex. så att de citerade orden ersätts med ”från en central källa eller uppvärmt genom ett system för fjärrvärme”.

Övergångsregleringen

I punkten 3 föreskrivs att bestämmelsen i 4 § inte gäller om ansökan om bygglov för uppförande av byggnaden har lämnats in före ikraftträdandet. Bestämmelsen beskrivs på ett motsägelsefullt sätt i författningskommentaren. Beskrivningen bör ses över.

Förslaget till lag om ändring i fjärrvärmelagen

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Infrastrukturdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 februari 2022

Närvarande: statsrådet Johansson, ordförande, och statsråden Hallengren, Damberg, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Strandhäll, Eneroth, Ernkrans, Hallberg, Säterberg, Thorwaldsson, Gustafsdotter, Axelsson Kihlblom, Elger, Farmanbar, Danielsson, Karkiainen

Föredragande: statsrådet Farmanbar

Regeringen beslutar proposition Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk

